

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Sermones dominicales super evangelia et epistolas

Hugo <de Prato Florido>

[Nürnberg], 6. Mai 1483

[Sermones XXXI (in quinquagesima) - XL]

[urn:nbn:de:bsz:31-311765](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-311765)

no que est unum de lotorijs xpi missi a patre.
Terciu est collinu bone opationis qd ptinet
ad satisfactoes. Apoc. iij. Collirio inunge oculos
tuos vt videas. Collinum fit ex frumeto.
Frumentum est xpc. Sic opera bona fiut ex
xpo et in xpo et p xpm. ysa. xxvj. Omnia ope-
ra nra opatus es in nobis domine. Et sic pty
totum.

De epistola. Sermo. xxxj.

Singuis homi-
num loquar et angeloz caritatem
aut no habea. sa. l. ve. es. so. 7 cim.
tin. j. Ro. xij. Sicut epistola dnice precede-
tis sic et ista est valde longa. Nam totu. xij. c.
prie eple ad corinth. continet. nec ppauca con-
grue expediri potest nisi supficietenus ipsam
transendo. Omnino ergo ipam breuiter per-
currere intendo. quia dies hodierna logis ser-
monibz no est apta. Intendit aut aplus in to-
ta presenti epistola caritatem nobis pte oibz
alijs virtutibz comendare et eius excellentiaz
demonstrare. Et ideo in hac epistola quatuor
facit. Primo em ostendit. q omnes alie virtu-
tes et dona sine caritate ad salute penit. nihil
valent. In principio eple. Secundo ostedit q
caritas oim virtutum opa possidet. et exercet
et omnia mala cauet. ibi. Caritas patiens e. be-
nigna est. zc. Tercio ostedit q in futura vi-
ta omnes virtutes et dona euacuata cessabunt
sed caritas nunqz excidet. ibi. Caritas nunqz
excidet. si. prophe. euacua. zc. Quarto ex-
cellentiam et maiouitate caritatis qsi conclu-
dendo subinfert. ibi. Nunc aut ma. fi. sp. ca.
Primo ergo ostedit q alie virtutes et do-
na sine caritate nihil pficiunt ad salutes. Est
aut caritas ordinatus amor dei et proximi. vt
scz deus super omnia diliga. Deinde debet
diligere primu in deo et ppter deuz taqz nos-
ipos. Talis ergo amor caritas noiatur. Et h
valde cogruet ppter qtuor. S. Pmo er-
go talis amor dicit caritas roe et humologie
nois. qz caritas. i. cara res. Transcedit em ca-
ritas omnia virtuosa et valerosa. et sup omnia
cara magis valet. Sap. vij. Nec pp. il. la. p. ci.
q. o. a. in. co. il. are. e. exi. et ar. nl. est in co. illius.
Etia caritas res cara est. qz ome raru carum.
Perfecta aut caritas raro inuenit. Secundo
talis amor dr caritas. qz rem cui inest facit ca-
ram et preciosam. Homo em p caritate car-
est et p. ciosus deo et sanctis et sine ipa e vilis

et abomiabilis. Et non soluz hoim cui inest
facit caru et p. ciosum. sed omnia opa eius red-
dit cara vtpote valentia vita eterna que as-
te nihil valebant. Unde paleas facit aurum
Tercio dicit talis amor caritas. qz carissime
coiungit rei. scz deo. j. Joh. iij. Deus ca. e. 7 q
ma. in ca. in deo ma. et deus in eo. Per amo-
rem em ho in deum trãformat. Ps. Ego di-
xi dii estis. s. p. amore. Quarto talis amor
dicit caritas. qz ad rem caram ducit. scz ad vi-
tam eterna. quia gloria correspondet caritati.
Tantu em qsqz habebit de gloria. quãtu ha-
buit de caritate. vnde Aug. di. Opera bona
non ex quãtitate sui. sed ex caritate sui plus
vel minus p. sunt. Impar quide facultas est
multu vel parum danti. sed non impar car-
tas. Et io tantu e dare calices aque quãtu fuit
zacheo dare dimidiu patrimonij. Huius
ergo caritatis excellentia aplus hic demon-
strat. qd facit dum primo ostedit q omnes vir-
tutes 7 dona 7 aia ho opa sã caritate nihil p-
ficiunt ad salute. Et hoc pbat p inductem
In ducendo in actu locutiõnis que e medius
inter actu interiorẽ et exteriorẽ. Locutio em
constituit ex interiori intentione: et exteriori
platione qz loqui est cum intentione profer-
re. Itẽz inducẽdo in actu mentis interiori q
est propheta et cognitio et scientia et fides 7
hmo. Et in actu opis exterioris vt est elemo-
sinã facere et seipm martirio exponere. Et p
hoc vult intelligi omnia alia bona: q sã carita-
te haberi possunt. Primo ergo inducit in
actu medio inter interiorẽ 7 exteriorẽ qd
est loqui: dices. Si linguis hominuz loquar
i. si habuero donum linguaruz vt linguis om-
nium sciam loqui. vt apostoli. 7 angeloz. qui
lingua sua loquuntur et cõceptus suos 7 vo-
luntatem dei sibi indicant aliquibus nutibus
et signis. Vel linguam hoim appellat quecũ
qz humano intellectu cõcipi possunt. et huã-
na ratione inuestigari. Lingua ho angeloz
qua dicunt quecũqz q nec sensu nec expmẽto
nec huãna roe p. cipi possunt. s. solo intellectu
a dei gratia informato. Si ergo sic mirabilẽ
loquar. caritatem aut no habeas qua scz pos-
sum care et excellẽter loqui. factus sum velut
es sonans. qd alios excitat vt campana. aut
cimbala tinniens qd alios dulciter delectat.
qz vtrũqz se cõsumit. 7 alijs pdest. Et vt q
duo tãgut. s. sonu eris q e grossior et correspondet
lingue hoim. et sonum cimbali q est huã-

Quatuor facit in epistola

7

lior. et correspondet lingue angeloz. Et itez
Sicut es et cimboli nō sonant motu. pprio. s̄
 impulsu alieno. ad alioz utilitatem et delecta
 rōem. et nō ad ppriam. sic qui predicat absqz
 caritate mouente spū: profert ea que alijs sut
 vtilia. 7 eos demulcent sed sibi non valent ad
 vitam eternam. **Job. xl.** Ossa eius scz vehe
 motu velut fistula eris. **Dulciter** em̄ aliqua
 do sonant. qui sunt ossa dyaboli. sed ipsi sine
 medulla deuotiois. **¶** Deinde inducit i actu
 interiori d. **Et si habuerō prophetiam. i. futuro**
rum reuelationē ad alijs nunciandum sic ha
buit balaā et saul. j. **Reg. x. et cayphas Job.**
xj. et nouerim misteria veteris et no. te.
ita vt in sapia que est supra humanum intel
lectum pfectus existam. vt iudas qui fuit de
numero apostolorz quibz domin⁹ dixit Mat.
iiij. Vobis datum est nosse misteria regni dei
¶ Ipe etiam dyabolus misteria dei scinit. Eze.
xxvij. Omne secretum nō est absconditū a te.
Et oēm sciaz habuero sup. q̄ ē de eis ad que
p̄ attingē hūanus intellect⁹. Et si habuero
oēm fidē. i. pfectā fidē de oīmibz que sunt ne
cessaria ad salutem. vt de creatore et creatu
ris de angelis et aimabus. de inferno et para
diso. ita vt montes transferam. i. montes trās
ferri a deo p fidem impetrem. Nam virtute
fidei aliquando miracula fiunt etiam a malo
homie. Sic alexander qui habuit tantā fidez
licet informem: vt ad p̄ces suas montes ca
spij sint coniuncti. et intus inde inclusi. vt dicit
iosephus Math. xvij. Si habueritis fidē sic
granum sinapis dicetis monti huic trāsiri huic
et transibit. Sed quare attribuit miraculoz
operatio magis fidei q̄ alijs virtuti. Et dicen
dū est q̄ hoc est. ideo. qz fatet omnipotentiam
dei. Omnipotentie aut attribuit virtuosa et mi
raculosa operatio. Item fides eleuat hominē
sup posse nature. et ē de his que naturā supe
rāt. et sic p̄petit ei vt det posse s̄ nāz vt p̄ pos
se s̄ nāz cōfirmet fides sup naturā. S̄ si q̄ra
tur quō fides que est sine caritate hoc p̄ me
reri. Dicendū est q̄ non datur hoc fidei sine
caritate de merito cōdigni sed congrui: si hoc
exigat vtilitas populi. Et si quēnt quō hoc
potuit fides alexandri cū esset infidelis. dicen
dum ē q̄ tunc sufficiebat credere vnū deū re
muneratorem bonoz. et punitorem maloz. qd
alexander credebat. Hebre. xj. Credere eniz
optet accedentē ad deū. qz ē. 7 inquirentibus
seremūtor sit. glosa. Sine bac fide nullus

vnqz saluari potuit. sed modo talis fides nō
 sufficit. **Si aut opponat sine fide mediatoris**
 nullus vnqz saluari potuit. et sic plus necessa
 rium fuit credere qz illud qd dictum ē. **Dicē**
dum q̄ verum est q̄ sine fide mediatoris ex
placita: vel implicita nunqz fuit salus et in illa
montes transferri possunt. Si hoc inqz sine
caritate habuero nihil sum ad vitam eternaz
acquirendā. Mat. vij. Nō ē in nomine tuo
pphetauimus 7 demonia eiecim⁹ et virtutes
multas fecimus. Et d. illis. Amen dico vobis
nescio vos. Qui ergo caret caritate que x̄o 7
summo esse cōiungat scz deo totaliter nihil ē.
Unde in p̄sona peccatoris d. dauid. Ad ni
hilum redactus sum et nesciui. Deinde indu
cit in actu exteriori d. Et si distribuero omēs
facultates. in ci. pau. 7 si tra. cor. m. ita vt ar. si
cut se. b. laurentius. vt dicit gl. Quo nihil po
test esse pfectius opus misericordie. nec mai⁹
signum dilectōnis iuxta illud Jo. xv. Maio
rem hac dilectōem nemo habet. id est maio
ris dilectōnis signū. vt a. suā. i. vitam suaz po
quis. p a. suis. Caritatē aut nō habeam nihil
mibi prodest. scz ad vitam eternā obtinendā
Prodest aut q̄stūm ad multa alia. Bona cū
extra caritatē facta ad multa p̄sunt. vt alibi
patet. Et sic patet p̄uinū. Secūdo ostēdit q̄
caritas oīm virtutū opa possidet et exercet. et
oīm malū cauet. qz ipa est forma oīm virtutū
p̄ quā omēs virtutes opant. et cōtraria oīm
virtutū. phibent p caritatem. Et exemplifi
cat hic. in. xv. virtuosus opibz d. Cari. pa. ē scz
in aduersis tolerandis. Unde em̄ prim⁹ ve
raciter diligit. inde illata aduersa ab illo forti
ter tolerant. Sicut em̄ aurū dilatat. p̄cussuz.
sic caritas in aduersis pficitur cū libenter pa
tiē. Jac. j. patiētia opus pfectum habet. P̄s
Dum supbit ipi⁹ psequēdo. incendit paup
ipm plus et plus diligendo. Itē benigna est.
scz in reuelādo miseras. primoz glo. i. larga
egenis. Itē nō emulat. i. nō inuidet bono in
alio cōsiderato. Gall. v. Nō efficiamī inanis
glie cupidi inuicē puocātes. inuicē inuidētes
Itē nō agit p̄peram. i. p̄erse bonū i altero p
sequēdo. qd ē magna p̄uersitas. Prover. ij.
Noli. phibere eū. q̄ p̄ bene facere si potes et
ipe benefac. Itē nō inflat de bono habito su
p̄biēdo. nec cōtra deū nec primū. Multi em̄
ex bonis que habēt inflant 7 dedignāt mīo
ribo loq. Sap. iij. Dirūpet de illos inflatos si
ne voce. Itē nō ē ambitiosa bō mūdi habēdi

In multis ei non est caritas. quia multi dignitates honores et primatus ambiunt vehementer. Contra quos **Eccl. vij.** Noli querere ab homine ducatum. neque a rege cathedram honoris. Nulla enim pericula sunt ibi et multos periclitari vidimus. Item non querit que sua sunt. sed repetendo per contentum si fuerint ablata. **Luc. vij.** Qui auferit que tua sunt ne repetas. sed iudicio contentioso. Hoc est consilium. Vel non querit que sua sunt. id est propria bona et commoda. sed communia bona. propriis anteponebat ut dicit **Aug. j. Cor. x.** Non queres quod mihi utile est. sed quod multis. **Phil. ij.** Non que sua sunt singuli considerantes. sed que aliorum. Item non irritat sed vindictam appetendo. quia non habet intentum iram que est appetitus vindicte. **Yac. j.** Ira viri iusticiam dei non operatur. Sed caritas dei iusticiam operatur. et ideo non irascitur neque irritatur. et si habeat aliquando aliquam animi commotionem. Et si obijciatur quod ipse deus irritatur. **Ezech. xxvij.** Irritauerunt me et noluerunt me audire ergo multo magis caritas creata. Dicendum est quod irritatio que est commotio animi ad vindictam hec non cadit in deum nec in caritatem. et de hac loquitur hic. Irritatio vero que est inflicto pene vlciscentis peccatum sine animi commotione. hec est in deo et in habentibus caritatem. de qua non loquitur hic. Item non cogitat malum. sed cum consensu deliberato **Ysa. j.** Auferte malum cogitationum vestrarum ab oculis meis. Item non gaudet super iniquitate. sed quia videt inimicum ruere. vel aliquod iniquum facere. **Prover. xxij.** Cum ceciderit inimicus tuus ne cogandeas. et in ruina alterius ne exultet cor tuum. Hoc est enim dyabolicum valde. Caritas autem dyabolica non est. **Eccl. xix.** Qui gaudet super iniquitate deuozebitur. Item cogaudet veritati. sed predicare vel opera monstrare. **Jo. j.** Maiore horum non habeo gratiam. quam ut filios meos audiam in veritate ambulantes. Item omnia suffert. id est cum veritatem cognouerit opera virtutum que sunt ardua et difficilia viriliter portat sicut iob. **Yac. v.** Sufferentiam iob audistis. Item omnia credit sed que veritas dei. sicut abraham. **Gene. xv.** Credit abraham deo et reputatum est ei ad iusticiam. Et nota quod non dei omnibus credit. quia **Jo. iij.** dicitur. Nolite omni spiritui credere. **Eccl. xix.** Qui cito credit leuis est corde. **Sen.** Utique vicium est et in omnibus credere et nulli. Item omnia sperat que deus promittit. quia omnipotentem non dubitat. **Yob. xij.** Et si occide

rit me in ipso sperabo. Item omnia sustinet per longanimitatem expectando. sciens quod summa bonitas non auerit a bona voluntate. **Eccl. ij.** Coniungere deo. scilicet per caritatem. et sustine. sed longanimitate expectando. ut crescat in nouissimo vita tua. **H.** Item nota differentiam ex dictis. inter pati. sufferre et sustinere. Pati enim proprie est respectu mali penes alate. Sufferre vero est respectu difficultatis in agendo bonum. Sustinere vero est respectu boni dilati. Est ergo caritas. Primo patiens contra impatientes. Secundo benigna contra inimicos. Tercio non emulat contra inuidios. Quarto non agit perperam. contra peruersos. Quinto non inflatur. contra superbos. Sexto non est ambitiosa. contra cupidios. Septimo non querit que sua sunt contra auaros. Octavo non irritatur. contra iracundos. Nono non cogitat malum. contra versutos. Decimo non gaudet super iniquitate. contra dyabolicos. Undecimo congaudet veritati contra mendaces. Duodecimo omnia suffert. contra imbecilles. Tredecimo omnia credit. contra infideles. Quartodecimo omnia sperat. contra desperantes. Quintodecimo omnia sustinet. contra festinos et perperos. Et sic patet secundum. Tercio ostendit quod in futura vita omnes virtutes et dona euacuata cessabunt. caritas autem nunquam excidet. sed proficiet et perfecta eternum manebit. Ex quo magna caritatis excellentia demonstratur. Et facit tria. Primo enim dicit quod caritas non excidit sed alia dona excidunt. secundo probat quod alia dona excidunt. per rationem. ibi. Ex parte enim cognoscimus. Tercio probat idem per duo exempla. ibi. Cum essem paruulus. Dicit ergo caritas nunquam excidit. sed manet in patria. quousque quantum ad aliqua. scilicet quantum ad actus exteriores et laboriosos excidat. quantum ad interiores semper manet. Non excidit ergo in futuro. sed magis augebitur. nec etiam excidit in presenti. et si aliquando refrigescat. **Matth. xxij.** Refrigescet caritas multorum. Attende tamen quod verum est. quod secundum substantiam suam eadem caritas que est hic manebit. etiam in futuro. quantum in se est. ab habente tamen potest abijci si voluerit. Et si datur ei non posse velle permanebit. **Hiere. xxj.** In caritate perpetua dilexi te. ideo attraxi te miserans. **Proverborum. xvij.** Omni tempore diligit qui amicus est. id est qui in caritate diligit habet quo potest si vult. omni tempore diligere

quia habet caritatem. Caritas ergo nunquā et
 cidet. Omnia hō alia dona cessabunt siue sint
 prophetie. que sunt cognitiones de futuris
 que omnino euacuabuntur. quia totum ibi
 erit presens et permanens. siue sint lingue. id
 est dona loquendi varijs linguis que ibi cessa
 bunt. quia vnica lingua. scilicet lingua dei om
 nes loquentur. ysaie. liiij. **¶** Donam vniuersos
 filios tuos doctos a domino. siue sit scientia
 que est per speculum creature et per cogniti
 onem causarum creaturarū. que destruetur.
 quia per verissimam et intimam omniū cau
 sam omnia cognoscetur. Apocalip. xxiij. **¶** Nō
 egebunt lumine lucerne. quoniam deus domi
 nus illuminabit eos. Quomodo autem 7 q̄
 tum ad quid scientia destruetur magna que
 stio est. **¶** Deinde cum dicit. ex parte em̄ co
 gnoscimus probat per rationem q̄ p̄dicta do
 na scientie et prophetie debeant cessare. Et
 est ratio talis. Omne quod est imperfectū ad
 ueniente gloria cessabit. sed p̄dicta imperfe
 ctionem habent. ergo cessabunt et hoc est qd̄
 dicit. Et parte em̄ cognoscimus 7 ex pte pro
 phetamus. i. ideo euacuabuntur p̄dicta q̄z
 ex parte. i. imperfecte cognoscimus. et ex pte. i.
 imperfecte prophetamus. Et q̄tum ad scien
 tiam apertum est. quia intellectu infirmo co
 gnoscimus. qui se habz ad manifestissima na
 ture vt oculus noctue ad lucem solis vt dicit
 phus. Unde sicut oculus infirmus videt cir
 culum circa candelam accensam qui nō est ibi
 sed humor inordinat⁹ qui est in oculo fac̄ sic
 apparere. Sic intellectus multa credit se vi
 dere i creatura. que ibi non sunt. Treno. iij.
 Contenebrati sunt oculi oculi nostri. Itēz co
 gnoscimus medio tenebroso. scz per creaturā
 Job. xxxvij. Nos quippe inuoluimur tenebris
 De prophetia etiam similiter patet. Ipi em̄
 prophete imperfecte cognoscebant per eni
 gmata scilicet 7 figuras. Unde helyseus qui
 fuit eximius prophetarum ignorauit etiam
 mortem filij suamitis. vt patet. iij. Regū. iij.
¶ Sic ergo patet q̄ imperfectionem ista conti
 nent. sed cū venerit quod perfectus ē qd̄ erit
 in gloria. quia ibi erunt omnia consummata
 euacuabitur. quod ex parte. est. id est. exilitas
 cognitionis et imperfectio que est hic in sciē
 tia et prophetia tolletur. quia perficietur. si
 cut tollitur lumen candele adueniente lumi
 ne solis. Et multo magis euacuabit⁹ donū lin
 gue. **¶** Deinde cum dicit. Cum essem paruu

lus. idem probat p̄ exemplum. Et attende q̄
 in paruulo est duplex imperfectio. scilicet lo
 quele et scientie duplicis scz diuinozū 7 hu
 manozū. Et ideo dicit. Cum essem paruu
 lus loquebar vt paruulus. sapiebam vt par
 uulus. scilicet de diuinis. et de his que nouē
 qui habent donum prophetie cogitabam vt
 paruulus de istis terrenis. quando autem fa
 ctus sum vir. id est etatis perfecte. euacuauī.
 id est deposui et dimisi que erant paruuli: et
 sic dimisi loqui puerile. et hoc respicit donū
 linguarum sapere puerile et hoc respicit do
 num prophetie dimisi etiam cogitare pueri
 le. et hoc respicit donum scientie. quia vt dicitur.
 Ysaie. lxx. Puer centum annozū mori
 etur. Et sic q̄tum ad tria que dixit posuit ex
 emplum. Similiter erit i patria. quia hec tria
 ad perfectionem transibunt. et sic euacuabū
 tur. Deinde cum dicit. Videmus autē nunc
 per speculum zc. probat idem per aliud exē
 plum scilicet per similitudinem sumptam a
 modo videndi et cognoscendi: qui est imper
 fectionis. Dicit ergo. Videmus nunc per spe
 culum. quasi diceret. bene dico q̄ scientia et
 prophetia imperfectionem habent. et hō de
 bent in patria euacuari. quod patet ex modo
 cognoscendi. quia nunc in via videmus deū
 et diuina per speculum rationalis creature q̄
 est imago dei. et videmus etiam in enigmate.
 id est in vestigio et in creatura irrationali in
 qua deus et diuina videntur magis obscure.
 Est enim enigma obscura allegoria. vel ob
 scura similitudo. Obscurus enim sermo 7 mi
 randus est enigma vt est illud patrē p̄genies
 occidit matris in alio. q̄z genuit mater gene
 rauit filia patrem. Ysidorus hō dicit q̄ eni
 gma est questio obscura que difficile intelli
 gitur. nisi aperiatur. vt est illud Ydicum. xiiij.
 De comedente exiuit cibus. Unde de moy
 se. qui videbat deum in subiecta rationali cre
 atura et non irrationali. dicitur Numeri. xij.
 Ore ad os loquor ei et palam 7 nō p̄ enigma
 ta et figuras. Sicut dictum fuit Ezechieli.
 Fili hominis p̄pone enigma et narra parabo
 lam. Et nota q̄ triplex est speculū per quod
 in ista vita cognoscimus. Primū est nobilif
 simum et clarissimum scilz filius dei incarna
 tus. Sap. vij. Candorem lucis eterne et spe
 culum sine macula dei maiestatis. Hoc spe
 culum a iudeis fuit cōspitū vt in eo clari⁹ vi
 deremus. et fuit affixum cruci. vt in eo cordis

nostri maculas intueremur et abstergeremur. **Secundū** speculū est sacra scriptura. **Iac. j.** Si quis prospererit in lege perfecte libertatis. sicut in speculo. **Et ibidem.** Si quis auditor est verbi et non factor hic compabitur viro consideranti vultum naturae suae in speculo. **Tercius** est speculū rationalis creature. **Et sic** accipitur hic. **Unde** dyo. d. q. angelus est speculū clarissimus. **sequitur.** Tunc autem scilicet in gloria videbitur facie. scilicet nostra ordinata ad faciem ipsius dei. i. presentialiter et manifeste. **j. Iohā. iij.** Cum autem apparuerit similes ei erimus. quoniam videbitur eum sicuti est. **ysa. iij.** Oculo ad oculū videbunt. **Et in hac** cognitione omnia perfecte cognoscemus. et per consequens omnis imperfectio cognitionis tollitur. **Nunc** agnosco ex parte. **Hic** quasi adaptat et explanat quod dixerat de cognitione obscura et manifesta d. **Nunc.** i. in presenti vita cognosco ex parte. i. obscure et imperfecte. totum enim velatum est. **Unde** ysa. vi. dicit quod seraphin duabus alis velabant faciem dei et duabus pedes eius et duabus volabant. **Et hoc** est cognoscere per speculū in enigmate. **Tunc** autem scilicet in gloria cognoscemus. sicut et cognitus sum scilicet a deo plene et perfecte. quia eodem medio cognoscimus deum quoniam ipse me cognoscit scilicet per essentiam dei. **Et hoc** est videre faciem ad faciem. **Intellige** tamen quod per hoc non intendit concludere equalitatem in cognoscendo. **Deus** enim in infinitū limpidus me cognoscit quoniam ego possus ipsum cognoscere etiam in patria. sed notat per hoc medium cognoscendi identitatem. quia idem erit medium scilicet essentia diuina. **Et sic** per tertium. **Quarto** excellentiam et maiorem caritatis quasi concludendo subinfert d. **Nunc** autem id est in vita presenti manent tria haec. scilicet fides spes et caritas. **Fides** qua deum credimus. spes qua bonum eternum quod est ipse deus speramus. et caritas: quoniam ipsi super omnia diligimus et amamus. **Et haec** tria sunt maiora omnibus virtutibus et donis. **Unde** vocantur virtutes diuinae. quia coniungunt animam deo. **Sed** caritas est maior his duabus scilicet fide et spe. ergo est maior omnibus alijs. **Si** autem plura vis dicere de excellentia caritatis require infra dñica. xij. post trini. in secundo membro de euangelio. **Et sic** patet quartū. **¶ 3.**
In fine nota quod septem puerilia euacuare debemus. **Primo** debemus euacuare loqui puerile. i. sine premeditatione. **Pueri** enim loquuntur quicquid in os venerit. **Lanus** vero vir circūspice et cum premeditatione loquitur.

Unde de viro perfecto in Ps. dicit. **Lingua** eius loquitur iudicium. i. examinatum sententiam. **¶ Secundo** debemus euacuare sapere puerile. i. ut non sumus sapientes circa quia. ut pueri circa nuges et monetā plūbeas et huiusmodi vilia et circa maxia insipientes. sicut illi qui circa temporalia que sunt parua bona sunt valde prudentes et circa virtutes et dona valde insipientes. **j. Cor. xiiij.** Nolite pueri effici sensibus. sed malicia paruuli estote. **Talis** est sapientia terrena animalis dyabolica ut dicit **Yaco. iij.** **¶ Tercio** euacuare debemus cogitare puerile. quod est solum de presenti ut non solum de presenti vita. sed de futura cogitare et necessaria preparare ut impetuum ibi honorifice viuamus. **De** quo habemus exemplum d. formica. **Prover. vij.** Uade ad formicam et considera viam eius. et discas. quia cum non habet. nec preceptum. nec praeceptum. parat in aestate. **¶ Quarto** euacuare debemus mundiciam puerilem quae sedent in luto et deturpant vestimenta sua. **Sic** peccatores vestem nuptialem virtutum quae dignum facit hominem nuptijs eterni regis. quia eis deo contulit in baptismo per luto peccatorum trahunt et dignitatem regiam qua filij eterni regis sunt non venerantes stant in prostibus et tabernis et ad torquendas vsuras. **Lyrū. j.** Infidelibus nihil est mundum. sed coinquinata sunt viscerum eorum et mens et conscientia. **¶ Quinto** euacuare debemus puerilem mutabilitatem. qui tota die mouentur et mutantur. **Sic** multi vna die vadunt per viam que ducit ad celum et altera per viam inferni. **Vna** die edificant. et altera die destrunt. sicut pueri qui faciunt domunculās. **Ecdes. xxiiij.** **¶ Unus** edificans et alter destruit. quod prodest illis labor. **In** eodem. xxvij. **¶ Hō** sanctus in sapientia sua manet sicut sol. nam stultus ut luna mutatur. **¶ Sexto** euacuare debemus timorem puerilem. **Solent** enim pueri multum timere homines larvatos. **Leuia** enim magis timent quoniam grauiā pericula. **Sic** peccatores habent timorem mundanum. et non diuinum quia magis timent perdere denarium quoniam celum. **Magis** timent homines quoniam deum. magis statutum ciuitatis quoniam euangelium. magis penas temporales quoniam eternas. **Senec.** **Aut**oritatem habemus. sed sonum et vitam puerorum. nec puerorum timent sed etiam infantium. **Hilena** et hi fortia formidant nos pro vtraque. **¶ Septimo** euacuare debemus amorem et concupiscentiam puerilem. **Solent** enim pueri concu-

piscere queq; pulcra. nec attendunt vtru sint
nociua. Sic peccatores omnia que vident do
mos et agros: et pulcra mulieres cupiunt et
non considerant qd bec mundana bona mul
tis sunt occasio damnationis eterne. Et sic pz
totu de epistola.

Dominica prima quadragesime de euan
gelio Sermo. xxxij.

Actus est hic

lus in deserto a spu. Mat. iij.

Ieiunium xpi est exemplum et forma nostri
ieiunij. qz omnis xpi actio nostra est instructo
Ioh. ij. Exemplu em d. vo. vt quead. e. f. 7. v.
f. Et ideo prima die soleni nri ieiunij. scz dñi
ca prima qdragesime in ecclesia recitat vt fi
deles in eo cospiciant qntum et quo debeant
ieiunare. Circa qd ieiunium quatuor princi
paliter in hoc euagelio describunt. Primum
est ipi xpi ieiuniu cum suis pambulis qd pe
git. in principio euangelij. Secudu e pugna
qua p ieiuniu habuit. ibi. Et accedes tep. d.
ei. f. h. d. es. zc. Tercia e victoria qua i pugna
obtinuit. ibi. Tunc reliquit eu dyabolo. Quar
tum est corona qua ex victoria meruit. ibi. Et
ecce angeli ac. mi. ei. Primo ergo ponitur
xpi ieiunium cum suis pambulis. et ideo cir
ca primum duo ponunt. Primum em ipa pre
ambula xpi ieiunij narrat. Secudo ipi xpi
ieiunium subinfert. ibi. et cum ieiun. zc. Die
ambula aut sunt quatuor. scz dies in qua ie
iunare incepit. locus vbi ieiunauit. moues qd
eum ad ieiunadu mouit. et finis quem in ieiun
ando habuit. Primo ergo ponit tpus 7
dies qd xpc ieiunare incepit. qz statim post ba
ptismu eodem die quo baptizatus e et spu ssa
ctus sup eum in colube specie descedit. intra
uit desertum ad ieiunadu et orandu. qd patz
ex euagelij originali. vbi dñ. Tunc duc. e. ie. in
deser. i. statim eo baptisato. scz in die epipha
nie. et ideo in illa die. xl. inicit vbi dat saluta
re exemplu vt qui vult in ieiunio chistu imi
tari. debz primo baptizari baptismo spiritus
et lacrimarum per veram contritodem et con
fessionem. vt recipiat spiritum sanctum. in e
robore possit vicia et demonia expugnare.
Philip. iij. Omnia poss. i. eo. qui me confor
tat. ala nullo modo possit. Et inde est qd pec
catores ieiunantes ita peccant in. xl. sicut pri
mo. quia spiritum sanctum non recipiunt. cui

virtute possint dyabolo et peccatis resistere.
Et ergo quilibet debet in principio quadra
gesime confiteri. et lauari 7 spiritum sanctum
recipere. quia tale ieiunium non solum virtu
tem resistendi peccatis habet. sed etiam qntu
ad meritum valet in centuplo plus qd si de mor
tali conscientia habeatur. Veretur em vitaz
eternam. Propterea dicitur ysa. j. Lauami
ni mun. et. auf. ma. co. ve. ab oc. m. Multi la
uant man. suas solu post comestione vt illi q
in fine quadragesime post ieiunium confiten
tur. in temporale eternum premium commu
tantes. Sed sicut nobiles lauemus ante 7 p
manus. Secundo ponitur locus vbi chri
stus ieiunauit. quia in deserto. Desertum em
dicit a desertione omnis boni corporalis qz
nec delicata cibaria. nec iocunda societas. nec
suaves melodie. nec deliciae aliq; sunt ibi. per
quod signatur qd ieiunium nostrum debz esse
a delicijs separatum. Et ideo ecclesia ordina
uit qd cibaria delectatia vt carnes oua et case
us. in hoc ieiunio penitus no gustentur. Snt
aut multi qui ita deliciose et intantum come
dunt qd nullam austeritatem vel penam su
stinent in ieiunando. qui licet qntum ad cul
pam vitando mandatum ecclesie seruent. ta
men qntum ad meritum et satisfactodem sunt
quasi reputandi non ieiunare. yfido. Sperti
tur ieiunium qd delicijs compensatur. Cuius
ratio est. qz ieiunium indicitur vt caro dome
tur et puniat. et spm subijciat. et vt carnis vi
ciji 7 concupiscentijs facilius resistatur. Qd
totu euagiat pillos q sic ieiunant. Et id n ser
uant preceptu de ieiunio qntu ad interodem le
gislatoris. qd dñs reputat qli no factu. Tac.
vij. Cuz ieiunaretis nunqd ieiuniu ieiunastis
mibi. q. di. non. Tale est ieiunium saraceno
qui omnia comestibilia sua bona seruant 7 co
medunt in sua execrabili quadragesima. Ca
rissimi differre debet ieiunium xpiano 7 a ie
iunio saraceno. Item sicut desertum a des
tione nomiatur. ita homo i hoc sacro ieiunio
debet deserere vicia 7 peccata. ysa. lvij. Hoc
est ieiunium qd elegi. dissolue colligatodes im
pietatis: solue fasciculos deprimetes. Quia
vt dicit Hiero. Qui ieiunant et praua agut
demonas imitant. Debet em ho deserere mun
dum in hoc sacro ieiunio qntum pot. Quia
vt dicit. j. Ioh. v. Totu mu. in mali. p. e. ysa. liij
Exite de medio eius popule me. et ne par
ticipes sitis iniquationis. Carissimi dese

Lom
dapat

Virtus non

ramus in hoc sacro ieiunio mundū ⁊ peccata
et faciamus cū deo pacem. et si nō pacē. treu-
gam tamē aliquā cōponamus: vt cū nō in hoc
sacro tempe impugnem⁹. qz durū nobis esse
deberet semp cōtra stimulū calcitrare. ¶ **Ti-**
mendum est valde ne deus nobis irascat. qz
ei nō est qui possit resistē. **Job. ix.** Deus cuius
ire resistere nemo p̄. et sub quo curuant qui
portant orbem. Quis em̄ deus sit valde dul-
cis. tamē si irascit est valde fortis. Acetū em̄
qd̄ sit ex dulci vino magis est potens q̄ qd̄ sit
ex labrusco: **Hebr. x.** Horrendū est incidē
manus dei viuētis. ¶ **Tercio** ponit mouens
qd̄ xp̄m ad ieiunandū mouit. qz ductus a spi-
ritu sancto. vt dicit **Greg.** Spiritus sanct⁹ er-
go eum mouit. Unde ali⁹ euāgelista di. Ex-
puli eum sp̄s in desertum **Mat. j.** Abino-
ta qz ypocrita qui ducit ad ieiunandū. ⁊ aua-
rus qui ducit ab auaricia. et qui nō habet qd̄
comedat. libētē em̄ comederet si haberet. et
qui non habet appetitū comedendi et de hoc
dolet. et qui ieiunat p̄pter infirmitatem vt sa-
netur. et qui ieiunat vt postea melius come-
dat. vt gulosus. om̄es isti nō ducunt ad ieiun-
andū a sp̄s sancto. et iō oēs tales nō remun-
nerant a sp̄s sancto. s̄ ab eo p̄pter qd̄ ieiuna-
uerunt remunerati sunt. **Mat. j.** Amen dico
uo. re. mer. s̄. **Canissimi** nō sim⁹ de numero ta-
lium sed moueat nos sp̄s sanctus. ¶ **Quar-**
to ponit finis. p̄pter quem xp̄s desertū ad iei-
unandum intrauit. qz vt temptaret a dyabo-
lo. xp̄s em̄ venit vt gigas humane nature. et
iō sp̄s inuit ad campum seu locū certam̄
vt cū dyabolo certamē singulare iniret. vt q̄
om̄es vicerat vinceretur a solo. et p̄ xp̄z victo-
rem om̄es ab ei⁹ potestate liberarētur ad re-
gnū finaliter trāsituri. **Collo. j.** Qui eripuit
nos de potestate tenebrarū. i. demonū ⁊ trās-
tulit in regnū filij dilectionis sue. Unde can-
tamus. Caput draconis saluator cōtriuuit ab
eius potestate nos om̄es eripuit. Et hoc est
qd̄ xp̄s ostēdit. **Luc. xj. d.** Cum fortis ar. cul.
at. suū i. pa. s̄. oī. q̄ pos. si aut̄ for. eo supuen. vi.
e. vni. ar. eius aut. in qui. p̄. ⁊ spo. ei. dis. **F**
¶ Et attēde qz i hoc xp̄m imitari velle nō de-
bemus. vt scilz a dyabolo velimus temptari
quin potius petimus q̄tidie d. Et ne nos in-
duc. in tempt. **Dat. vj.** Quis em̄ temptari et
nō supari dignū sit corona tamē temptari vel
le presumptuosum est. nisi quis vt christus es-
set de victoria cert⁹. qui erat firmatus i bono

nec poterat vinci. Sicut statue episcopalis ē
p̄fectus tamen velle episcopari est p̄sumptu-
osum nisi cum adiectione. velle bene se habe-
re. sicut di. ap̄lus. j. **Thi. ij.** Qui episcopatus
desiderat bonum opus desiderat. Oportz at̄
episcopū modestū esse zc. Sed illud vt tene-
tur cōsecutiue quo ad nos. qz quādo desel-
tum penitentie intramus hoc consequimur.
quia tunc a dyabolo maxime tēptamur. **Ec-**
clesias. ij. Fili accedens ad seruitutes dei sta i
iusticia et timore. et prepara animam tuaz ad
temptationem. quia vt dicit **Gregorius.** **V**
los pulsare negligit quos quieto iare posside-
re se sentit. Hic cadit exemplum illius qui vi-
dit in ciuitate solum duos demones. ⁊ supra
monasterium multa milia. Et sic patet pre-
ambula ieiunij christi. **S.** ¶ **Secundo** po-
nitur ipsius christi ieiunij quod peregit. qz
cum ieiunassz quadraginta diebus. Abino-
ta qz ieiunium est satisfactorij. conseruatiū
et merituum. Propter primaz ieiunant pe-
nitentes. propter secundum et tertium iusti ⁊
innocentes. qui non habent satisfacere. s̄ in-
digent conseruari et mereri. Nullo aut̄ isto-
rum modorum christ⁹ indiguit ieiunare. Nō
primō modo. quia peccatum nō fecit. nec do-
inuentus est i ore ipsius. vt dicit. **j. De ij.** Si
milititer nec secundo modo. cum conseruari nō
indigeret. cum esset confirmatus in bono. im-
mo ipse alios confirmabat. Nec tertio modo
quia mereri nō indigebat cum ab instanti sue
cōceptionis fuit infiniti meriti et p̄mij eo qz
eius aīma verbo erat vnita. et p̄ cōsequēs sp̄
erat in gloria et beata. licet q̄tum ad finis
accidentale meruit resurrectōis gloriā. et iu-
dex omnū fieri s̄m humanā naturā. Nā pro-
pter ea que passus ē meruit gl̄iam resurrecti-
onis et sup̄ exaltari s̄m hūanā naturā. **Pbi.**
ij. Humilianit semetip̄m. Et sequitur. Pro-
pter qd̄ et deus exaltauit illum. et de. il. no. qd̄
est su. om. no. Ieiunauit ergo solū p̄pter nos
vt nos ad ieiunij inuitaret. Si em̄ ip̄e q̄ nō
indigebat ieiunare ieiunauit. quātomagis nos
qui multū indigem⁹ debem⁹ ieiunare. Ieu-
nauit etiā vt ieiunio autoritatē daret. Si em̄
ieiunij solū esset ab ecclia institutū vilipēdere-
tur et a discipulis diceret. Quare xp̄s nō ieiun-
auit. si nos voluit ieiunare. Et sic patet qua-
re ieiunauit. ¶ **Sz** quare tāto tempe ieiuna-
uit ad p̄sens sufficiat triplex rō. **Pr̄a** ē figu-
ralis. **Secunda** est ex p̄te nostri. **Tercia** est ex

Mouens

Finis

parte dei. Ratio figuralis est. quia vt di. beatus Grego. Virtus decalogi per quatuor libros sancti euangelij custoditur. Denari⁹ at numerus quater ductus surgit in .xl. Tunc ergo decalogi madata perficim⁹. cum quatuor libros sancti euangelij custodimus. Virtus aut et perfectio penitentie in custodia madata totum et sancti euangelij consistit. Iuxta illud Mat. xix. Si vis ad vitam ingredi serua madata. Propterea xpc. xl. diebus ieiunauit vt daret intelligi qd penitentia q in ieiunio representat p quadragenariu numerum pficit et figuratur. ppterca etiaz moyses et helyas. xl. diebus ieiunauerunt. Ratio ex parte nostra est. quia vt dicit Grego. nos qz in hoc mortali corpore ex quatuor elementis subsistim⁹. per cuius corporis voluptates pceptis dominicis cotraimus. que p decalogus sunt accepta quia ergo per carnis desideria. que ex quatuor elementis causantur. decalogi precepta cotemplamus. quare dignu e vt carne quaterdecies affligamus. Apoc. xvij. Quatu gli. se et in de. fu. ra. da. il. tor. et luctu. Ratio ex pte dei est qd deus voluit et semp vult q omnia bona nra ab eo recognoscant⁹ tanqz feudarij feudum recognoscant a rege. Mat. xvij. Simile est regnu ce. ho. re. q vo. ser. su. 2 tra. il. ho. sua. j. Cor. iij. Quid habes qd no accepisti. Et in hui⁹ recognitioem deus decimas et primicias madauit sibi offerri. Int alia aut bona q a deo hemus e tpus. et io vt decima et primicias tps deo offeram⁹. xl. diebus ieiunare debemus. Na. xxxvij. dies sunt decima tot⁹ anni et aliquatulu plus vt potius ho qz de⁹ recipiat. Tres aut dies ieiunij qtuor temporu semp in quadagesima veniunt. q p primicijs coputant. Duodecim em dies ieiunioz quatuor tempoz fm. xij. menses p primicijs coputant. Na primicia e de. xxx. ptibz vna. Et io p quolibz mese vna die ieiunare debem⁹. vt primicias deo reddam⁹. Tres ergo dies q tuoz tepoz. q semp in qdragesima eueniunt adiuncti. xxxvij. faciunt. xl. Et io. xl. diebus ieiunauit. vt ostederet q tantu de nos ieiunare debem⁹ vt deo decimas et primicias tps offeram⁹. Et ppterca qtuor pcedetes dies sut ad diti ad. xl. vt numer⁹ qdragenari⁹ sit coplet⁹ que ieiunare debem⁹. Et nota q i his oibz. xl. diebz no e passus fame. s i fine diez esurit. Et hoc e qd d. Et cu ie. xl. di. et. xl. nocti. esu. Qd est cotra multos. q in ieiunio nulla fame sustinere volunt. sed in media die statim pme

dunt dum famescunt. Et etiam addit noctes ne diceretur comedere in nocte. Quia tot diebus ieiunare potuit diuinitatis fuit. et q postea esurit humanitatis fuit. et sic patz primu. **¶** Secundo ponit pugnam quam christ⁹ post ieiunium habuit. quia acce. temp. **¶** Ubi nota q fm Grego. tota ista temptatio no interius s exterius fuit. Nos ho ex corruptioe primoz parentu nati 2 interi⁹ 2 exteri⁹ temptamur. sed christus accepit carnem sine concupiscentia aliqua de statu primoz parentu ante peccatum. Unde sicut primi parentes ab eodem temptatore. scz lucifero solum exteri⁹ temptati fuerunt. sic et xpc. Vde ergo teptator fuit. et de eisdem vicij temptauit et eodem mo. nisi q tunc intrauit serperē 2 p ipm loquebatur. mo aut formauit vnu corp⁹ homis de aere in quo loquebat et videbat ho et venit ad xpc i desertu qd erat int hiericho 2 hierusalē et habuit barbā. plixaz more indeoz vultum dimissum i terrā 2 habitū religiosū. ptebat em exterius magnā sanctitatē et in mo loque di magnā prudentiā. et qsi videbat q venisset ad eum visitandi causa. Et qz astutus et callidus temptator homi perfecto deputat ad pugnam. Xpc aut et adam fuerit pfectio res homies qui vnqz fuerunt. Lucifer aut q p excellentiā temptator dicit ab effectu suo omibz alijs demoi⁹ est callidior 2 sagatior. et ideo cotra primū hominē pugnauit et vicit. Et similit⁹ cotra xpm pugnaturus accessit quem non vicit. sed ab eodem totaliter est de uictus. Et attende q demones cadentes de celo ad homines expugnandum in hoc aere caliginoso pariter remanserunt. 7 hoc est quod hic dicitur. Et accedena teptator. Temptauit aut xpm de tribz de quibus prios parentes teptauit et oēs teptat. Na pmos parentes primo de gula temptauit dū pomū pulcrū visū et delectabile ad vescendum ostendit. Secundo de superbia temptauit dum eis dixit. eritis sicut di. Tercio de auaricia temptauit. dum subiunxit scientes bonum et maluz. De auaricia ergo et cupiditate sciendi temptauit. Nam vt dicit Grego. non solum est cupiditas in appetitu habendi tpalia s etiam i appetitu scie. qz de auaricia rerū eos temptare no poterat. cum ipi fuerit p deū bonoz oim mudi meri dñi constituti. vt patz Gen. j. De his tribus sistr dominuz teptauit. s. gula superbia siue vana gloria et auaricia rez. **¶** Primo ergo cristū teptauit de gula. dicens. Si si. d. es

2 pugna quā eps pph⁹ e ierico habuit

3 5dy temptauit

dic vt la. if. pa. f. Greg. In pugna xpi p̄rio cōtra gulam agit qz nisi p̄ hoc refrēnetur frustra cōtra alia vicia laborat. Est em̄ gula claustra portarū sine porta castri. et ideo nisi ip̄a bene firmet et custodiat om̄es inimici intrabunt qz ip̄a inimicis aditum pandit vt prelietur. Et attende qd dyabolus principaliter ex periri volebat an xpc filius dei esset et ido ait. si. fi. dei zc. Habebat em̄ rōnes pro et cōtra. Dum em̄ opera solius dei euz facere videbat credebat eum esse deum. sed dum hūana faciebat credebat eū cē hoīez. Quia si sciuisz eū fuisse filium dei et p̄ eius mortem principatū mundi sibi p̄ eum auferri. nunq̄ temptasiz eū nec pcurasset eum crucifigi. vt dicit Augu. j. Cor. ij. Si em̄ cogno. nunq̄ dominuz glorie crucifixissent. i. crucifigi pcurassent. Sed xpc ita sapienter respōdit qd semp in dubitatōne eum reliquit di. Non i so. pa. v. b. zc. q. d. Si p̄pateris mihi potius deberes compati aīme q̄ corpori tanq̄ melioz. et psuade mihi cibū aīme. qui est verbum dei. quod habet aīmaz illuminare. Ps. Lucerna p̄. m. v. t. habet aīmaz sanare. Ps. Misit v. f. et sa. e. Sap. xvj. Reqs herba neqz malaq̄. i. emplastrz sanauit eos. sed sermo tuus dñe qui sanat vniuersa. Habet aīam debilitataz sustētare. Ps. Danis. i. verbum dei. cor homis cōfirmat. Haby aīam pollutam mundare. Job. xij. Jam vos mundi estis ppter sermonem quē locut⁹ sum vobis. Habet aīam impugnatā defendere z liberare. Ephe. v. Galeam salutis assumite. z gladium spūs qd est verbum dei. Heb. iij. Viuus est sermo dei et efficac. et penetrabilior om̄i gladio ancipiti. Habet aīam letificare. Luc. j. Ex quo sc. ē v. sa. t. in au. m. extul. zc. Et habet aīam beatificare. Luc. xj. Beati q̄ au. ver. d. et cu. il. Ergo si ver. dei cōferat tot bona. hoc debuisti mihi psuadere. et nō cibū qui pit. Job. vj. Opami non cibū q̄ pit. s̄ qui pmanet i vitā eternā. Vel. q. d. Ali⁹ ē mod⁹ vīnēdi q̄ p cibū materialē. Quā moyses in colloquio diuino. xl. diebus et. xl. noctibz similiter ieiunauit. vt patet Exo. xxxij. et ideo sine pane possum viuere contemplādo deum. Se cundo temptauit eum de vana gloria cū euz in sanctam ciuitatem assumpsit. scz hierusalē supra pinnaculum templi statuens. Sz nunquid videbatur dyabolus euz deportās. Responso. Credebat em̄ demon videri. sed xpc sic agebat qd a nemie videbat. Et sicut dicit

Grego. Non est mirum si xpc a dyabolo se portari permisit cum a membris suis ip̄e permisit se crucifigi. Nonne membrum dyaboli fuit pylatus z uidei crucifigētes immo tota liter dyabolici: et dyabolo peiores fuerunt. Statuit ergo ip̄m supra pinnaculum templi vbi leuite stabant ad legem populum docendum. Quoddam repagulum fuerat ad modum pulpiti predicatorum in facie templi in alto consistens. Et ait illi. Si filius dei es mitte te deorūm. z hoc secure potes facē. Quia scriptum est in Psal. quoniam deus mā. an. suis de te. vt cul. te ne for. offen. ad la. pe. tu. Duo intendebat dyabolus. Quia si misisset se et non lesisset se. temptasset eū de vana gloria. Si autem fuisset lesus temptasset eum de murmure et impatientia. sicut ianulum monachum quez dyabolus trabens in sporta per ecclesiam di. eum ad paradisum velle ducere dum esset prope tectum proiecit ad terrā. Et per hoc experiri volebat an esset filius dei. Sed xpc non fecit quod dyabolus intendebat z ita caute respondit qd semper eū in dubitatione reliquit. et sicut dyabolus allegabat scripturas. ita christus respondebat per scripturas: dicens. Scriptum est Deutro. xj. Non temptabis dominum deum tuū. Temptare deum est quando homo per virtutem a deo sibi datam potest se tueri et confirmare salutem et vitam suam. et ipse non vult exiti sed committit se fortune et prouidentie dei. dicens. Adiuet me deus si vult. Quod apostolus prohibet dicens. j. Corin. x. Neqz temptaueritis deum sicut quidam eorum et a serpentibus perierunt. Contra quod apostolus dat nobis exemplum in multis vt quando appellauit ad cesarem in iudea. vt p̄ Act. xxv. Et quando damasci se fecit de muro reponi in sporta vt euaderet manus inimicorum. vt patet. j. Corin. xj. Et quando in grecia dixit se ciuem romanum. Actū. xxij. vt nō flagellaretur. Et quando asseruit se phariseum. propter quod pharisei rixati sunt cum saduceis. et paulus euasit. vt patet Actuum. xxij. Stulte ergo loquuntur qui dicunt qd omnia sunt predestinata et de necessitate eueniunt. Multa em̄ p̄ homo precavere. et multa potest facere et dimittere. Eccl. xv. Deus ab initio constituit hominem et reliquit eum in manu consilij sui. In eodem. xv. Ante hominem vita et mors. apposuit tibi ignem et aquā. ad

Verbum di. h̄

quodcumq; volueris porrige manū tuā. **T**ercio temptavit eum ex auancia cū duxit eum in montem excelsum et ostēdit ei omnia regna mundi et gloriā eorū di. **H**ec omnia dabo tibi si cad. ad. m. In quo mentiebat sicut mēdax est et pater eius. qz nec regna nec gloria eorū eius erant. nec poterat elargiri. **E**t attēde qz adorari dyabolus petit tanq; supbus. et gloriā dei sibi vsurpare desiderans. qz supbia eoz semp ascendit. vt dicitur in **Psal.** Omnes ergo qui ab homibus gloriā desiderant et honorem. imitantur dyabolum. **Sap. iij.** Imitantur aut illam qui sunt ex parte illius. **E**t nota qz ualefici et diuini et sortilegi et magici tales offendunt deum. qz honorem deo debitum dyabolo impendūt. dum aliquas lobstantias faciunt et p eum et ab eo aliquid uolunt habere et scire. **E**t iō oēs tales mandauit deus in ve. te. occidi. **Exo. xxiij.** Ualeficos et diuinos non patiaris uiuere. **Q**uia qz honor soli deo debitus dyabolo conferat. nullo mō tolerare debemus. **E**t ideo christ⁹ in oib; temptationib; alijs dyabolum patienter sustinuit. uerbum pro uerbo reddendo. **H**oc autē quod in dei iniuriam uertebatur noluit sustinere. sed dixit. **Uade sathanas Domini deum tuum adora.** et il. so. ser. i. talis cultus et reuerentia soli creatori et nulli creature debz ab homibus exhiberi. **Q**uia vt d. **Cris.** In proprijs iniurijs patientem esse laudabile est. **I**n iniurias autē dei dissimulare nimis est impium. hic possēt multa dici de hominib; qui aliō qz deum adorant et colūt. **Q**uia aliqui diuitias aliqui honores. aliqui filios et homines terrenos. aliqui corpus ppiū quoz deus uenter ē vt d. apo. **Phil. iij.** **Q**uia vt di. **Aug.** Illud ab homie colitur qd pte. ceteris diligit. **S**ed hec omnia dimittant ad p̄sens in posterū referenda. **E**t sic patet secundū. **T**ercō ponitur victoria quā xpc ex pugna habuit. quia tunc reliquit eum dyabolus tanq; victus et cōfusus. **S**ed tanq; inuerūdus et infrumit⁹ i morte xpi redijt et stetit supra brachius crucis: si posset in eo aliqd malū cōspicere. vt di. **Aug.** **E**t attende qz sup hoc sunt multe opioes. s. an dyabol⁹ qz pfecte ab homie d aliquo uicio vincit possit eū amplius; de se eodē uicio vel de alio tēptare. vel statim accedat ali⁹ dyabol⁹ ad tēptādū. et an dyabolus ab homie vict⁹ statim descēdat ad infernū. vel alteri deputet ad pugnā. **O**ia hec lectoris prudētie referuent. **E**t

sic patet tertium. **E**t quia post victoriā nō restat nisi corona. **E**t ideo quarto ponit corona. quā xpc ex victoria meruit. qz accesserunt angeli qui scz in certamine longe steterūt. ne p angeloz adiutorū uicisse credat. **P**os autez in nostris temptatōib; ab angelis iuuamur. et p eos vincimus. sed xpc nō fuit in hac temptatōne ab angelis adiutus. **P**ropterea ergo dicit qz accesserūt angeli tanq; serui ad dōminū et ministrabant ei. **S**ed in quo ministrauerunt non est certum. nec aliquis sanctorū hoc d. **M**inistrabāt ergo ei de quocūq; ei placuit **S**ed ex quo euāgelista d. qz famem sicut uer⁹ homo patiebat et d. angelos accessisse et ei ministrasse. uidet inuere qz in cibo ei ministrauerūt. vel apportādo cibū vel seruiēdo in cibo. **S**ic ergo et nos vincamus. vt angeli cibū uite eterne ministrēt nobis. **E**t sic p̄ totū de euangelio **T**ractatus tot⁹ de materia quadragesimali.

Sermo. De Ieiunio xxxij.

Quæritur circa nostruzie

quæritur quedā uilia et qsi necessaria uideam⁹. **P**rimo qre sit ieiunandū. **S**ecūdo qūo sit ieiunādū. **T**ercio qre tāto tpe sit ieiunādū. et nō pl⁹ nec mī⁹. **Q**uarto qre isto tpe. scz in uere sit ieiunādū. **Q**uinto qre nō semp eodē tpe sit ieiunādū. i. qre qdra gesima uadit alta et bassa. **S**exto an oēs teneant ad ieiunū in qcūq; statu. **S**eptimo in qua etate teneat hō ieiunare. **O**ctauo q̄ hora sit comedēdū. **N**ono q̄ cibaria debent comedi et que nō. **D**ecio de frāgētib; ieiunius. et utrū comestio electuatioz. vel potatio vel anticipatō hore frangat ieiunū. **U**ndecimo q̄ sit illa q̄ minuit ieiunij mētū. **D**uodecimo q̄ sit illi q̄ infructuose ieiunāt. **T**redecio utz iusti et innocētes teneant ieiunāē et qre. **Q**uarta decio utrū exntes in mortali peccato teneantur ieiunare. et ad quid ualeat eis. **Q** **P**rimo querit qre sit ieiunandū. **A**d hoc dicendū. qz ppter sex rōnes: sine ppter sex bona q̄ ex ieiunio consequimur ieiunare debē. **K** **P**rimo ppter ordinem reparādū. **N**ā deus a p̄cipio ordinauit hōiem vt in eo aīma dñaret carni. et caro obediret et subesset aīme. s. propter bene comedere et bibere caro rebellat anime et in homie dñatur. p ieiunū autē ei subijcitur et castigat. **j. Coz. ix.** Castigo corpus me. et in ser. redigo. scilic; aīe. **Aug.** Ieiunium

Et sit ieiunandū

mentem purgat. sensum eleuat. et carne spiri-
tū subijcit. Hoc fuit figuratū in sara domi-
na et agar ancilla. Genesis. x. vj. Sara vxor
abraam anima sponsa dei. Agar ancilla caro
serua que debet sub disciplina teneri et nō in
delicijs. Quia agar statim q̄ se concepisse vi-
dit rebellauit dñe sue et gratia sibi facta fuit
abusa. Eccl. xxiiij. Seruo malinolo tortura:
et cōpedes. mitte eum in opatōnem ne vacet
Secūdo ppter dignitatem recupandā. Hō
em p rōem h̄m quā factus est ad imaginē dei
om̄ibz creaturis fuit p̄positus: p quā similis ē
angelis et capax gratie et glorie dei. Gene. j.
Faciamus hoīem ad imag. et si. no. vt presit
piscibz maris. et vo. ce. vniuersisqz b. ter. Sed
p peccatum homo rōem pdit. quia peccatus
cōtra rōem ē. z efficit sillis bestijs. vt d. Boe.
Ps. Homo cum in ho. essz nō intel. p̄pa. est
iu. insi. et similis factus est illis. Gula aut̄ fuit
p̄cipiū om̄is peccati. ex qua luxuria genera-
tur. qz gula et luxuria sunt due sorores siue s̄
mater et filia. sicut ligna et ignis. Sicut ergo
substractis lignis dimittit̄ ignis. sic temptata
p̄ ieiunium gula et luxuria z om̄e peccatū car-
nis. penitus refrenat̄ et p̄ cōsequēs homo vti-
tur rōne. et dignitatem recupat quaz amisit.
Greg. In pugna xpi prius cōtra gulā agat̄.
qz nisi prius bec refrenet̄ frustra cōtra alia vi-
cia laboratur. Tercio ppter veritatem itel-
ligendam. qd̄ est hom̄is p̄p̄ia opatio. In ho-
mie accidit sicut in mūdo. Quia ex humidita-
te resoluuntur vapores ascēdentes in aerem
et claritatem solis obnubilātes. Sic est in sto-
macho: qz ex multo cibo resoluuntur fumosita-
tes ad cerebrū ascēdentes et obturātes mea-
tus spiritūū vitaliū. ppter quod homo incipit
dormire. a q̄bz fūositatibz itellec̄ ebetat̄. ysi.
Qui nimis cibis vtūc̄. q̄ntomaḡ v̄trē pascūt
tāto magis s̄sū obtūdūt mētis. s̄ subtracto ci-
bo p̄ ieiunū p̄petēter minuit̄ vapores. et sub-
tiliantur spūs aimales. et ideo ieiunus melius
intelligit veritatē. Exemplū hui⁹ habem⁹ in
daniele qui p̄ ieiunium triū ebdomadarū ele-
uat⁹ fuit ad intelligēdū visōes dei. Quar-
to hostem nostrū scz dyabolū fugat. vt in xpi
ieiunio demōstrat̄. qui post ieiunū dya. tem-
prantē deuicit et fugauit. Mat. xvij. Hoc ge-
nus demonioꝝ nō deuicit nisi in ieiunio z ora-
tione. Quinto qz gram dei impetrat. vnde
antiqui patres. quādo aliquā gram a deo po-
stulare volebāt ieiunium indicebant. Unde

moyses vadens ad loquendū deo vt legē ab
eo reciperet. et gratiā populo impetraret. die-
bus. xl. ieiunauit. vt p̄z Ezo. xxiiij. Sexto
qz ad gloriā paradisi pducit. qd̄ figuratus
est in ieiunio helye. qui post ieiunū q̄dragena-
rium ad montem dei oreb puenit vt patet. iij.
Reg. xix. Tercio querit̄ quō sit iei-
unandū. Ad qd̄ dicendū q̄ verū ieiunū ser-
uare debet. Primū est vt homo p̄p̄ia op-
tetur p̄ veram cōnitōem z verā cōfessionē
vt dictū est supra in principio sermonis. ysa.
lvij. Hoc est ieiunū qd̄ elegi. Dissolue colli-
gationes impietatis. Secundū est q̄ ho-
mo firmum p̄positū habeat abstinentiā pec-
catis. Si em̄ deus mādat a carne mortua ab-
stinere. multo magis a carne viua. aliter talis
vt dyabolus ieiunaret. Tercū est vt sit iei-
unium p̄cum et in quātitate z in qualitate vt
nec multum splendide. nec nimis comedas.
Quartum est vt sit ieiunū letū. Mat. vj.
Ange caput tuū oleo. scz leticie. Multi enī
ex ieiunio efficiuntur ita tristes et melācolici q̄
totā familiāz turbāt. Quintū est vt sit iei-
unū verum et nō simulatum. sicut ieiunium
ypocritarū. qui extermināt facies suas vt ap-
pareant hom̄ibz ieiunātes. Mat. vj. Et sicut
saraceni. qui de die ieiunāt et de nocte come-
dunt. Sextū ē vt sit ieiunium largū. et ho-
nis operibz misericordie sociatū. vt qd̄ tibi ib-
trahis pauperi clargiaris et alia opa miseri-
cordie cum ieiunio fiant. Tercū q̄n-
tor q̄re tāto tpe. scz. xl. diebz z nō plus nec mi-
nus ieiunādū sit. Ad qd̄ dicendū qd̄ p̄p̄ia
rōes. Dio. s. vt latoꝝ noue legis. scz xpcū
latoꝝ veteris. s. moysē p̄cordaēt q̄ tāndē iei-
unauit. et iō tāntū voluit nos ieiunāre. Secū-
do vt oñdat̄ q̄ quatuor euāgelia p̄ decē p̄cepta
et decem p̄cepta p̄ quatuor euāgelia replicata
ducūt ad plenā remissionē. q̄ p̄ numerū qua-
dragenariū designat̄. Tercio vt tot⁹ annus
decimet̄. vt dictū est supra. Quarto quia
hoc tēpus fuit i natura p̄figuratū. vt patet in
purgatione mundi. quā deus fecit in diluui-
o. xl. diebz. et ideo ad purgatōez mioris mundi
scz hom̄is tāndē ieiunare debet. Quinto
qz hoc tēpus fuit i scriptura ad p̄niam p̄figu-
ratū. vt p̄z in ieiunio nininitaz. q̄. xl. diebz iei-
nauerunt. Sexto qz hoc tēpus est scriptura
significatū h̄m om̄es ptes sui. scz ānos. mēses.
septimanas. dies et horas. Nam. xl. annos
pluit manna in deserto. xl. mensibus predica-

Mat. 17.

5

nit xps in mundo. xl. ebdomas stetit i vte-
 ro matris. xl. dieb stetit i deserto. xl. horis ste-
 tit in sepulcro. **¶** Quarto quae isto te-
 pore 7 no stati p ephiam. vt xps ieiunam?
 Ad qd dicendū q ppe sex rōes. **¶** Prio q: h tē
 pore. s. i. marci i q sp quadragesima euenit.
 fact? ē mūd? 7 hō pdit? **¶** Et iō decēs fuit. vt
 hō eodē tpe p ieiunū 7 p niaz reparet ad vi-
 tam. **¶** Secdo q: tps ieiunij d3 cū paschate re-
 surrectōis ptinuari. q: ieiunio corpis d3 suc-
 cedē facietas 7 solatō mētis q p sumptōes
 corpis xpi in paschate exhibet qd scificati
 sumē debem? **¶** Et iō nō ieiunam? p ephiaz
 vt xps. vt scificitas ieiunij cū i surrectōis gau-
 dio ptinet. 7 vt sic scificati spūalr cū xpo f-
 surgam? 7 ipi incorpemur p ipi corpis sum-
 ptionē. **¶** Aug. **¶** Lib iū grādū crede 7 mādu-
 cabis me. nec tu me mutabis i te sicut cibum
 carnis. s. tu mutaberis i me. **¶** Resurrectō aut
 nō pē venire nisi pma dñica p passioēs dñi
 que fuit facta. xv. luna pmi mēsis. 7 iō eodem
 tpe recolit. licz nō sp eodē die. q: hoc nō pē
 tē. **¶** Tercio q: hoc tpe mōs a vetustate hie-
 mali renouat 7 iō decēs fuit vt etiaz hō p pe-
 nitētiā renouaret ad vitā grē. **¶** Ephe. iij. Re-
 nouami spū mē. vie. **¶** Qrto q: hoc tpe maxi-
 ma necessaria ē medicā. q: hoies 7 bestie p-
 pter abūdātiā sāguis magis ad luxuriā mo-
 uent. **¶** Cū oia i hūorē mō p surgūt. **¶** Quinto
 q: hoc tps magis accedit ad eqūitates diei 7
 noctis. frigus 7 calor vt ex ipō tpe amo-
 neamur ab ineqūitate vicior recedē ad xtu-
 tes q in medio plstūt sic vicia i extremis. et
 iō meqūia sunt. q: gulosus h3 mains os q3
 vētrē. **¶** Sexto vt ondat q ad gliaz resurrecti-
 onis nō puenit nisi p p niaz 7 carnis afflictio-
 nes. q: nō ē seru? maior dño suo. **¶** Io. xij. xpc
 autē sic pueit. **¶** Cū mī filioz zebedei fuit de-
 nsa q petijt filios an regnare q3 pati. vt patz
 Matrh. xx. **¶** Quito qnt quare nō se-
 per eodē tpe ieiunam? i. quare quadragesi-
 ma alta 7 bassa pcedit. **¶** Ad qd dicendū. q q
 dragesima nullo mō eodē tpe occurrere pē.
¶ Rō ē. q: pascha nrm q xpus imolat? fuit
 oportet q mdeat paschati vt. te. p qd figu-
 ratū fuit. qd incipiebat. xij. luna ad vespam
 pmi mēsis. **¶** Pim? aut mēsis ē i quo p mūm
 lunare termiat. s. aprilis. q: i ipō sp p mūm lūa-
 re termiatur. **¶** Rō ergo q ann? solaris ptinet
 ty. lunaria. 7. xij. dies nō ppletas. **¶** Cū si ho-
 die eēt luna pma sequēti anno eodē die esset

luna fere. xij. **¶** H3 cū lunare. xxix. dies 7 dimi-
 diū. q3 multiplicādo p. xij. crūt. ccclij. dies.
 annus autē ptinet. ccclv. dies 7 sex horas.
¶ Pascha aut resurrectōis sp oportz esse in
 dñico die sic xps resurrexit. **¶** Luna em̄ in pa-
 sceue sp d3 eē quasi plena. vt. s. hēat admin?
 x. dies 7 ad plus. xx. q: xps plena luna pass?
 est. **¶** Et bis ergo ptz qre quadragesima non
 pē occurrere vno mō sicut festa sanctor in q
 b3 obseruant menses solares 7 nō lunares. li-
 cit hic. q: oia supradicta nō pnt sp eodē tpe
 occurrē. **¶** **¶** Sexto querit an omēs i q
 cunq3 statu teneant ieiunare. vt laborantes
 viatores. infirmi. paupes. pueri lactātes. **¶** Ad
 h3 dicendū q hoc quadragesimale ieiunij
 de iure positū est. **¶** In iure autē positū h3
 ē obseruādū q sp recurrēdū ē ad intēdēs le-
 gillatoris. **¶** Intentō autē legillatoris in hoc
 ieiunio fuit inducere hoies ad x tute abstinē-
 tie moderate. vt vires ieiunantiū nō excedat
 Et p pteia sacerdos potest dispensare cum
 omnib3 in hoc ieiunio ex cā rōnabili vbi rēe
 iudicat q legillator dispensare debet. **¶** De
 laboratorib3 ergo distinguēdū ē vtrū sint vi-
 uites vel paupes. **¶** Quia diuites tenēt. **¶** Rō
 em̄ oportet eos tota die laborare. **¶** Paupes
 hō si possunt sufficienter sibi 7 familie sue ne-
 cessaria acquirē modicū laborando. puta q:
 modica hora multū lucrant. vt q: leuē artes
 exercent que nō debilitat eos tūc tenent. **¶** Ali-
 ter hō nō tenent ad totū h3 p posse ad ptem
 viatores aut qui ex tali arte victū querunt.
 qui ambulare nō possunt ieiunādo silt nō te-
 nēt ad totū. **¶** Alij hō viatores spōtanci si ta-
 le iter differre nō possunt. puta. q: ē festū tpe
 ieiunij. vt q: ieiunū inueit eos i via. vt q: ha-
 bent necessario ire p factis suis. 7 eundo cō-
 mode ieiunare nō possunt. silt non tenēt ad
 totum. sed sicut possunt ad partem. **¶** Infirmi
 autem si eos offendit ieiunū vel abi ieiunij
 non tenentur. non tamen. debet esse quantū
 cunq3 modica offensio. pro qua ieiunū fran-
 gant 7 cibos prohibitos assumant. **¶** Daupe-
 res autem mendicantes si in hora comestio-
 nis non tantum acquisierint vt eis sufficiat
 vel quia ex precedenti media nimis debilitan-
 tur nonam expectare non tenentur. aliter au-
 tem tenentur. **¶** Pueri autem infra. xx. annum
 non tenentur sed bonum est q ante. sic pos-
 sunt incipiant ieiunare. 7 i septimana aliquo
 vel aliquibus dieb3 ieiunent. **¶** Mulieres hō

7 q stat ieiunadu

7 q p p p p

Abbas vbi sine ieiunij

viatores

7 p p p

paupes medicantes

pueri

mulieres grauidae vel lactantes

0

lactantes non tenentur ad totum si ex hoc pu-
eris deficeret nutrimentum. vel nimis mole-
starentur ex hoc. sed debent ut possunt ieiun-
nare in parte. Omnia tamen ista debent fieri
de licentia sacerdotis. **¶** Et queritur
ulterius. utrum frangens ieiunium preter pre-
ter predictos mos peccet mortaliter. Et di-
cendum quod sic. si hoc facit ex contemptu vel si-
ne rationabili causa. quia mandatum ecclesie si-
cut mandatum dei obligat. iuxta illud Lu. x.
Qui vos au. m. a. 7 q. 2c. **¶** Septimo
queritur. in qua etate homo tenet incipere ieiuna-
re. Ad quod dicendum quod a. xxi. anno homo debet
totam quadragesimam ieiunare. ante autem non
tenetur. quia usque ad illud tempus natura mul-
to indiget nutrimento propter nutritionem
et augmentationem quam habet in corpore fa-
cere. Nam usque tunc homo nutritur et crescit. Sed
bonum est ut puer ante hoc tempus ieiunare
incipiat. **¶** Octavo queritur quia hora homo
debeat comedere quando ieiunat. Et dicen-
dum quod ieiunans hora. ix. debet comedere et non
ante. Cuius ratio est. quia ieiunans debet esse pe-
nulosus. a medio autem die ultra ieiunium incipit
esse penosus. ante autem parum vel nihil. quia
calor naturalis de nocte redit ad interiora si-
cut sol. et per totam noctem in digerendo cibum la-
borat. De mane autem ut sol ad exteriora re-
dit transmittendo cibum digestum ad membra
et hoc facit usque ad medium diem. media autem
die calor naturalis non habet in quod agat et ratio re-
flectit super stomachum. et presumit humiditates
eius. et extrinsecus homo incipit debilitari. et ieiuni-
us incipit esse penosus. ante autem parum vel ni-
hil est penosus. Unde Innocentius dicit. quod neque
putandi sunt ieiunare qui ante nonam comedunt.
quod intelligo per magnam horam. ut in tertia vel
in media die. Sufficit enim quod nona inueniat
hominem comedentem in mensa. alioquin oportet
ret eum habere astrolabium in ad horam nonam
cognoscendam. quod non est necessarium. Sed
contra de religiosis qui media die comedunt.
Et dicendum est quod verum est in quibusdam
ieiuniis voluntariis non ab ecclesia institutis.
sed in ieiuniis ab ecclesia institutis ipsi obsequantur
horam nonam et seruare tenentur sicut et alij. Ex-
emplum ionathe qui comedit ante horam. et pro-
pter hoc venit plaga dei in populum. ut patet. j.
Reg. xiiij. **¶** Nono queritur que cibaria
in ieiuniis possint comedi. Ad hoc dicendum
quod carnes omnes et caseus ubique sunt totaliter. pbi-

bita in quadragesima. Et hoc quadragesima
ieiunij ecclesie sunt carnes ubique sunt prohibite.
Dua vero et caseus possunt pro mediis habere ecclesie ple-
tudinem diuini approbata. **¶** Decimo
queritur an potatio ante proestiones. vel proestio
electuario. vel tragace. vel anticipatio nonne frangat
ieiunium. Et dicendum quod vini potatio ante co-
mestionem vel proestio electuario. vel tragace
proestionem non frangunt ieiunium. ut dicit
Innocentius papa. nisi ista in fraude sumantur vel si
fames tollatur. quia si sic fieret omnino esset
contra intentionem legislatoris. que deus respici-
ci tanquam principale in omni lege. Si quis enim de mane
comedet electuaria et bene bibet certe nullam pos-
tea usque ad nonam famem patetur. et sic illud de-
ret ieiunio et ecclesie. Anticipatio autem nonne per ma-
gnam horam. ita quod comedat in media die vel cir-
ca: oino fragit ieiunium. ut dicit Innocentius nisi legi-
tima assit causa. **¶** Undecimo queritur
que sunt que minuunt ieiunij meritum. Ad quod
dicendum quod sex. Primum est multorum ciborum su-
ptio et delectatio in eis. Secundum est magnum
ra in comedendo et multum comedere. Tertium
est proestio electuario. Exemplum de
famulo domini richardi cardinalis qui videns
familias omni sero quadragesime electuaria
comedere. comedebat ipse castaneas et quod
de electuariis habere non poterat. Quartum
est potatio vini ante comestionem. Quintum
est impatia et perturbatio familie. Exemplum de
illo qui dum ieiunaret totam familiam tur-
babat. Cui apparuit beata virgo dicens quod potatio
ceret elemosynas et non ieiunaret. Sextus est
occupatio in re illicita ut tollatur tedius ieiunij.
ut illi qui ludunt ad taxillos. Peius autem
his omnibus est non confiteri in principio quadra-
gesime. **¶** Duodecimo queritur qui sunt
illi qui infructuose ieiunant. Ad quod dicen-
dum quod sex genera hominum infructuose ieiunant
salicet ypocrite. qui ieiunant ut boni
reputentur. Et illi qui non habent ut come-
dant. libentem enim comederent si haberent. Et
illi qui non habent appetitum comedendi et debent
dolent. Et illi qui ieiunant propter infirmita-
tem cauendam vel reuma. Et illi qui ieiunant
propter auariciam ut burse parcant. Et illi qui ieiunant
ut sapiant et melius comedant. ut galus
et deliciosus. **¶** Tredecimo queritur utrum
iusti teneant ieiunare et quare. Ad quod dicen-
dum quod quatuor iusti et innocentes ieiuna-
re tenentur. Et hoc propter tria. Primum ut

franges ieiunium

in 7 elate ieiunad

qua hora comedit

De ieiunio in principio

obediāt mandato ecclesie qđ ita obligat sic
mandatū dei. **Lu. x.** Qui vos au. m. au. Se-
cundo vt eis meritū augeat. Nō enī solum
peccatores affligunt in ista vita. s. vt pluri-
mum iusti ad augmentū glie. vt ptz de **Job.**
Tercio vt a malis pseruent. Est em̄ ieiunū
purgatiuū 7 pseruatiuum sicut medicina.
Quartodecimo. qñt an exñtes i peccato
mortali teneant ieiunare. 7 ad qđ valeat eis
Et dicendū qđ stat⁹ pctoris ē sicut stat⁹ iſir-
mi. **Uñ** sicut infirmus magis indiget cōfor-
tari qđ sanus. q̄uis ab: nō puerat in corp⁹
suū sicut puerit in corpus sani. sic pctor ma-
gis indiget ieiunare 7 benefacere qđ iust⁹ q̄-
uis ei nō tantū pſit. **Valz** aut ieiunū 7 alia
bona opa qđ facit pctor in mortali exñs. q̄-
tam ad multa alia. q̄uis ad p̄miū essentialē.
vite eterne non valeat. Ad que bona valeat.
require alibi. quia hoc nō est de p̄nti mate-
ria. Et tantū de dubijs istis.

De epla Sermo

.xxxiii.

hortamur vos

Hortamur vos ne inuacuū grām dei recipiatis. ij.
Cor. vi. Sicut dī **Eccl. iij.** Dia
t̄ps hñt. Et oī tpe debem⁹ sp̄ialib⁹ intendē.
iux illud ps. **Bndicā** dño i oī tpe. tñ hoc tē-
pus ē sp̄ialib⁹ ab ecclia ad lamēta pnie 7 spi-
rituale militiā institutū. Et iō oēs xp̄iani xp̄i
militēs debēt mō in sp̄ituali bello ptra car-
nem. mūdū 7 dyabolūz fortius dimicare. qz
fortius instat bellū. iuxta illd **Eccl. ij.** Fili ac-
cedens ad seruitutē dei. sta in iusticia 7 timoē
7 p̄pa aiām tuā ad tēptatōem. Et iō apl⁹
xp̄ianoz capitaneus 7 mḡr in hac epla oīs
fideles hortat. vt grām dei qua possint in h̄
periculo de hostib⁹ trūphare recognoscant
7 ipsam nō negligāt. s. vtant. qz p̄ ipam pos-
sunt hostes deuicē 7 i oib⁹ virtuose agē. 7 tā
tē ad regna celestia puenire. Propterea di-
cebat ap̄s. **1. Cor. xv.** **Bia** dei sum id qđ suz
7 gra e. i me va. nō fuit. In hac ḡ epla apl⁹
tna facit. **P̄mo** em̄ hortat vt grā dei vtētes
bona opa inchoemus. In p̄ncipio eple. Se-
cundo nos hortat vt i bonis opib⁹ inchoat⁹
de bono in melius pcedamus. ibi. **Sz** in oī-
b⁹ exhib. nosmetip. si. di. mi. **Tercō** nos hor-
tat. vt bona opa inchoata i p̄seueratiā cōsu-
memus. ibi. p̄ arma ius. a. de. zc. **¶ P̄mo** er-
go nos hortatur vt grā dei vtētes bona opa
inchoemus. Et qz bonū opus nō p̄ fieri ni-

si malum caueat. ideo circa p̄miū duo facit.
P̄mo hortat ad bonū. **Secdo** hortat ad
malū. s. vt a malo caueā. ibi. **Remi** dantes
yllam offensionē. **Yterum** circa p̄miū duo fa-
cit. **P̄mo** poit exhortationem ad bonum in-
choandum. Et assignat rōem. **Secdo** oñdit
t̄ps ad eē ad bonū faciendū. ibi. ecce nūc tē. ac-
cep. **Di. g.** **Hortamur.** v. ne. inua. ḡ. d. re. Et
assignat rōem qz deus p̄mittit iuuare. q̄ ait.
Ysa. xlix. **Ipe** accepto. i. tpe grā. ex. t. amonē
do oīa impedimēta salutis 7 i die salutis. scz
qñ salus p̄fert qđ ē modo tempe grē adiui-
te p̄ferendo omia necessaria ad salutē. p̄pter
duo ergo debemus incipe bene operari. scz
quia omnia impedimenta remouet. 7 qz gra-
tiam 7 oportunitatem bene operandi p̄fert
qđ duo bō natūalr desiderat vt perueniat ad
salutem. 7 ideo dixit. **Exau. te.** **Hec** ē maxia
grā quā nō debem⁹ inuacuū recipe. **Ubi** no-
ta qđ tunc dī aliq̄s grāz sibi factā recipe i va-
nuz siue inuacuū. quando non vtit ea ad fi-
nē illum ad quem grā illa fuit ei exhibita. vt
si gratis accōmodo tibi aureos vt lucreris. 7
tu tenes eos in scrinio. sicut ille seru⁹ nequaz
q̄ ait **Lu. xix.** **Dñe** ecce mna tua quā habui
repositā in sudario. **Cui** dñs ait. **Quare** nō
dedisti pecuniā meā ad mensam 7 ego veni-
ens cū vsuris vtiqz eregissē illā. vñ 7 p̄bus
d. qđ vacuū ē qđ nō includit finē ad quez est.
Et fm̄ hūc moduz multas grās a deo in va-
nuz siue inuacuū recipim⁹ qz p̄ ipas sinez in-
tentū nō p̄sequim⁹. **¶ Et** int̄ alias octo
sunt grē quas p̄ctores a deo in vanū recipiūt
P̄ma ē grā filioz adoptōis p̄ quā sum⁹ a h̄
uitute dyaboli liberati. 7 in filios dei adopta-
ti. qđ totū fit i baptismo. **1. Jo. ij.** **Videte** q̄-
lem dilectionē dedit nobis de⁹ vt filij dei no-
minem⁹ 7 si. **Qui** ergo p̄ baptismalem grāz
itez subdit se dyaboli seruitute inuacuū gra-
tiā adoptōis filioz in baptismo recepit. **ij.**
1. Pet. ij. **Cais** reuersus ad vo. suū 7 sus lota i
volutabro luti. **Secda** grā ē celi aptōis 7 de-
biti solutōis. **Nā** xp̄s p̄ sue passiōis merituz
gratis nobis celum apuit. a quo iuste exula-
bamus. 7 precium soluit pro quo tanq̄ pro
debito p̄morum parentum in carcere infer-
ni detinebamur. neqz celum ascendere pote-
ramus. **Apoē. ij.** **Qui** habet clauē dauid. q̄
clau. 7 ne. ap. aperit 7 nemo claudit. **1. Pet. ij.**
Qui p̄ctā n̄ra ptulit in corpe suo s̄ lignū. i.
penā 7 p̄ciū p̄ p̄ctis n̄ris. **Tūc** bō hāc grāz

notu

Orto grē

inuauum recipit. quando nec celum vult intrare et maiori se obligat quotidie pena peccatorum. dum peccata peccatis addit. propter que eterno cruciatui est deputandus. **Lu. xj.** Fiant no. hoī. il. peiores priouib. Tercia est gratia vie cognitionis. Nam xps ad hoc venit in mundum vt viam eundi ad celū nos doceret. quam nullus docere poterat. quia nullus ascendit in celum: nisi qui de celo descendit filius hoīs qui semper est in celo. vt dicit **Job. iij.** **Uñ ait. Ego sum via Job. xij.** Et iterum. **Ego sum ostium. p. me si quis introi. sal. In eodē. x.** Hanc viam nesciūt extere nationes. et ideo saluari non possunt. qz sine fide impossibile est placere deo **Hebr. xj.** Cognoscere ergo deum per fidem et eius voluntatem et eius iudicia magna gratia est. **Ps. Rō. se. ta. o. na. et iu. s. n. ma. e.** Hanc gratiam hō inuauus recipit quando p. viam cognitam non incedit. **Xps** clamat. **Venite post me ego sum via. Venite p. viam innocentie. p. viam penitentie. p. viam obedientie. p. viam sanctitatis. p. viam humilitatis. p. viam paupertatis. et pauci vadunt post eum. sed abeunt aliter in villam suam. alius ad negotiationem suam. Et dicunt dño illud **Job. xxj.** Recede a nobis: sci. vi. t. nolimus. Item melius fuisset viam veritatis non cognoscere. qz post cognitionem retrosum conuerti. **j. Pet. ij.** Quarta est gratia medicinarum preparationis. quia xps efficacissimas medicinas infirmo homini preparauit. **De** medicine sunt sacramenta ecclesie que xps in suo sanguine confecit. et homini a demonibus sauciato adhibuit. vt patet in illa parabola. **Lu. x.** Hō quidam descen. ab hierlm i iericho. et inci. i. latro. **z. c.** Et quia vt dicit **Aug.** de medicine. s. sacramenta ecclesie dicitur latē xpi fluxerunt pendentis in cruce. ideo in finitam habent virtutem ita vt omnes in quocumque infirmitate sanent. **Ps. Qui** sa. o. infir. tuas. **De** medicine non sē in exteris nationibus. et iō eoz plage sūt despabiles. qz nisi deo p. miraculū faciat nullus eoz sanat. Sed nos non hēmus nisi apire os et dicere. peccauit et recipere sacramenta ecclesie. et tunc spūscetus intrat et totalitē sanat aīam. **Apoca. iij.** Ego sto ad ostiū et pulso. Hanc gratiam inuacuum recipit quicunqz has medicinas spūnit. nec eas vult sumere. qz nec penitentiaz nec eukaristiaz sumit et stultizat volens sine medicina saluarez. qd nō pōt eē. **Luc. ix.** Si quis vult post me**

ve. s. ad salutē. abne. se. p. amaram medicinam et t. cru. su. i. p. niam. et seq. m. Quinta est gratia administrationis. **De** em magnam gratiam fecit homini in eo qz ordinauit qz omnes creature ei seruirent vt ad salutē facilius pueret. **Quā** vt dicit **Hebr. j.** Omnes angeli sunt administratorij spūs in ministerium missi. ppter eos qui hereditatē capiunt salutis. **Celi** etiam et sol et luna. et omnia sydera famulant homini. et sūt quatuor elementa. et oīa terrena scētia. et breuiter oīa hoī seruiunt ad salutē. et bona nature et bona fortune. **Deut. vj.** que creauit dñs deus in ministerium cunctis gentibus que sub celo sunt. **De** hac gratia dāuid admirat di. **Dñe** quid est homo qz memores eius. **Et** sequitur. **Omnia** sub. sub. pe. ei. **z. c.** Hanc gratiam inuacuum recipit qui nō ad salutem sed ad perniciem vitę creaturis et bonis nature et fortune. vt qui in creaturis delctatur plus qz i creatore vt deliciosus vt qz creature plus seruit qz creatori. vt auarus vel qui honorem deo debitum nō creatori exhibet s. creaturis impendit vt fortiligi et diuini. vel qui diuinos honores sibi volunt impendi. vt superbi. **Job. xij.** Dilexerunt gloriam hominum magis qz glām dei. Sexta est gratia expectationis. **Homo** em peccās mortaliter statim est dignus mortis etne. qz p. eternū bonū peccauit. et eterno bono se p. uauit. s. deus ex magna grā et misericordia nō statim p. dēnat euz. s. expectat eū vt p. teat et e. misericord. **Ysa. xxx.** Propterea expectat deus vt misereat nostri. **Et** qz ista sit grā magna. considera illos qui statim post peccatū ad infernum descenderunt vt chore dathā et abiron qui viuentes ad inferos descenderūt. vt patet **Numeri. xxvj.** Ita quilibz peccator esset dignus descendere. **Et** attēde qntū expectat multos. **Sed** audi **Ysa. iij.** Expecta. expecta. reexpecta. vt vadāt et cadāt retrosum. et pterant et illaqueent et capiant. qz longa expectatio est eis occasio plura mala faciendi. **Deus** tamen facit quod in se est. **Ecc. viij.** Quia nō pferē cito p. malos sententia. filij hoīm absqz villo timore perpetrāt mala. **Hanc** ergo grām inuacuum recipit qz factus coruus. semper diceret. **tra. tra. et nunqz** redit ad arcam. **In** cuius figura dominus mandauit in leui. vt nunqz coruus in sacrificio offerretur deo. **Septima** gratia est nuptialis vestitiōis. **Deus** autē gētis in duit

omnem chistianū veste oīm virtutū 7 dono-
rum spūscī. 7 facit eum dignū nuptiis īgis
eteruis expellet. qz nō ē dignum vestitu sac-
co aulā regis intrare. **I**sta ē maria grā. **N**ul-
lus vnqz bñrio ab aliquo dño talez vestem
vel tale donū recepit. **E**t qz ista sit magna grā
p̄. **Q**uia xps istā veste nō donat nisi xpi-
anis. **H**anc ergo grāz in vacuū recipit qui-
cunqz hanc veste p peccatū mortale p̄icit 7
nudus remanet. tanqz ribaldus inter iusoēs
Cōtra qd̄ d̄r **A**poc. xvj. **B**eatus qui custo-
dit vestimenta sua ne nudus ambulet. **O**cta-
ua ē grā gliose resurrectōis. **P**ropterea em̄
xps mortuus ē 7 gloriosus resurrexit vt mor-
tem nostrā destrueret moriendo. 7 vitā repa-
ret resurgendo. **H**ec fuit maxia grā. **Q**uia
ex iusticia ē qz morimur 7 ex grā qz resuscita-
mur 7 immortales sum. **S**z qz gliosi resur-
gamus. hoc ē maxia grā quam expectamus.
Philip. iij. **S**aluat oīē expectam⁹ dñm nīm
bñsū xpm qz reformauit corpus humilitatis
nre p̄figuratiū corpi claritatis sue. **H**āc grāz
innacuū recipit quicunqz in quadagesima
nō mortificat corpus p̄ p̄nias. vt in paschate
gloriosus cū xpo resurgat. qz vt d. apo. j. **C**o-
rinth. xv. **S**ic granus nō surgit gloriosus cū
folijs nisi prius moriat in terra. sic hō nō sur-
git in gloria nisi in mūdo prius mūdo moria-
tur. **C**olof. iij. **M**ortui ei estis 7 vita vestra
abscondita est cū xpo in deo. **R**ō. vij. c. **S**i ei
mortui sum⁹ cū xpo credim⁹ qz simul etiā vi-
uemus cū eo. **D**einde cū dicit. **E**cce nūc tem-
pus acceptabile. **O**ndit tps adesse ad bonū
faciendū. qz nunc est tps acceptabile in q̄ de-
us acceptat opa nostra. **E**st dies salutis i q̄
salus etna p̄fert bñ opantibz. **U**bi
nota qz p̄tē ē q̄druplex p̄patō istī nūc. **P**ri-
ma ē p̄ntis ad futurū. qz p̄ns seculū ē aptum
7 acceptabile ad bñ opandum 7 nō futurū
Eccl. ix. **Q**dcunqz potest manus tua facere
instanter operare. qz nec opus nec rō. nec sa-
pientia. nec scientia erunt apud inferos. q̄ tu
p̄peras. **S**ed vt d̄r **P**rouer. xx. p̄pter frigus
piger arare noluit. mendicabit ergo in estate
7 non dabit ei. qz si p̄cor vellet dare totum
mūdū p̄ vna gutta aq̄ in alia vita nō habe-
ret. **E**xemplū de diuine epulone. d̄ quo **L**u.
xvj. **E**t si tot⁹ mūdus rogaret. p̄ vno dānato
nō etaudiret. qz in inferno nulla est redēptō
vt d̄r **J**ob. vij. **N**ūc ergo ē dies salutis. **S**e-

cundo potest esse p̄patio presentis tēpis ad
tps ve. te. i quo vuebāt homies longissimo
tempe. 7 multa patiebant aduersa 7 tandem
ad inferos descendebāt. qz nec sanctitas nec
iusticia. nec misericordia. nec aliqd̄ aliud va-
lebat. **J**ob. xxvj. **I**bi p̄stituta ē domus oī vi-
uenti. **S**z mō post modicū laborē 7 quasi p̄
nihilō dat⁹ vita eterna 7 mltis dat⁹ gratis si-
ne labore. **E**ccl. ij. **M**odicū laborant 7 inue-
ni mibi multā requiē. **S**tatī mō qm̄ mouit iu-
st⁹ vadit ad paradī. **L**u. xxij. **H**odie mecū
eri. in pa. **H**oc verbū nō potuerit audire om-
nes sancti 7 p̄bete ve. te. nec etiam io. bap. 7
tñ vnus latro no. tes. audire meruit. **N**ūc er-
go ē tps acceptabile 7 dies salutis. **T**ercō p̄tē
ē p̄patō q̄dragesime ad reliquū tps totius
anni. qz hoc temp⁹ p̄cipue ē dies salutis ab
ecclesia institutus ad delendū peccata. ad ex-
pugnādūz vicia 7 ad acquirendū gliāz. **I**n
nundinis vel foro inueniunt oīa necessaria 7
tunc debent emi qz melius foroz habet. **C**a-
rissimi mō sunt nundine bonoz aie. naz eccie
sunt aperte. indulgentie dāt. misse 7 oīones
multiplicant. 7 frequent⁹ predicatōni insisti-
tur. p̄fessores sedent peccata relaxare parati
Oīa ergo sunt pata venite ad nuptias. **T**e-
re hoc est tps acceptabile 7 dies salutis i quo
oīa renouant. 7 ad fructificādū se parant p̄tē
miseruz peccatorē. **Q**am aīalia 7 vinee 7 ar-
bores incipiunt parere. d̄ quo dñs p̄querit.
p̄ **H**ieremiā. vij. c. d. **V**iluus in celo p̄gno-
uit tps suū. turtur 7 irundo 7 ciconia custodi-
erunt tps aduent⁹ sui. p̄pls autē me⁹ nō cog-
nit iudiciū dñi. **Q**sto p̄tē ē p̄patō p̄ntis tē-
poris ad futurū. siue hodieme diei ad crasti-
num. **H**odie ergo est dies salutis. qz vt d̄r
Bern. qui tibi p̄misit veniā de p̄missis. diez
crastinuz nō spopōdit. **E**t stultuz ē in crasti-
nuz differre. qz vt d̄r **B**ern. **N**il certi⁹ morte
7 nil incertius hora mori. **M**lti intrant de se-
ro lectulū 7 de mane inueniunt mortui. **J**ob
xxj. **D**ucit in bo. d. su. 7 i. zc. **E**xemplū de il-
lo diuine. **L**u. xij. q̄ dicebat. **A**īma mea hēs
multa bo. rep. in an. pli. requies. p̄me. bi. epul
Et sequitur. **S**tulte hac noc. repe. ani. t. a. te.
que autem para. cuius erunt. **P**ropterea d̄r
Eccl. v. **N**ō tardes p̄uerti ad dñm 7 ne diffe-
ras de die in diem. subito enim veniet ira illi-
us. 7 in tēpe vindicte disperdet te. **S**z multū
faciūt sicut **S**alomon di. **P**rouer. xxvj. **S**i-
cut bo. stius vertitur in cardine suo. sic piger

in lectulo suo. **H**ostium cum rugitu vertitur
cardine sed nunquam inde exit sic peccator in
concupiscentia sua clamans. o plus o plus. sed non
dimittit eam. Deinde cum dicit nemini dantes
supplicis ullam offensionem debortatur ad
malum. ut. s. a fratrum offendiculo caueamus
j. Corinth. x. Sine offensione estote iudeis et
gentibus et ecclesie dei. Et assignat huius rati
onem: dicens. **U**t non vituperetur mi. nos. s.
per vos dum offenditis: et nos non imitami
ni. **M**inisterium dei officium. **R**om. ij. **P**omē
dei per vos blasphematur inter gentes. **P**ro
pterea monet **P**etrus. j. epla. ij. c. **C**onversa
tione vestra inter gentes habentes bonam ut
eo quod detrectant de vobis tanquam de malefco
ribus ex bonis operibus vos considerantes glori
ficent deum. Et sic patet primus. **S**ecun
do nos hortatur ut in bonis operibus inchoa
tis de bono ad melius procedamus. Et circa hoc
duo facit. **P**rimo hortatur ad perfectum virtutum
in generali ad nullam virtutem descendendo. **S**e
cundo in speciali ad speciales descendendo.
ibi. **I**n multa patientia. **D**icit ergo. **N**on re
cipiamus inuacuum gratiam dei. sed in omni
bus bonis et virtutibus exhibeamus nos. s. ego et
vos sicut dei ministros. j. **C**or. iij. **S**ic nos exi
stimet homo ut ministros christi. Deinde cum d.
In multa patientia descendit ad perfectum speciale
in virtute. Et tangit perfectum in. xvj. operibus vir
tutum. sive in. xvj. virtutibus. **E**t primo in
patientia d. **E**xhibeamus nosmetipsos in omni
bus sicut dei ministros in virtutibus. s. in multa
patientia. s. i. tribulationibus. quod ut d. **P**sal.
Vultis tribui. ius. **S**ecundo exhibeamus nos
metipsos sicut dei ministros in necessitatibus
ut. s. in necessitatibus sanctorum et pauperum. p
posse nostro subueniamus. **R**om. xij. **N**ecessi
tatis sanctorum communicantes. s. nostra bo
na temporalia. **T**ercio in angustiis que sunt in
tractione eorum que homo desiderat. unde sur
git in eo cura. ira. et timor. **H**ebre. xj. **E**gētes
angustiati. afflicti. **S**ic enim angustiatis con
solari debemus et eis propati. et pro posse assiste
re. quod elemosyna magna est. **M**ath. xv. **I**n
firmus sui et vis. m. in car. er. et ve. ad m. ij. **C**o
rinth. x. **Q**uis infir. et e. non infir. et. **V**el nos
ipsos debemus exhibere patientes in angustiis
si nobis ingruerint. **Q**uarto in plagis nobis
ab alijs illatis. in quibus sensus affligitur quod
fit dum libenter eas toleramus. j. **C**orinth. xj.
In plagis supra modum a iudeis quinquies quod

dragenas vna minus accepi. ter xgis ce. s. n.
semel lapidatus sum. **Q**uinto in carceribus
in quibus libertas auferitur et motus. in quibus
debemus proficere pro patientiam. **S**exto in se
ditionibus. glo. id est commotionibus populi con
tra nos maledicentis et blasphemantis. ut si
populus contra nos commouetur et nos in
famat et blasphematur tanquam seductores. profici
amus per patientiam et non deficiamus per
impatientiam. **S**eptimo in laboribus manu
um voluntarie assumptis. **A**ctu. xx. **E**a que
mibi opus erant et his qui mecum sunt mini
strauerunt manus iste. ij. **I**thel. ij. **I**n labo
re et fatigatoe nocte et die laborantes. **E**t in
fra. **S**i quis non vult operari non manducet.
Psal. la. ma. tu. m. be. e. et be. e. **O**ctavo in vi
gilijs in quibus debemus orare et premedita
re quid sit agendum et qualiter. **M**ath. xxvj.
Vigilate et ora. ne intr. in temp. **P**ono in ie
iunijs voluntarijs et coactis. ut d. glo. ut car
nem nostram domemus abstinentia esse et
potus: in quantum valitudo permittit. ut d. **A**po
stolus. **C**astigo co. m. et in ser. re. **I**tem vlti
hanc horam elurimus et sitimus et nudi sumus.
j. **C**orinth. iij. **D**ecimo in castitate mentis et
corporis. **C**astitas enim corporis modicus quod est
si ex affectu mentis non procedit. **I**n cuius fi
gura mandatum est. **L**eu. xij. q. in purifica
tione duo turtures offerentur. **I**n quibus du
plex castitas designatur. **L**u. xij. **S**it libere.
p. cin. **H**ec est illa sanctimonia de qua d. ap. plus
ad **H**ebre. xij. **P**acem sequimini cum omnibus et sa
ctimonia sine qua nemo videbit deum. **Q**uia ni
hil coquinatum introibit in illam. **A**po. xij. **U**n
decimo in scientia ut sciamus qualiter in mun
di. prospera et aduersa sit ambulandum. **E**phe.
v. **V**idete quomodo caute ambuletis non quasi in
sipientes. **N**on enim satis est ministris christi
habere castitatem. propter seipsos. nisi habeant
scripturarum scientiam ad alios informan
dum. **O**see. iij. **Q**uia tu scientiam repulisti:
re. et ego te ne sacer. funga. mibi. **H**iere. iij. c.
Dabo vobis pastores iuxta cor meum et pa
scent vos scientia et doctrina. **D**uodecimo in
longanimitate operis ut non deficiamus. sed
diu et constanter expectemus non querentes
hic remunerationem. **I**aco. v. **E**xemplar ac
cipite fratres exitus mali longanimitatis la
boris et patientie prophetarum qui locuti sunt
in nomine domini. **T**redesimo in iniquitate
monis ut. s. bladi et affabiles simus. **E**ccl. iij.

Mo. Seden. Annot. In q. 69. et

gregationi pauperum affabilem te facito. In eodez. vij. Verbu dulce multiplicat amicos et mitigat inimicos. Sed quia est quedam carnalis suauitas et in ypocritis simulata. id addit spiritu sancto supra. habita ut secundum deum suaves et affabiles simus. non sicut illi qui per dulces sermones corda innocentium et simplicium seducunt. Quartodecimo in caritate non ficta. Caritas non ficta sed vera appellatur quando timore aduersitatis ab amico non retrahimur. sed cum ut possumus adiuuamus. Proverb. xxvij. Omni tempore diligit qui amicus est. Item caritas non ficta est quando sic est in corde et in opere sicut ostenditur in verbo. j. Joh. iij. Fratres non diligamus verbo neque lingua. sed opere et veritate. Ficta ergo caritas est que corde non perseverat et opere non impletur sed solum per verba ostenditur. et non diligit personas sed bona eius. Quintodecimo in verbo veritatis ipsius audacter et deuote predicando et ipsum semper loquendo quantumcumque surgit tribulatio. Collo. iij. Verbum christi habitet in vobis. Verbum veritatis est christus. Jo. xij. Ego sum via veritas et vita. Non ergo falsitas nostro verbo commiseri debet. Proverb. viij. Veritate meditabitur guttur meum. Sextodecimo in virtute dei. quod facimus quando in ipso confidimus et speramus. et non in aliquo alio. Hier. xvij. Maldictus vir qui confidit in homine. et ponit carnem brachium suum. Benedictus vir qui confidit in deo. ij. Corin. j. Et non simus confidentes in nobis sed in deo. Et sic patet secundum.

Tercio nos apostolus hortatur ut bona opera inchoata in perseverantia consumemus. Consummatio autem boni in duobus consistit scilicet in expugnatione viciozum. et hoc facit in hac parte. et dilatone virtutum. et hoc facit post hanc epistolam. In hac ergo parte ad expugnationem et victoriam viciozum nos hortatur d. Exhibeamus nos sicut dei ministros. in expugnatione viciozum pugnantes et defendentes nos per arma iusticie que sunt virtutes. j. Thimo. v. Induti lorica fidei et caritatis. et galea spe salutis. Per que arma debemus nos defendere per omnem modum scilicet a dextris et a sinistris. Psal. Cadent a latere tuo mi. et de. m. a dextris. Item debemus nos defendere. ut transcamus illesi per gloriam humani fauoris ut ibi

non extollamur. et per ignobilitatem. i. per contemptum nostrum tanquam simus viles et ignobiles et inde non deiciamur et contristemur. Per hec duo transiit ipse apostolus. ut patet Act. xij. quando putauerunt eum esse mercurium et barnabam iouem. et afferentes coronas voluerunt eis ut deus sacrificare. et statim per tanquam vilissimos eos reputantes eiecerunt extra ciuitatem lapidantes. Item debemus transire illesi per infamiam qua dicimur mali. et per bonam famam qua dicimur boni et iusti. ut. s. non curemus si a quibusdam vituperemur. et a quibusdam laudemur. j. Cor. iij. Vibi autem pro minimo est ut a vobis iudicer: aut ab humano die. Sed contra hoc videtur esse quod dicitur Eccl. xij. Curam habere de bono nomine. Et dicendum est quod curandum est de bona fama propter honorem dei et sic loquitur autoritas. et non est curandum propter se. et sic loquitur apostolus hic. Item vincamus per arma iusticie et non curemus si reputemur ut seductores dummodo veraces simus. Nam ipse christus ut seductor est habitus. Joh. vij. Alij dicebant. quia bonus est. alij non sed seducit turbas. Item non curemus si simus habiti sicut qui ignoti. s. a deo. i. non approbati. nec ab eo electi. quia cogniti sumus hoc est approbati. i. approbatoz opera facientes. j. Thimo. ij. Nonit dominus qui sunt ei. Item non curemus si habiti simus tanquam morientes. glo. de vicio in vicium ruentes ut peccatores. quia ecce vinum. i. in apto pro opa bona ordinum quod vinum deo. De est intelligi de morte corporali. quia propter miseriam quam quotidie patiebant reputabant quasi mortui et tamen veraciter viuiebant. Item vincamus per arma iusticie. ut si etiam affligamur in corpore simus ut castigati id est ad nostram correctionem recipiamus afflictionem scientes. illud ad Hebre. xij. Quis enim diligit dominus castigat. flagellat autem omnes. quem recipit. Et non simus mortificati. id est non propter hoc nos reputemus morti traditos. Psal. Castigans castigauit me dominus et morti non tradidit me. Et si habiti simus quasi tristes in anima simus tamen semper gaudentes. Iaco. j. Omne gaudium id est perfectum et integrum existimate fratres cum in temptationes varias incideritis. Item si habiti simus sicut egentes omni spirituali bono vel temporalibus diuitijs. non curemus. quia sumus multos locuple-

tantes spiritualibus et veris diuitiis. et abundantius non solum quantum ad nos sed etiam quantum ad alios. Prover. xij. Est dives cum nihil habeat. et est pauper cum in multis diuitiis sit constitutus. j. Cor. j. In omnibus diuites facti estis in illo. Item si habiti sumus a multis tanquam nihil boni habentes nec divini nec terreni. non curemus quia veraciter nos sumus omnia possidentes scilicet per contemptum et abiectiorem in quo omnia possidentur. Dent. xj. Vis lo. que cal. p. v. v. e. j. Corinth. iij. Omnia via sunt. siue paulus. siue apollo. siue cephas. siue mundus. siue vita. siue mors. Et sic patet de epla.

Dñica scda d euāgelio. Sermo .xxxv.

Egressus hiesus

secessit in partes tyri et sydonis etc. Math. xv. Sic dicitur. Job. iij. in hunc apparuit filius dei ut dissoluat opera dyaboli. Ante siquidem christi adventum dyabolus possidebat homines mundanos in anima et in corpore. et ideo tunc temporibus multi demoniaci fuisse leguntur. propterea dyabolus a domino princeps huius mundi appellatur etc. Jo. xij. Nunc princeps huius mundi eijcietur foras. Quotidie enim hiesus demonia expellebat utrumque euāgelia intuenti. Et ideo modo demoniaci nisi fictici non apparent. Et in huius primis tribus dominicis diebus quacumque euidenter apparet. In quibus omnibus de demonum expulsionem narratur. De hac enim materia presens euāgelium recitat. In quo quidem sex per ordinem continentur. Primum est filij dei misericordia copiosa. In principio euāgelij. Secundum est chananee xtuosa oratio. ibi. Ecce mulier chananee a finibus illis egressa clamat. d. ei. Mi. m. do. fi. da. Tercium est christi resistētia siue duncies misteriosa. i. misterio plena. ibi. Qui non rēdit ei responsum. Quartum est collegij apuloꝝ intercessio affectuosa. ibi. Et accedentes discipuli eius. ro. e. d. Di. eā. Quintum est ad discipulos et ad chananēam christi responsio seriosa. ibi. Ipse autem respondit. ait. Quid sum missus nisi ad oque perierit. Et iterum. ibi. Quid est hoc. su. pa. fi. et mit. ca. Sextum est chananee a christo commendatio exaudito gratiosa. ibi. O mulier magis est fides tua. **P**rimo ergo ponit filij dei misericordia copiosa. quia videns miseras nostras quibus plusquam in luto et latere omnium famulatu sub durissimo pharaonis impio premebamur. exiit a patre et venit in mundum. et egressus de paradiso loco deliciarum et beatorum venit ad angustias nostras ut ipsas in carne nostra assumpta nobis

scum expiret. et ab ipsis nos finaliter liberaret. Galla. iij. At ubi venit. ple. t. mi. de si. s. fa. ex. mu. sa. le. etc. Math. viij. Misereor super te quia ecclesia t. su. m. Hoc triduum est tempus nature et scripture. s. legis. et tempus gratie. In quo triduo deus miseratus est turbe uniuersę terre. Exo. iij. Vidi afflictiones populi mei qui est in egipto et descendendi ut liberem eum. Et hoc est quod hic dicitur. Egressus hiesus. scilicet in partem tyri. Lyrus interpretatur tristitia et angustia. sydon interpretatur venatio angustie. Venit ergo filius dei ad venandum et capiendum angustias nostras ut erueret nos ab eis. Et hoc dicitur intelligi per hanc quod mulier chananee. i. natura humana. per peccati rabiem non solum canina. sed rabida effecta est quia sicut canis rabidus omnes inficit. sic ipsa omnes inficiebat propter quod omnes nascimur filij ire ut ait Job. **D**um christus ingressus est partes tyri et sydonis. ipse a chananee tyro et sydone exiit. Quia dum christus miseras nostras intravit. natura humana remedia salutis inuenit. Quia christus appropians homini sauciato qui incidit in latrones alligauit vulnera eius infundens oleum et vinum. Lu. x. i. facia ecclesie que languetis aie et iam existentis in morte se efficacissime medicane. **P**er. **V**isit verbum suum et sanauit eos et eripuit eos de interitionibus eorum. Vel aliter. Egressus est hiesus. i. salus de terra et populo iudeorum. Et fuit hoc ex maxima iusticia. **I**psi enim fuerunt rebelles lumini. qui dixerunt deo. Recede a nobis. sci. vi. t. no. Job. xxij. Lu. xix. Nolumus hunc regnare super nos. Item non habere misericordiam. Job. xix. Et ideo hiesus. i. salus secessit ad ciuitates et ad populos gentiliuz. Nam tyrus et sydon ciuitates gentiliuz erant. Act. xij. **V**obis oportebat primum loqui verbum dei. sed quoniam repellitis illud ecce conuertimur ad gentes. Et fuit maxime misericordie dei ut ad illos gratiam salutis effunderet. qui ipsum quotidie impugnabant et ipsum negabant et honorem suum ydolis quotidie exhibebant. Tit. iij. **N**on ex operibus iusticie que fecerunt. sed secundum misericordiam. **I**n immensum ergo tene mur deo pro maxima misericordia nobis facta que in christi incarnatione et morte nobis apparuit. **S**ed christiani magis et super omnes obligantur. quia hiesus. i. salus a iudeis egressa super christianos plenarie requieuit. **R**om. xv. **H**ętes autem super misericordia sibi facta honorare debent deum. Et sic patet primum. **S**ecundo ponit chananee orationem virtuosa quia ecce mulier chananee etc. Attende quod ecce in

Sec. continuat in Eua.

12mo filij dei misericordia: copiosa.

Scriptura sacra nota est admirationis. **Val-**
de quippe mirabile in ista muliere apparuit.
Quia ut dicit **Aristo.** Mira res mulier ca-
put peccati. arma dyaboli. expulsio paradisi
corruptio legis antique venit ad dominū hie-
sus. **Mulier** naturaliter timida nō timet ad-
ire et ei loqui cuius conspectum cherubin et
seraphin in celestibus tremunt. **Admiranda**
res sursum tremor. deorsum fiducia. **Pro-**
pterea inquit venit. propterea carnem assū-
psit ut et ego audeam ei loqui. **Mulier** natu-
raliter modici sensus ita sapienter allegavit.
Ubi nota quod prout ex hoc euangelio
colligi potest. chananea in sua oratione ostē-
ditur virtuosa fuisse quātum ad decem.

Primo ostenditur plena fuisse sapientia
quod apparet in duobus. **Primo** in eo quod a
societate peccatorum recessit. quia a finibus
illis egressa est in quibus scilicet peccatores ha-
bitabant a quibus recedere magna sapientia
est. **Job. xvij.** Timere deum ipsū est sapien-
tia. et recedere a malo intelligentia. sicut enim
scabies sic et pravi mores peccatores inficiunt.
Psal. Cum electo electus eris. cum peruer-
so puer. **Et Ysa. liij.** Exite de medio eius po-
pule meus. et ne participes sitis coinquinati-
onis. **Perditur** etiam fama in contubernio
peccatorum que res valde cara est. **Prou.**
xij. Melius est nomen bonum quā diuitie ml-
te. **Mala** ergo societas trahit hominem ad
malum et bona ad bonum. **Corinth. vij.** San-
ctificatus est vir infidelis per mulierem fide-
lem et sanctificata est mulier infidelis per vi-
rum fidelem. **Et attende** quod di. a finibus illis
egressa. **Non enim** homo debet solum exire
a peccatoribus et peccatis sed a finibus id est
a circumstantiis peccatorum. quia non solum
homo debet vitare fornicationem et mulierē
fornicariam. sed omnes fines et omnes circū-
stantias et inductina ad fornicationem. ut de-
licate comedere et bene bibere. et ociari et be-
ne indui. et ad spectacula et choreas ire. et mu-
lieres videre et cum eis colloq̄ et manere. **Et**
similiter est in omnibus peccatis alijs facien-
dum. **Secundo** eius sapientia apparet in
eo quod sapienter allegavit. quia ex parte sui al-
legavit miseriam. unde ait. **Miserere** mei. quia
suis miseria magna plena. et ideo miseria mea
inuocat misericordiam tuam. **Psal.** **Abyssus**
abyssum inuocat. id est adysus miserie mee:
inuocat abyssum misericordie tue. **Ex parte**

filie allegavit vexationem pessimam. quia male
a demoio vexabat. **Ex parte** christi allegat potē-
tiam. quia dñe. et clementiam. quia fili dauid. q. d. **Ti**
bi subest cū volueris. quia dñs vniuersorū tu es
et potētia ē frustra quā opus nō manifestat. sic
potētia visua in oculo. nisi videat. et potentia
gressua in pedibus nisi ambulet. **Eccl. xx.** Sapi-
entia abscondita et the. inui. q. vti. i. vtrisque. **Er**
go manifestet potētia tua in expellēdo demo-
nia a filia mea. **Sicut** expulisti eū de celo. ita
expellas eum de mundo. nō pmittas eū vera-
re filiam meam. creaturaz tuaz. **Et hoc** pfe-
cto facere debes. quia ex origine carnis quā
assumpsisti tibi misericordia est innata. quia
fm carnem assumptam filius es dauid. q. fu-
it clementissimus et misericordissimus. **j. Co-**
rinth. ij. **Dauid** in sua misericordia consecu-
tus est sedem regni in secula. **Operare** ergo
fm naturam tuam cuius proprium est mise-
reri. **Igitur** misericordia tua expellat miseri-
am meam. ut liberetur filia mea. quia ipsa pa-
tiente ego patior. **Ubi** nota matres
plus diligunt filios quā patres triplici ratōne
Primo quia magis sunt certe quā sunt filij sui.
Secundo quia magis laborāt in eorū gene-
ratione et nutritione. **Tercio** quia statim natos
secum tenent et nutriunt. **Sicut** et sanguine
os cum quibus pseruati sumus. magis dili-
gimus. quia amicitie sociali cōiungit amicitia
natural. **Et h totū** redit ad h quod mī pl^o pot
ibi de suo quā p̄. **Sz pl^o** de eo quod p̄riet ad s̄-
stantiā filij pot̄ a p̄e. quia p̄ dat formā et mat̄
materiā. **Et iō** filius natural^r pl^o diligit p̄ez
et sanguineos ex parte p̄is quā m̄ez et psāgui-
neos eius. **Secūdo** ostēdit fuisse fide illuina. **Ubi**
nota quod fides chananee fuit vera. viua.
et approbata. **Vera** fuit. quia christi diuinitatē et
humanitates plenarie ē p̄fessa i quibus tō fides
psistit. **Dū** ei dixit dñe. p̄fessa ē veritatē. dum
ho subdit fili dauid. p̄fessa est humanitates
Vina fuit. quia ipsam per bona manifesta-
uit. quia ut dicitur **Iaco. ij.** Fides sine operi-
bus in or. ē. **Approbata** fuit. quia in obprobrijs
et aduersis semper firma stetit. **Et ideo** pro fi-
lia miraculum impetrauit. quia fidei miracu-
la attribuuntur. **Matth. xvij.** **Si** habueritis
fidem sicut granum sinapis et dicetis huic mō-
ti transi hinc et transibit. et nihil impossibile
erit vobis. **Quidam** habent fides sicut flos
qui statim ad tactum euanescit. **Tercio** ostē-
ditur spe subnixa. quia non confugit ad fal-

iii. Reg. j. Unde non solum deo sed etiam ser-
uis dei est magna reuerentia exhibenda. vt
Greg. di. vt patet de alexandro qui totum mun-
dum vilipendebat. et reges et principes suppe-
ditabat. et tamen veniens hierolim summus sa-
cerdotem veneratus est. vt dicit magister in
historijs. ¶ Nono fuit discretione precipua
quia decencia et bona petiuit scilicet vt tibi mise-
retur et filie utriusque gratiam salutis impende-
do. Multi indecenter et male petunt. et ideo non ac-
cipiunt. Iaco. iij. Petitis et non accipitis eo-
rum quia male petatis. Multi petunt solum mundana
bona. que si petantur ad sustentationem vi-
te peti debent. Math. vi. Panem nostrum
quotidianum da nobis. Proverb. xxx. Ne
dicatatem et di. ne de. m. sed tibi vic. m. ter. ne.
Unde hec chananea petiuit solum micas.
Et ideo Aug. di. Si temporalia a deo queruntur
cum modo querente. si proficiunt det. si obliunt non
det. Et illi permittit. quia et quid proficit et quid
obliunt non nonit egrotus sed medicus. Multi
quod per se petunt mala scilicet vindictas
inimicorum et mortem qui non exaudiuntur.
quia nescit iusticia dei patrocinari criminibus.
vt dicit Anstoso. Exemplum de salomone qui
a deo fuit exauditus. quia non petiuit tempo-
ralia. neque vindictam siue stragem inimicorum.
sed ad regendum populum dei sapientiam po-
stulauit. vt patet. iij. Reg. iij. sic et ista. quia decen-
tia petijt exaudita fuit. ¶ Decimo fuit trans-
mutata feliciter. quia de cane facta est ovis christi
et ideo panem filiorum habuit que prius non
merebatur micas. Et hoc innuit Math. du-
m d. chananea eam fuisse: quod interpretat com-
mutata. Et marcus d. eaz syrophoenissam ge-
nere. quod interpretat alte pueria. Veraci-
ter enim fuit commutata et alte conuersa dum
de cambio ad filiorum gratiam est translata. Ps. lx-
xvij. Hec mutatio dextre excelsi. Ecce contrario
autem peccatores infeliciter transmutantur
quia de gratia filiorum ad seruitutem dyaboli re-
diguntur et de hominibus in bestias transmu-
tantur. Psal. Homo cum in bo. es. non intel. ppa. e.
in. i. et si. fa. e. illis. Et sic patet secundum. ¶ Ter-
cio ponitur christi resistencia sine duricies misere-
no plena. quia non respondit ei verbum Berni.
Quid est hoc domine hiesu christe quod non respondes
ei. certe hoc mysterio vel figura non caret. Tu
enim venisti de celo in terras et in partes tyri et sy-
donis secessisti. i. angustias et tristitias huius
nature assumpsisti. sic enim tyri et sydon in-
ter-

pretat. vt oim misereris. Tu liberaisti adulte-
ram fortiter accusata Job. viij. Et magdale-
nam excusasti: et ab ea septem demonia expu-
listi Au. viij. Tu sanasti languidum non pe-
tentem. qui. xxx. viij. annos in infirmitate ha-
bebat et puenisti eum di. Vis sanus fieri. Jo.
v. Tu conuertisti paulum te persequentem
Actu. ix. Tu illuminasti longinum cor tuum
lancea perforante. vt dicit in historijs. Tu man-
dasti vis. tuis. di. Euntes discite quid est mi-
sericordia volo et non sacrificium Math. ix.
Tu constituisti matrem tuam reginam mise-
ricordie. vt de misericordia sua recipiant vni-
uersi. vt di. Berni. Et quid plura. Tua mise-
ricordia plenum est celum et terra. Cur ergo
non loqueris chananee nec eam exaudis taz
sapienter pie fideliter et deuote pro misericor-
dia supplicantem. Dicendum est ergo quod
propter quatuor fecit. ¶ Primo pro-
pter commendationem domini. Quia sicut di-
cit aug. si aliquando non statim dat deus quod
petitur. dona commendat non negat. quia do-
na que cito dantur vilescunt. dilata vero et diu-
desiderata dulcius obtinentur. Unde in iu-
re canonico prohibetur ne sponse statim pote-
stati mancipentur viroz ne maritus vile ha-
beat data quam non suspirauit dilata. ¶ Se-
cundo propter accensionem animi. Fecit enim
deus sicut taber: qui supra carbones arden-
tes aquam percipit vt magis et fortius igniant
Sic dominus non statim exaudire eam curauit vt in
dilatone eam fortius exardesceret et inflama-
ret. Quia vt di. Greg. desideria dilata cre-
scunt. si autem dilatione deficiunt desideria ve-
ra non fuerunt. ¶ Tercio propter manifestatio-
nem boni. vt. scilicet eius virtus et bonitas manife-
staretur. que hodie in vniuerso mundo nar-
ratur. Math. xxvj. Amen dico vobis vbi cum
quod predicatum fuerit euangelium in vniuerso
mundo dicet. et quod hec fecit in memoria eius.
Si enim dominus statim exaudisset eam. tot eius vir-
tutes hodie non clarescerent mundo. Propter
quod dictus est abrahe vt filium imolaret vt eius
timor et obedientia nota fierent. Genes. xxij.
Nunc agnouit quod timeas dominum. i. cognosce-
re feci. Unde Anstoso. Propterea sic christus ex-
sperauit eaz et distulit exaudire. quia sciebat
eam sic respondere et sic perseuerare et patien-
tem fore. ¶ Quarto propter exhibitionem
exempli. vt scilicet nos exemplo huius facti
in precibus instantia persistam. et perseuerantes

Quarto

47
aures diuine misericordie ppulsem⁹ 7 creda
mus firmit⁹ q^o si de⁹ nō statim exaudit ppter
meli⁹ facit qd ipse bñ pgnoscit. q̄uis penit⁹
ignorem⁹. Et sic ptz terciuz. ¶ Q̄to ponit
collegij aploz de pcatō affectuosa qz accesserunt
discipuli ei⁹ di. Dñe dimitte eā. s. eā ex
audiēdo. qz clamat p⁹ nos. i. clamorib⁹ nos i
festat. Qd valde efflagitare debem⁹ vt sc̄i
7 apli p nob ad dñm intercedāt. qz eis xp̄s
iurauit di. Amen amen di. vo. si qd pe. pa. in
no. me. da. vobis. **Yo. xvj.** Circa qd sciēdum
q^o q̄uis de⁹ oīa pdestinavit ab etno. nec p̄ci
b⁹ ab eo qd disposuit aliq̄ten⁹ remoueri pos
sit. iuxta illd⁹ **Malach. iij.** ego dñs 7 nō mu
tor. tñ disposuit 7 ordinavit vt sc̄i p se 7 p
alijs p̄ci b⁹ obtineāt qd de⁹ añ secula dispo
suit eis dare. vt d. **Greg.** Et hoc apte i dya
logo pbat. Et ponit exēplū de **Ysaac.** de q̄
deus dixit abrahe. vt di. ap̄lus ad **Rōs. ix.** et
habet **Gen. xxj. ca.** In ysaac vocabit tibi se
men. Et tñ scriptū ē **Gen. xxv.** De pcatō est
ysaac dñm p rebecca vxore sua. eo q^o sterilis
eēt. Qui exaudiuit eū 7 dedit pceptū rebec
ce. Si ergo de⁹ disposuerat multiplicae semē
abrahe p ysaac cur accepit vxorē sterilē. Et
si de⁹ disposuerat q^o eēt steril⁹ cur de pcatō
ē p ea vt p̄cipet. Certe qz ita ordinatū ē. vt il
lud qd de⁹ ante secula electis suis disposuit
dare p̄ci b⁹ sc̄toz obtineat. Propterea dī
Yob. v. Uoca si ē q̄ te audiat. 7 ad aliq̄e s̄a
ctoꝝ conuertē. Rogare ergo debem⁹ ap̄los
7 alios sc̄tos in omni necessitate n̄ra. qz ipi s̄
aduocati n̄ri 7 medij int̄ nos 7 deū p q̄s de⁹
ordinauit oīa nobis largiri. **Lu. xxij.** Ego di
spono vo. si. di. m. pa. m. re. i. sic deus p̄ dedit
mibi regnū 7 oīa i man⁹ ita 7 ego p̄cedo vo
bis. Deide cū d. **Rō. suz** missus nisi ad o. zc.
ponit ad discipulos 7 ad chananeā xp̄i rñ
sio seniosa. 7 p̄mo xp̄s ad discipulos: dicen
tes. dimitte eā. rñdit di. **Rō** sum missus. s. a
deo patre nisi ad o. q̄ pi. do. israhel. **Ubi** no
ta q^o de⁹ p̄misit 7 iurauit abrahe q^o de semie
eius filius dei carnē assumptur⁹ erat. **Luc. j.**
Iurandum qd iur. ad abra. pa. no. d. f. no.
Unde filijs israhel fuit p̄missus. 7 de p̄ge
nie eoz natus. 7 p̄cipalr ad eos saluandos
venit. q̄ pierāt 7 quotidie piebāt. qz et ante
cessores eoz 7 ipi ad infernū quotidie descē
debant. Sed secundario venit ad oēs gentes
saluādas. **Gen. xxvj.** In semine tuo benedi
oīes gētes. Et hoc ē qd di. **Rō** suz missus

a deo principaliter nisi ad ones que perierūt
7 pereūt omni die de domo 7 p̄genie israhel
Sed ex p̄sequenti 7 secundario ad oēs gen
tes saluandas sum missus. **j. Timo. ij.** Qui
vult oēs ho. sal. fi. **Nota** q^o p̄ ones nō debēt
intelligi angeli mali vt heretici dicūt. qz non
sūt ones s̄ lupi rapaces q̄s xp̄c veit dispergē
7 nō colligere. **Matth. j.** Quid nobis 7 tibi
iesu nazarene venisti ate tps p̄de nos. **Se
cundo** xp̄c respōdit chananee. **Quā** ip̄a p̄e
uerās in petitiōe venit 7 adorauit eū di. **Do
mine** adiuua me. **Cui** xp̄c rñdit di. **Rō** ē bo.
su. pa. fi. 7 mit. ca. i. **Stutes** 7 gr̄e 7 bona sp̄ia
lia sunt iustoz 7 debēt dari iustis cuz ipi sunt
filij dei. 7 p̄sequēs heredes oim bonoz. nō
debent dari pctozib⁹ cū ipi nō sint filij dei s̄
canes filios mordētes 7 lacerātes. qz si filios
defenderent decēs esset q^o ipi de pane come
derent. Et attēde q^o cuz ip̄a alonge clamarz
xp̄s nō respōdit ei verbū. **Sz** dū appropin
quauit 7 adorauit: rñdit ei xp̄s. **Quia** dum
pctoz alonge clamat petēs misericordiā 7 nō
appropinquat p̄ verā p̄fessionē 7 satisfactōem
de⁹ ei xp̄bū salutis nō rñdet. s̄ dū p̄ verā p̄ri
tionē. p̄fessionē 7 satisfactōem appropinquat.
tunc deus verbū salutis 7 pacis rñdet ei. di
cit ḡ. **Rō** ē bo. su. pa. fi. 7 mit. ca. **Ubi** mani
feste apparet q^o canes hic peccatores signāt.
qui vere sunt canes. 7 peiores q̄ canes. quia
canis solū b̄z miserā ad malum pene. pecca
toꝝ autē b̄z miseriam culpe 7 pene. **Canis** ē
solū obnox⁹ morte tp̄ali seu corpali. s̄ pecca
toꝝ morte corpali 7 et̄na p̄iter obligat. **Ma
gna** ē ergo vilitas 7 miseria pctozis q^o de
filio fit cais 7 in morte tāq̄ canis ad foueas
inferni sepeliēdus p̄icit i tormentis. **Lu. vij.**
Mortuus ē diues 7 sepultus est in inferno.
Compat autem peccatoꝝ cani ppter quatu
or. **H** **Pr̄mo** ppter impudentiam. quia
canis corā quocūq̄ facit turpitudinē suam.
Sic peccatoꝝ coram deo 7 tota curia celinō
erubescit peccare. **Hiere. iij.** Frons meretri
cis facta est tibi noluit erubescere. **Sed** cer
te erubescē deberet vt probe ageret. **Boe.**
Magna vobis si dissilare nō vultis est indi
cta necessitas p̄bitatis cū ante oculos agitis
iudicis cuncta cernentis. ¶ **Secundo** pro
pter insaturabilitatem. **Insaturabilis** est em
animus peccatoꝝ 7 omnium bonoz patit
famem sicut canis. **Unde** filius prodigus q̄
gerit peccatoꝝ figuram. **d. Lu. xv.** Quanti

mercennarij in do. pa. m. a. pa. ego aut. hic fa.
 peo. Qui filijs porco. v. l. i. ple. cu. Eo. n. ipo
 q. peccatores deum no habent qui est bonuz
 pfectum satians hominis appetitum nihil ha
 bent 7 p consequens non satiant. Sicut ergo
 auris non implet auditu nec oculus visu. sic
 nec auarus pecunia. nec supbus honoribus.
Ps. Famen patiet vt canis. **Isa. lvi.** Canes
 ipudentissimi nescierut saturitate. **¶** Tercio
 ppter immundiciam. q. canis qd enomit resu
 mit. **Proverb. xxvj.** Sicut canis qui reuert.
 ad vo. suu. sic iprudens q. reuert. ad stulticiam
 suam. Et sicut canis trahit os suum p imudi
 cias 7 p terram. sic peccator tota die immun
 dicias peccatorz vertit in ore suo. 7 maxie os
 defectoris feces alioz lingua rumiat tota die.
 similis scabio qui sterco colligit 7 reuoluit.
Ps. Lingua eoz transiuit in tra. **¶** Quar
 to ppter noxietatem. q. canis dentibz mordē
 do nocet 7 lacerat quoscūqz pot 7 aliquando
 fundit venenu. vt canis rabidus. Sic pecca
 tor in lingua 7 manu 7 rez ablatōne pximum
 lacerat 7 psumit. **Ps.** Lingua e. gla. a. Et ite
 rum Sicut nouacula acuta se. do. **Proverb. j.**
 Insidiemur sanguini abscondimus tendicu
 las ptra infontem frustra. deglutiamus eum
 sicut infernus viuente. Isti ergo canes no sūt
 digni comedere panem filioz dei qui ē virtus
 passiois xpi gratia dei dona 7 vtutes 7 quecū
 qz bona spūs. **Matth. vij.** Nolite sanctuz da.
 ca. necqz marga. spgere inter porcos. S. deus
 ne fame peant dum viuant de mensa exube
 rati filioz p. i. c. bucellas 7 micas. quia bona
 temporalia minus sunt qz mice respectu bo
 noz spūalium. Hec etiam mice multis spinis
 7 ossibz sunt respse. q. vt di. **Boet.** qz multis
 amaritudinibz felicitas humana respse ē. Et
 sic patet q. omia bona sunt filioz dei. q. ipsi
 sunt heredes dei. Peccatores aut bona furā
 tur 7 male vtunt 7 ipa tāqz fures 7 pditores
 possident 7 iō in malum suū tenent. **Ecccl. v.**
¶ Audi aliud malum sub sole. diuitie cōgrega
 te in malum domini sui. **¶** Possunt etiā
 per canes intelligi scī pdicatores. ppter qua
 tuor. bonas pprietates canis. q. est valde fi
 delis dño. dentibz lacerat lupos. lingua sanat
 vulnera. 7 latratu fugat latrones. Sic 7 scī
 pdicatores fideles sunt deo ipm nō deserē
 tes 7 ipius fidem defendentes. pati. p. eo mo
 ni. lacerant dentibz respensionum vicia 7 pec
 cata. sanant lingua. i. consilio 7 monitōnibus

suīs vulnera peccatorz. 7 demōes 7 hereticos
 latratu sue predicatiōis fugant. **Ps.** Lingua
 canū tuoz ex inimicis ab ipo. **¶** Isti etiam ca
 nes colligunt micas d mensa filioz dei qui sūt
 in vita eterna. q. oīa quecūqz bona iusti i hac
 vita habēt sunt min⁹ qz mice respectu bono
 rū vite eterne. 7 cum istis rogat chananea col
 ligere micas cadentes. quibz xpc ait **Joh. vj.**
Colligite que supauerāt fra. zc. Et sic patet
 quartū 7 quitū. **Sexto** poit chananee a xpo
 commendatō 7 exauditiō gratiosa. q. ait chana
 nec. **¶** Mulier magna est fides tua. magna. i.
 alta. q. vsqz ad celum dum me verum deum
 adorasti. Fides peccatorz claudit infra tectū
 dom⁹ dñi solū mūdāna querūt. **Sap. ij.** Hec
 est ps nra. nec est agnitus reuersus ab inferis
 7 p hoc erimus tanqz si nō fuerim⁹. magna. i.
 ampla. q. p totū mūdū narrabitur fides tua.
Matth. xxvj. Ubicūqz fuerit pdicatu euan.
 b. zc. vt sup. **Magna. i.** pfunda 7 radicata. q.
 nec cōtumelijs nec verecūdia. d corde tuo. po
 tuit extirpari. Fides peccatorz valde faciliter
 extirpatur. q. radice nō hnt. quia ad tempus
 credit 7 in tempore tribulationis recedunt
Luc. viij. **Magna. i.** longa. q. vsqz ad finē p
 fecte es creditura. Et qz fidei debēt miracula
 eo q. fides eleuat hoīem sup eē nature. q. fi
 des credit q. natura non pōt. iō dat ei o pari
 supra posse nature 7 iō fiet tibi miraculū ple
 nū sicut petisti 7 plusqz petisti q. nō solū filia
 tua sanet. sed 7 tu 7 ipa in ania 7 in corpe sitz
 salue. 7 q. verbū xpi erat virtutis effectuum.
 iō sanata ē filia eius ex illa hora. Et sic patet.
 q. pentes pnt filijs sanitatē corpis 7 salutem
 anie impetrare. 7 sifr alij hoīes adinucē pnt
 apud deū vnus alteri gratiā impetrare. Et sic
 patet sextum. **Si vis moralit loqui p filiā de
 mōiacā chananee ania peccatrix intelligit. q.
 a demonio 7 a vicijs 7 a mundo pessime veta
 tur. nec curat salutem petere. sed qz multa di
 cta sunt dimittat ad pns.**

De epla sermo .xxxvj.

Rogamus vos
 7 obsecramus in domino biesu. vt
 quemad. ac. a nobis. q. vo. op. a. 7
 p. d. zc. j. **Lesla. iij.** **¶** Apłs qui fuit in paradiso et
 euangelium non ab homie. sed p reuelatōem
 biesu xpi. didit ad **Gal. j.** p que etiā xpc lo
 quebat vt ipse testat di. an expimentum que
 ritus ei⁹ loqit i me xpc. ij. **Cor. xij.** in hac epi

stola vult nobis voluntatem dei intimare. tā-
quā dei nunciū ad hoc missus. et ideo est diligen-
ter a nobis audiendus. quia ut ipse dicitur. **1. Cor. v.**
Legatione pro christo fungimur obsecramus vos
pro christo reconciliamini deo. In hac ergo epistola
tria apostolus facit. **Primo.** n. ut in via deiambu-
lemus exhortatōez ponit generalem. **Secundo**
ut dei voluntatē faciamus exhortatōez ponit
spēalē. **ibi.** **Hec est voluntas dei sanctificatio vstra.**
Tercio quare sic sciri debet. cām assignat rō-
nabilem **ibi.** **Non.** n. vocavit nos deus i iudici-
diciam. sed in sanctificatōez. **Circa** primū
duo facit. **Primo** ponit exhortatōez. **Secū-**
do exhortatōez cām et ratiōez. **ibi.** **Scitis.** n. q̄
p̄ce. **de. vo.** **Primo.** n. ut in via dei ambulem⁹
non descendendo ad aliq̄d speciale genera-
liter hortat nos d. **Rogamus** vos et obsecra-
mus. i. cum adiuratōne rogamus in dño ihu
xpo. i. p̄ dñm nrm hiesum xpm. ut sicambu-
letis in via dei pficiendo quēadmodū acce-
pistis a nobis. s. in exemplo qd̄ vobis dedim⁹
quō opteat vos ambulare et pla. deo. quia non
fm̄ carnem. **ij. Cor. x.** In carne. n. ambulan-
tes. non fm̄ carnes militamus. imo q̄ xpi sunt
car. s. crn. cū. et p̄cu. **Gal. v.** Ambulatio respi-
cit ad mandatorū impletōez. placentiā dō ad
psilioz p̄sumationem. **Sed** quo fine volo ut
sic ambuletis. certe ut abundetis. s. magis in
gratia dei et donis spūs sancti. **Bona.** n. op̄a-
tio et continuatio boni meret abundantiam
maioris gr̄e et p̄fectius spūs sancti dona possi-
dere. **Consequenter** cū d. **Scitis.** n. **z̄c.** ponit
ratiōem quare est acquiescendū. **Que** talis ē.
quia scitis. que p̄cepta dederim vobis nō auto-
ritate mea. s. p̄ dō. nō. hiesum xpm. q̄ omnia tē-
dunt ad hoc. ut spūalr ambuletis et deo pla-
ceatis. **Et** ideo inexcusabiles estis si non facitis.
et ideo dicitur **Luce. xij.** **Servus** sciens vo. dō. su. et
non f. **z̄c.** **Et** sic p̄tz primū. **¶** **Secūdo** ut dei
voluntatem faciamus et sancti simus speciali-
ter nos hortatur. **Circa** quod quatuor facit.
Primo enim nos hortat ut sancti simus. **Se-**
cūdo dissuadet ea que sanctitatem impediūt
quātum ad seipm̄. **ibi.** ut abstineatis vos. **Ter-**
cio quātum ad proximum. **ibi.** et ne quis super-
grediatur neq̄z circumueniat in negotio fra-
trem suum. **Quarto** huius dissuasionis ratiō-
nem assignat **ibi.** **Quoniam** vindex est domi-
nus de his omnibus. d. ergo. **Scitis** que p̄ce.
ded. vo. quia hec est vo. dei. glo. i. p̄ceptum
quod deus vult impleri. s. sanctificatio vstra

ut. s. sancti sitis. **Leuit. xij.** **Sancti** estote quo-
niam ego sanctus sum di. d. de. re. **Job. xvij.**
Ego p̄ eis sanctifico meipsuz ut et ipsi sint san-
cti. **Consequenter** dissuadet quedam vicia q̄
maxime impediunt sanctitatem quātum ad se
ipsum d. **Voluntas** dei sanctificatio vstra
que cum immundicia carnis non pōt haberi.
et ideo voluntas est. ut abstineatis vos a for-
nicatione que coinquinat hominem ne sit san-
ctus. **Et** ideo dicitur. **1. Cor. vj.** **Fugite** forni-
cationem. **Non** enim melius impugnatur q̄
fugiendo. **Ut** sciat vnusquisq̄ vestrum pos-
sidere suum vas. i. suum corpus. in quo tanq̄m
in suo vase anima continetur in sanctificatōe
id est in virtutum plenitudine. que faciūt ho-
minem sanctum. **1. Cor. iij.** **Templum** dei san-
ctum est quod estis vos. **Et** honore quātū ad
subiectōnem viciorum ut nullum vicium vo-
bis dominetur sed virtutes. **Hoc** est enim ma-
gnus honor ut vicia suppeditent et virtutes
dominent et regnent. **Quia** ut di. p̄bus. ho-
nor est reuerentia exhibita in testimonium p̄-
tutis. **Vel** vas hic vroz pp̄ria vocat. **1. Pet.**
ij. **Tanq̄m** vasculo muliebi honore impien-
tes. **Hoc** vas in sanctificatōne possidet cum
cauet ab omni illicito actu. et honore cum q̄s
vrit eo debito modo et debito fine. non turpi-
ter abutendo ad delectatiōem. **1. Job. vj.** In
his que ita coniugia accipiunt. ut deum a sua
mente excludant et libidini sue ita vacent sicut
equus et mulus. in his dominatur demonium
Et ideo sciat vnusquisq̄ vestrū possidere vas
suum. i. corpus suum et vxorem suam. non in
passione desiderij sup. carnalis adimplenda.
sicut gentes que deum ignorant p̄ gratiam et
veram fidem. que lege dei non sunt subiecte. s.
naturali instinctu et rōne deum cognoscant et p̄-
pter hoc solum carnalia querūt et carnis dele-
ctatōez. **Ro. j.** **Tradidit** illos dñs i passiones
ignomie. **Hoc** viciū hodie mltū regnat i mū-
do etiā inter fideles. et mirabiliter dyabolus co-
inquinat matrimoniū. qd̄ ē magnū p̄ctm̄. et ma-
gnam miseria. **Consequenter** dissuadet a malo
quātū ad proximum di. **Et** ne q̄s supgrediat fra-
trē suū. s. p̄ potētā opp̄medo. neq̄z circumueiat
i aliq̄ negotio: p̄ doli et astutiā recipiēdo. **Ut**
nō supgrediat p̄ supbiā. nec circumueiat p̄ aua-
ritiam. **De** quibz dicit **Hebreo. v.** **Inuenti**
sunt i populo impij insidiātes quasi aucupes
laqueos ponentes et pedicas ad capiēdos vi-
ros. **Consequenter** ponit rationem dissuasi-

Deia fac' In epla

2m

2m

onis d. Quonia vindex est dominus. i. ppte-
rea non debetis ista facere. quoniam deus qui
scit et potest et vult vindex est. i. vindictam faciet
de his omnibus et in presenti et in futuro. sicut p-
diximus vobis et testificati sumus dum vobis
predicaremus glo. sub testimonio scripturarum
pbanimus. **Eccl. xij.** Cuncta que fiunt addu-
te. in in. p omni errato siue bonum sit siue ma-
lum. **Coz. v.** Omnes nos mani. optz ate tri-
xpi. vt ref. vn. ppria coz. put. **z.** Et sic ptz se-
cundum. **¶** Tercio quare sic sancti ee debe-
mus cam assignat d. Quia non vocauit nos
deus sup. ad fide et gratiam suam in imundi-
ciam. **h. e.** vt imundicie peccatoz seruiam. **h.**
in sanctificadem. vt. **h.** sancti sumus in nobis et
sancta exempla. primis exhibeamus. **Matth.**
v. Sic lux ve. co. ho. vt vi. op. v. ho. et glori-
pa. ve. q in ce. e. Quia optz sanctos habet te-
stimonium ab his q foris sunt vt dicit aplus.
j. Thi. ij. j. **De. ij.** Conuersatioz ve. int. **z.** vt
in eo q detrectant de vobis tanqz de malefa-
ctoribz et bonis opibz vos psiderantes glori-
ficent deum in die visitationis. Et sic patz ter-
cium. Sicut patet ex pdictis in tota illa epla
apo. ad duo nos inducere intendit. s. vt simus
sancti. et a luxuria caueamus. q maxime impe-
dit sanctitate. **¶** Primo ergo nos hortatur
ad sanctitate. q voluntas dei ee de hoc vt sim
sancti. Simus ergo sancti fm triplicem inter-
pratodez vel significatoz h nois qd est sanctu
Nam sanctu ide e q sanguine tinctu. Et ido
oes qui p xpo in suo sanguine moriunt et tin-
gant sancti dicunt. Tunc n. sancti erim cum
xtus sanguinis sup nos stillabit qd fit du in
innocetia et gra baptismali. q in virtute sangui-
nis xpi pferunt nos firmie pmanem. nec ab
eis p mortale peccatu aliqn sepamur. Unde
omnes illi q sine peccato mortali p baptismaz
vixerunt congrue sancti vocari pnt. **Itē san-**
ctum ide e qd a tra eleuatu: et sine terra. An
sancti dicunt illi q terrena et carnalia deserent-
tes. in celestibz p meditatoez et desideriu con-
uersant. **Philip. ij.** Nostra conuersatio i ce-
lis est. **Heb. xij.** Non habemus hic manete
ciuitate s fu. in. **¶** Mundas. n. iste e locus corru-
ptoms. Sed supra globu lanare no e corru-
ptio. vt di. phus. Illic ergo ne inqnemur ele-
uati conuersari debem. **Ezech. viij.** Eleua-
uit me spūs inter celum et terram. Tunc ergo
erimus sancti qn cum martha omēs faculta-
tes nras in sanctorz necessitatibz psumimus. et

cum maria ad pedes crucifixi verbum dei scri-
pturas legendo et meditando audim? attente
et deuote orando ei loquimur i intimis cordis
nostri. **Isa. lxxij.** Anima mea desiderauit te in
nocte. **h.** et spū meo in precordijs meis. de ma-
ne vigilabo ad te. **Dum. n.** legimus scripturā
sacram deus nobiscum loquit. sed dum ora-
m? loquimur nos deo. vt di. **Aug.** Itē sanctū
idem est qd purum et mundū. Unde etiā san-
cti dicunt. q qñis aliqn fuerunt imundi tñ p
veram et asperam penitentiā ab omni inqna-
mento se plenarie mundauerunt. Nam et da-
uid et magdalena et plures isto mō sancti di-
cunt. **Leuitic.** Sanctificamini. i. mundamini
et estote sancti. **Isa. v.** Iustus homo in iusti-
cia sanctificabit. id est mundabit. Quicunqz
ergo non pmanerit in innocentia baptismali
et vult dei facere voluntate vt sit sanctus emū
det se et lauet p veram penitentiā et deuotam
q: anuna in contritōne et confessione et satisfi-
ctōne mundat. q sunt penitētie ptes. **ij. Coz.**
vij. Mundemus nos ab omni inquinamento
carnis et spūs. Et quia in tali mundatōne de-
bet purgari facies anime quam homo videre
nō pot. ideo duo sunt necessaria. s. speculum i
quo se aspiciat. mūdandus et res purgantes.
¶ Speculum autem est scriptura san-
cta et verbum dei in quo si qz bene attendit vi-
det omnes defectus suos. **Prover. vij.** Man-
datum lucerna est. et lex lux. Unde sicut ille q
prius non videbat nisi trabes in domo et igre-
diente radio solis videt minimos pilos. sic ille
in cuius mentez ingredit radius spūs sancti et
verbum dei videt oēs defectus suos. qui pri-
us peccata graua cognoscebat. vnde **Breg.**
assimulat spūs sanctū et verbū dei radio solis.
¶ In cuius figura mandatum ē in lege **Exod.**
xxxvij. q sacerdotes intraturi templuz ad sa-
crificandum deberent lanari in labro eneo. in
quo specula affixa ee debebant. vt in eis ma-
culas suas extergent et lauerēt. **Hoc specu-**
lum accepit Aug. dum se purgare incepit. vñ
ipse d. q accipienti sibi aplm paulum et legen-
ti apparuit vna facies eloquioz castoz. in q-
bus defectus et maculas suas asperit. Et ido
exultare didicit cum tremore. hoc speculum
deuote petebat dauid di. **Reuela ocul. me.** et
confi. mi. d. l. t. **¶** Res autem purgan-
tes sē qtuor: fm qtuor que materialit purgāt
¶ Prima ē aqua lacrimarū. qua fuit lota et pur-
gata maria magdalena. et petrus. **Luce. vij.**

Lacrimis cepit ri. pe. ie. s. magdale. In eodez.
xx. egressus pe. fl. ama. Et attēde q̄ omis for-
tis macula debet lauari sp̄aliter. Omne autē
pctm̄ mortale forrissima macula ē quam sol⁹
deus potest abstergere ⁊ delē. **Isa. xliij.** Ego
sum qui deleo iniquitates tuas ppter me. Et
ideo omē mortale peccatum sp̄aliter ⁊ singul
latim laua ri debet. **Ps.** Lauabo p̄ sin. no. le.
m. id ē p̄ singula pctā p̄cientiāz meā. Et no-
ta q̄ liximum melius lauat q̄ aqua qd̄ in vir-
tute cineris lauat. Et iō si volumus bene laua
ri mittamus cinerem vilitatis hūane nature ī
aquam lacrimarum nostraz. In cuius figurā
eccīa in principio sacri ieiunij cinerem sup̄za
capita n̄ra ponēs ait. **Vemento q̄ cinis es ⁊**
in cine. re. Hec autē vilitas maxime apparet in
morte. In qua homo qui alijs dominari vole-
bat ponit sub terra ⁊ pedibz conculcat. q̄ af-
fluebat diuitijs modico cilicio inuoluit ⁊ ni-
hil aliud secum portabit. qui quotidie come-
debat carnes ⁊ splendide viuēbat tradit ver-
mibus comedendus ⁊ quē omia venerabāt
q̄ omnibz p̄culatur. **Exempluz** do ludo sca-
coz. in quo omnes custodiunt regem. sed cō-
pleto ludo rex ponit in fundo sacci. Sic acci-
dit peccatori. **Propt̄** qd̄ di. scriptura **Eccel.**
vij. Demorare no. tua. ⁊ in eternū zc. **Hoc** si
guratum est **Rūe. xix.** vbi mandatus ē a dño
q̄ cineres vacce ruse extra castra cōbuste de-
berent mitti in aquā lustratōnis q̄ debebant
asp̄gi filij israhel vt a carnis imundicijs mun-
darentur. **Uacca rusa** ē caro hūana. cuius ci-
neres. i. memoria cinerum in quos resoluit. de-
bent in aquam lacrimarum p̄ quam munda-
mur mitti. **Hebre. ix.** Si. n. cinis vituli asp̄sus
coinquatos sanctificat ad enūdandēz car-
nis quantomagis sanguis xp̄i emundabit cō-
scientiam n̄ram ab opibus mortuis. i. peccati.
Secunda res purgans est asp̄a vt ē lima. que
eleuando rubiginem de ferro ip̄m purgat et
purificat. p̄ quod significat elemosynaz largi-
tio. p̄ quam dum homo eleuat se a substātia
sua ⁊ paupi porrigit a rubigine pctōz mūda-
tur. vnde de zacheo. qui dixit. dñe ecce dimi-
bo. m. do. pau. **Xpc** dixit. **Hodie** huic domui
salus facta est **Luc. xix.** Ergo si volum⁹ a pec-
catis purgari. accipiamus lunam. i. elynarum
largitiōez. in qua dum substātia n̄ra reddit̄
a peccatis mūdatur. **Abob. iij.** Elemosyna
ab omni peccato ⁊ morte liberat. **Luc. xj.** da-
te elynam ⁊ ecce omnia mda sunt vobis. **Si**

Quand purgant

mundatus ē cornelius centurio cui **Actum. x.**
dictum est. **Elemosyne** tu e ascenderunt ī me-
moriam in conspectu dei. **Et iō** ad eum miss⁹
est petrus vt ab omnibz peccatis eū munda-
ret. **Sic** cōsultuit daniel nabuchodonosor di.
Peccata tua elemosynis redime **Daniel. iij.**
Tercia res purgans est res calida. vt ignis q̄ ī
fornace metalla purgat. ⁊ signat sp̄itum san-
ctū qui in fornace tribulatōnū purgat corda
electoz. iō ap̄foz pectora purgatus in sp̄e
ignis apparuit. **Si** ergo ab igne volum⁹ pur-
gari disponamus nos vt apli p̄ ieiunū orōez
⁊ p̄ concordiam animoz. q̄ tria apli habuerūt
dum sp̄m sanctū expectabāt. vt dī **Actus. j.**
Sic purgatus est **Isaias** qui se pollutū asse-
rebat. q̄ ait. **Volauit** ad me vnus de seraphi.
⁊ calculo quez forpice tulerat de altari tetigit
os meum ⁊ sic mundauit eum. **Item** calculus
igneus signat sp̄m sanctū. **Punc** ignē xp̄i
mittere in terram. vt omnes purgaret. **Luc.**
xij. **Ignem** veni mit. in ter. **Et** attende q̄ talis
dispositio ē oīno necessaria. q̄ vbi aurū ⁊ ar-
gentum purgant. **Plūbum** ⁊ palee cōsum-
munt. ⁊ hoc ppter indispositōnem eoz. **Hil-**
ter in fornace tribulatōnū vbi electi purgā-
tur impij p̄sumunt ppter indispositōnē suā.
Quarta res purgans est res amara vt medi-
cina q̄ malos hūiores iterius purgat. ⁊ signat
amantudinem penitentie q̄ aiām purgat. naz
sicut medicina habet diuisiū. laxatiūz. ⁊ re-
stauratiūz. sic penitētia habet tres ptes. scō-
tritōez que diuidit pctā ⁊ deducit vsq̄ ad os.
p̄fessionem que p̄icit extra. ⁊ satisfactōnem p̄
quam homo restaurat ⁊ restituit ad virtutes
⁊ dona que fiunt in eccīa ⁊ ad bona q̄ p̄didit
q̄. s. fecerat ante pctm̄. ⁊ ad sacramēta ecclesie
⁊ ad vitam eternam. **Et** nota q̄ sicut medicina
aliquando inuoluit zucaro. vt facilius possit
sumi. sic penitētia inuoluenda ē in ligno cru-
cis. cuius passione considerata omnia dulce-
scunt. **Hoc** fuit figuratum in aquis maratb
in quas cum moyses iussu domini lignum mi-
sisset dulcorate sunt. **Ezo. xv.** In penitētia
ergo nostra ne deficiamus vel nimiam mole-
stemur xp̄m crucifixum contemblemur. qui p̄
nobis tot ⁊ tanta sustinuit patient. **Hebreo.**
xij. **Recogitate** eum q̄ tal. sus. aduer. se. a pec-
p̄tra. vt non fatigemini animis vestris deficie-
tes. **Et** sic p̄tz moralitas. **Secundo** ap̄tus
nos hortatur specialiter. vt a luxuria cauea-
mus ⁊ cozpa nostra in sanctificatōne ⁊ bono

cum sola. puerbinz est. Agio sadifagio. Pro
pterea quotidie in dominicali orōne petimus
Et ne nos inducas in tēptatōez. Et sic patet
de epistola.

Dñica tertia de euā. **f**mo. xxxvij.

Rat hies⁹ eici
ens demoniū. 7 illud erat mutum
Lu. xi. vi. Apoc. xvij. Sicut red
didit vobis reddite illi. Et **P**iere. l. Reddite
ei sū opus suum iuxta omnia que fecit facite
illi. **D**yabolus quippe cernens se de celo in tē
ram expulsū 7 videns hominem ad illū lo
cum ascendere vnde ipse pietus fuerat. inui
dit homini ineffabile bonum pcepturo. 7 idō
fortissime eū temptavit 7 de paradiso. piecit lo
co voluptatis 7 glorie. necnō et aditus regni
celestis ei p̄cndens. in hāc vallē miserie ipm
trahit 7 qui debebat immortalis in celū ascēdē
mortalis factus descendit postmodum ad in
fernum. **S**ap. ij. Invidia dyaboli mors intro
iuit in orbem terraz. **F**ilius autē dei qui venit
omnia instaurare siue que ī celis siue que in tē
ris sunt. vt dicit apls **E**phe. j. venit etiā red
dere vnicuiqz sū stipendia meritoꝝ suozum
dyabolum de mūdo expulit 7 hominē ad re
gna celestia reuocauit. vt sicut dyabolus ho
minē de paradiso loco sibi pprio deputato fran
dulenter expulerat. ita hiesus nō fraudulē
sed sapienter 7 potē dyabolum de h mū
do loco sibi deputato expelleret ad infernum
Prouer. xxvj. Responde stulto iuxta stulti
ciam suā. Et qz dyabolus in hominibz habi
tabat ī mūdo. idō p̄ns eum ab hominibz seque
strauit. 7 postmodū ad infernū. piec. **D**e hac
ergo sequestratōne in p̄nti euāgelio agit. **I**n
q̄ quidē euā. q̄nqz p̄ ordinē describunt. **P**ri
mū est opatō teitatis in demonis expulsionē
In principio euāgelij. **S**ecundū ē depraua
tio bonitatis in scribarū 7 phariseoz falsa im
positōe. ibi. **Q**uidā autē ipo. di. **I**n bec. p̄n. x̄
Tercium ē reprobato fallitatis in xpi respon
sione. ibi. **I**pe autē vt vi. co. e. dixit. **O**mne re
gnū in se diuis. desol. **Q**uartum est euentus
penalitatis in deis venturus. p̄ coz mala opa
tōne. ibi. **E**ū imundus sp̄s eri. ab ho. ambu.
plo. in aquo. **Q**uintum ē attollentia verita
tis in cuiusdam mulieris acclamatōne. ibi. **E**t
factum ē dū bec diceret extol. v. q̄. x̄. **P**ri
mo ergo ponit opatio teitatis in demonis ex
pulsioe qz erat hiesus ei. de. **C**irca qd̄ nota qz

omnis res habet ppriam opatōne. **E**xemplū
in sole 7 igne. **N**am sol b3 illuminare 7 ignis
calefacere. **E**t qz ppriū est eis. idō ab hac opa
tōne non cessant. **P**ropria autē opatō filij dei
venientis in mūdo fuit demones expellere et
opa eoz destruere. j. **J**ohan. iij. **I**n hoc appa
ruit filius dei vt dissoluat opa dyaboli. **E**t idō
ab hac opatōne non cessabat. **E**t hoc ē qd̄ b
di. **E**rat hiesus ei. de. q. di. **C**ōtinue ipm eici
ebat. **E**rat. n. ē verbum p̄nti ip̄fecti t̄pis. 7
signat p̄tinuatōz p̄nti ad p̄ns. **E**cce. n. eū
de celo ad terram 7 de deserto vt patet in do.
p̄. quadragesima. 7 de filia chanaanee vt in p̄
cedēti do. dictū est. 7 tandē de mūdo ad infer
num. **J**ob. xij. **N**unc p̄nceps huius mundi
eiciet foras. **E**icit ipm 7 quodie de cordibz
fidelium. **E**t bec ē rō quare mō non sicut an
aduētū xpi demoniaci nisi fictici apparent q̄
sunt non verbo sed forti verbere expellendi
Subdit autē d. **E**t illō erat mutū. s. ab effectu
qz mutū hominē cui inerat faciebat. **E**rat eē
cecum vt di. **M**atth. **E**rat etiā surdū vt dicit
Theophilus. **O**mis autē surdus a natūa op
tet qz sit mutus 7 ecōuerso. **S**urdus autē ab
euentu bene pōt loqui. **Q**uatuor ergo mira
cula sūt in vno homine p̄petrata sunt. **N**ā ce
cus videt. surdus audit. mutus loquit. 7 pos
sessus a demonio liberat. **Q**uod quotidie in
conuersione fidelium diuina grā opat. vt di.
Breg. **N**am dyabolus p̄ peccatū mortale q̄
tuor mala facit homini. **P**rimo. n. ex
cecat eū vt non videat pericula in quibz est. 7
nullo modo redemptorē suū cognoscat. **E**t
enī dyabolus sicut coru. qui p̄mo eruit ocu
lū homini suspensio. **S**ic dyabolus ei. que p̄
pctm mortale suspendit. p̄mo oculū fidei mi
tur eruere. 7 secundo oculū p̄sideratōis ppriū
status. **S**i. n. peccator consideraret 7 videret
mala quibz addictus est. 7 bonis quibz ē priua
tus. statim ad deū 7 cum festinatōne rediret.
Propterea dī **P**iere. ij. scito 7 vide qm malū
7 amarū ē te dereliquisse dñm deū tuū. **S**e
cundo facit eū surdū ad verbum vite au diē
dum. **I**sa. vj. q̄ztū ad vtrūqz. **E**cceca cor ppli
huius 7 aures eius aggrana. vt videntes non
videant. 7 audientes non intelligāt. **E**t quia
auditus non pōt eē vacuus. idō dum pctōi
ba vite nō audit. circa rumores 7 tumultum
mundi inaniter occupat. in quibus dum tele
ctatur non facile audit bona. sed ad ipa sur
descit. **P**s. **A**ures habent 7 non audiēt. **E**t

Quisqz de p̄nti in s̄ua

77

te demonis. qđ omnes p̄sitent. ergo nec xp̄s.
Et hanc rōez euāgelista innuit dñi d. **I**p̄e at̄
vidit cogitatōes eoz. **S**equentes aut̄ qñq; rō
nes xp̄e ex se ponit. **Q**uarta prima sumpta ē
a naturali desiderio 7 opatōe q̄ talis ē. **N**at
uralia in demonib; integra p̄manserūt. s̄ gra
tuita p̄diderūt. omnis aut̄ creatūa naturalit̄
desiderat sui stat⁹ p̄seruatōem 7 non destru
ctōem. 7 ad hoc nitit̄ in quātū p̄t. qz etiā de
mones in tantis cōstitutis penis naturalit̄ nol
lent non esse. q̄uis desiderio rōnis p̄ quā se in
tanta miseria constitutos considerāt vellent
non eē. **L**uc. xxiij. **D**icēt mōtib; cadite su. zc.
Sed vt dicit **B**oet. omnis res conseruat in
vnitate 7 tādiu cōsistit q̄diu ē vna. deficit at̄
cū diuidit. exemplū in ciuitatib; in domib;. in
arborib; 7 in animalib;. que oīa in vnitate cō
seruant. deficiūt aut̄ cū diuidūt. **Q**uia si ciui
tates 7 domus diuidāt 7 pugnet̄ adinuicem
p̄sumēt. **S**i rami arboris p̄scindant̄ a stipi
te 7 stips a radice nō est amplius arbor. **E**t si
anima diuidit̄ a corpore nō ē amplius animal
Et s̄l̄r ē in oīb;. **S**i ergo in demonib; est pu
gna. 7 adinuicem de hominib; se expellūt. sc̄q̄
tur qđ sint diuisi 7 agant ad destructōez regni
sui 7 intentū. qđ est falsum. qz totus conatus
ip̄oz ē vt regnent supra hoies 7 eos ad se tra
bant. **P**s. **S**upbia eoz qui te oderūt ascen
dit sp̄. **Q**uia sp̄ volūt plurib; p̄esse. **H**oc etiā
credebāt 7 p̄tebāt iudei tāq; scripturas dei
scientes. **E**rgo erat cōtra eos dictus eoz. **E**t
hoc ē qđ dicit. **O**mnē regnū in se diuisum p̄
p̄trariā hoīm voluntatē 7 pugnā desolabit̄ 7
destruet. **Q**uia vna ciuitas p̄tra aliā 7 t̄re ad
inuicē vsq; ad interitū dimicabit̄. ita qđ regnū
qđ prius erat non erit. **E**t si dom⁹ 7 p̄genies
diuidant̄ 7 adinuicē pugnet̄ p̄sumēt. **S**i ego
inqt̄ xp̄e eicio demonia in beelzebub. ergo de
mones sunt diuisi abinuicē. 7 mutuo se expel
lūt. 7 per consequens non p̄nt durare. qđ ē fal
sum. qz scriptura de dyabolo d. **J**ob. xli. **I**p̄e
ē sup̄ oēs filios superbie. **S**ecūda ratio est
sumpta a minori q̄ talis est. **Q**uicqđ potest
v̄tus inferior: potest v̄tus superior 7 multo
pl⁹. vt si miles v̄l comes p̄t vnū castrū expu
gnare. multo magis rex. sed discipuli mei qui
sunt vestri filij 7 nati ex vobis eiciunt non in
virtute demonis demonia. sed i virtute a deo
sibi largita. **L**uc. x. **R**euerfi sunt aut̄. lxxij. cui⁹
gaudio dicentes. **D**omine etiam in noīe tuo
demonia subiiciuntur nobis. ergo multoma

Quis rōis probat

gis ego inquit xp̄e possum virtute a deo mihi
data demonia eicere cum sim eorum domin⁹
7 magister. **J**ob. xij. **V**os vocatis me magi
ster 7 domine. 7 be. di. sum etenim. **E**t ideo ip̄si
iudicabant vos de hac blasphemia quā mihi
infertis dicentes in beelzebub me eicere de
monia. quia propter hoc qđ ip̄si vere credunt
qđ ego in virtute dei eicio demonia qđ vos de
p̄uatis merent̄ vos iudicare. 7 vos iudican
meremini ab eis dē. **M**atth. xix. **S**edebi. 7 vo.
su. se. xij. iij. xij. tri. israhel. **V**el filij vii. i. exorci
ste vestri qui per quosdam exorcismos quos
docuit salomon demones expellebant. vt dicit
Iosephus. ergo relinquit̄ qđ ego eicio demo
nia in digito dei. i. in virtute sp̄s sancti qui di
gitus dei dicit̄ triplici rōne. **Q**uādo
rōne emanatōnis. qz sicut digitus procedit a
corpore mediante manu. sic sp̄s sanctus p̄
cedit a patre per filium. **F**ilius enim manus ē
patris per quem fecit 7 secula. **S**ecundo rōne
ne distinctōnis. quia sicut in digito est diuer
sitas donorum. i. **C**oz. xij. **D**iuisiones gra
tiarum sunt idem aut̄ sp̄s. **E**t alij quidā
dat̄ per sp̄itū sermo sapientie. alij datur ser
mo scientie h̄m eundem sp̄itum. alteri fides
in eodem sp̄itu. **T**ercio ratione operationis
quia sicut digito homo operatur. ita de sp̄i
ritu sancto. i. **C**oz. xij. **H**ec omnia operatur
vnus atq; idem sp̄itus diuidens singulis p̄
ut vult. **E**t si in hoc inquit xp̄e credidit̄ qđ
ego tanq; manus dei eicio demonia in digi
to dei. i. in virtute sp̄s sancti. que est eadē
mee virtuti. sicut eadē ē virtus manus 7 di
giti. p̄fecto puenit in vos regnum dei. vos iu
stificans. id est filius dei qui est regnum dei.
Luc. xvij. **R**egnū dei intra vos est. **Q**uod
quotidie petimus per gratiā ad nos venire d.
Adue. reg. tu. **M**atth. vj. **E**t hoc est quod d.
Si ego in beelzebub eicio demonia si. vñ in
quo e. zc. **T**ercia rōne sumpta ē ex pugna
contrariorum que talis est. **S**tatim qđ contra
ria appropinquant agunt 7 patiuntur adinuicem.
7 potentius destruit minus potens. que
autem conueniunt non preliantur adinuicē
dum appropinquant. **E**xemplum in natura
vt de calce posita in oleo vbi non destruitur.
7 posita in aqua statim ignis inclusus ferue
scit et calefacit aquam. **Q**uia oleum est ca
lidum 7 siccum sicut 7 calx. **S**ed aqua est fri
gida 7 humida 7 p̄ consequens friā calci. et

statim dum coniungunt agunt adinuicē. **Ex**
emplum in animalibus ut in leone et pardo qui
sunt inimici mortales. eo quod pardus concubit
cum leona. **Et** id statim quod vident se preliant
adinuicem. **Sed** leo vincit pardum viribus par
dus autem vincit leonem astutia. quia intrat quoddam
foramen oblongum ante amplum et retro stric
tum. de quo pardus exiit. sed leo non potest exire
et tunc pardus venit ad posteriora leonis et oc
cidit eum. **Exemplum** in hominibus quia si vnus
homo inuaditur ab inimico suo mortali et vincit
tur ab eo. capit ab eo et vincit et spolia eius si
bi aufert. qui tamen antequam inimicus eius appropi
quaret ad eum. vivebat in pace. et omnia bona
sua similiter in pace possidebat. **Et** hoc est quod
dicit. **Cum** for. ar. cu. ar. su. in pa. f. o. q. pos. **For**
tis iste contrarius et inimicus humani generis
dyabolus est. qui est armatus multa malicia et
astutia et potentia. est etiam armatus vicijis et
peccatis hominum siue hominibus peccatoribus.
Item p. lorica habet luxurias. vel luxuriosos
p. scuto ypocritas. p. arcu detractores. p. ga
lea superbos. p. gladio auaros. p. lancea mere
trices. p. insignibus vani gloriosos. p. equo fa
lerato habet diuisiones et partes. **Et** sic armatus
ante aduentum filij dei custodiebat atrium suum
id est mundum istum. et in pace possidebat et mundum
et eos qui erant in mundo. **Venit** autem xpc. ut gi
gas humane nature melius armatus. scilicet omnibus
virtutibus et gratijs et donis spiritus sancti. et eius
maiori potentia quia cum tota potentia dei que
infinita est. et inuasit eum in atrio suo. **Et** tan
ta fuit eius potentia quod manu inermi et affixa
cruci debellauit istum fortiter cum omnibus suis. ut
dicit **Aug.** **Et** sic debellatam vinxit in chateis
et in inferno reclusit. **Apoc. xx.** **Et** vidi angelum
descendentem de celo habentem clauem abyssi et
cathenam magnam in manu sua. et apprehendit
draconem serpentem antiquum qui est dyabolus
et sathanas. et ligauit eos per annos mille. et mi
sit in abyssum et inuierfa arma eius. id est peccata
in quibus perfidebat abstulit. **Ioh. j.** **Ecce** qui tol
lit peccata mundi. **Unde** cantamus. **Ipe**. n. e.
verus agnus qui abstulit peccata mundi. qui mor
tem nostram. id est peccatum. moriendo destruxit. **Ro.**
vj. **Velut** homo noster. id est concupiscentia carnis
simul crucifixus est. ut destruat corpus pec
cati. id est cogitatio peccatorum. **Et** spolia eius. id est ho
mines quos dyabolus detinebat distribuit. id est
ad diuersa officia ordinauit. **Alios** faciendo
prophetas. alios apostolos. alios euangelistas. alios

autem pastores et doctores. et sic de ceteris gra
dibus ecclesie. **Eph. iij.** **Et** ipse dedit quosdam
quidem apostolos. quosdam prophetas. alios vero
euangelistas. alios autem pastores et doctores in
opus ministerij ad summationem sanctorum. **Si**
ergo inquit ego xpc. appropians dyabolo sta
tim pugno cum eo. et destruo eum et expello eum
et quotidie accipio ei spolia. sequitur quod sim ei
inimicus et contrarius. et non ei confederatus ut
vos dicitis. **Quarta** ratio sumpta est ex natu
ra priorum que talis est. **Quoniam** vnus contrarium
agens secundum formam et naturam suam. agit et opa
tur in virtute alterius contrarij. quia sol non illu
minat in virtute tenebre et ignis non calefacit in
virtute aque. quia cum contrarium destruat contrarium
si vnus ageret in virtute alterius sequeretur quod
aliquid destrueret per propria virtutem quod est im
possibile sed per eam conseruat. **Et** si aqua ca
lefacta ab igne calefaciat in virtute ignis. hoc tamen
non facit in natura sua. sed per accidens. **Sed** dya
bolus inquit xpc. est mihi contrarius. quia contra
ria sunt que maxime a se distant. sed nos ma
xime distamus. quia ergo in gloria et ille in pena et
miseria. ego in luce ille in tenebris. ego in vita
ille in morte. et sic de omnibus. ergo non operor
in virtute sua. **Et** hoc est quod dicit. **Qui** non est
mecum contra me est. et e converso. qui contra me est
et mihi contrarius. non est mecum. **Sed** dyabolus est
mihi contrarius. ut probatum est. ergo non est me
cum in aliquo operatio. **Quod** ergo in belzeub eijcio
demonia. **Quinta** ratio sumpta est ab effectibus
priorum. que talis est. **Si** effectus vel opera sunt priora
optus que cause sint contrarie. quia duo priora opera non
possunt naturaliter. precedere ab eodem secundum idem.
sicut calefieri et infrigidari non possunt precedere ab
igne. et illuminare et tenebrare a sole. **Sed** opera
christi et dyaboli sunt omnino contraria. quia
iste dispergit homines per diuersos errores.
christus autem colligit ad fidei et ecclesie vni
tatem **Iohannis. x.** **Alias** oues habeo que non
sunt ex hoc ovili. et illas oportet me adducere. et fi
ni. o. etc. **Iste** captiuat homines per diuersa
vicia. sed xpc. liberat per multiplices virtutes
Iste ducit homines ad mortem eternam sed
christus ad vitam eternam. **Iohan. x.** **Ego**
vitam eternam do eis. **Et** sic in omnibus dya
bolus contraria christi operibus operatur.
Ergo eijcere demonia quod est opus christi
non potest esse dyaboli. sed opus eius est in
homines demonia immittere et eos acriter tor
mentare. et hoc est quod dicit. **Qui** non progre

47
gat mecum dispigit. i. q. p. traria opat mibi. nō
pōt mecum in ope puenire. s. dyabolus ē hmōi
ergo in aliquo ope nō mecum puenit vel pſentit
7 sic ptz terciū. ¶ Quarto p̄dicat effect⁹ pe-
nalitatis iudeis futurus. p. eoz mala opatōne
qz cum immūdnus spūs exiret ab homie. Ubi
nota. q. spūs nequam d̄imund⁹ ab effectu si-
cut 7 cecus 7 mutus. qz imunda facit cogitat.
imunda velle. 7 imunda opari. Ille autē spūs
expellit ab homie in baptismo 7 in penitētia
p. gratiā dei. Qui expulsus ab hoie iusto am-
bulat p. corda peccatoz indeuota. 7 in aquosa
ab humore grē 7 lacrimarum 7 vncōnis spi-
ritus sancti. In quibz non inuenit requiē. quia
ip̄e ē lupus rapax qui nō satiat nisi omnes oc-
ciderit. 7 iō nō curans de his quos possidet in
bos de qbz expulsus fuit redire conat. In q̄s
dum ingreditur si inuenit eos vacātes a bo-
nis opibz 7 ornatos p. ypocrisim. qui vident
boni 7 nō sunt. sicut erant iudei q̄ tanq̄ plus
dei videbant mandata dei custodire. s. nō sic
erat. imo ppter traditōes suas mandatus dei
fecerāt irritū 7 inane. vt d̄. Mar. vii. Si sic in
quā inuenit eos tūc vadit 7 assu. se. al. sp. neq̄.
se. vt melius hoiem custodiat. Et sic exptos 7
malinolos ordinat in officijs sicut miles custo-
des castri. Et vnū ad cor ponit vt nihil faciat
nisi mala eū cogitare. Secundū ad mēoriā
ponit vt solum eum faciat iniuriarū recorda-
ri. Tercium ponit ad visum vt faciat eū mala
7 impudica videre. Quartus ponit ad aures
vt vana audiat atqz mala. Quintū poit ad lin-
guā vt puerſa loquat 7 falsa. Sextum ponit
ad tactum vt faciat ip̄m luxuriari. 7 venereis
delectari. Septimū ponit ad man⁹ vt nequā
7 puerſa faciat eū opari. Ip̄e x̄o omnia loca
ista circuit tanq̄ capitaneus 7 mgr̄ 7 domin⁹
Et p. psequens fiunt nouissima hominis illi⁹
peiora p̄tibz. qz magis vexat 7 ad malū indu-
cit. Quia vt dicit Grego. Animus q̄ diuidit
ad multa fit minor ad singula. Et iō p̄m⁹ dya-
bolus dum solus erat non sic vexabat. Vel
septem d̄. ppter septem capitalia vicia. de q-
bus temptant. 7 ad que illum cui insunt duce-
re conant. vt vnus tēptet solum de superbia.
alius de luxuria. 7 sic de singulis. Unde 7 de
magdalena d̄. Lu. vii. q. xpc expulit ab ea se-
ptem demonia. i. septem capitalia vicia. Ad li-
teram sic enenit iudeis. 7 quotidie enenit pec-
catoribus patiētibz recidiuū. Et sic ptz quar-
tum. ¶ Quinto ponit extollentia siue p̄men-

datio x̄itatis a quadaz muliere facta. Quia
dum xpc hec loqret. surrexit quedā mulier de
turba q̄ a qbulsdaz pedissequa sancte marthe
fuisse credit. q̄ ait xpo. Beatus venter qui te
portauit. Propter merā 7 omnimodā x̄ita-
tē quā xpc loquebat. hec mulier beatus dicit
non solum xpm sed etiam ventrē 7 vbera 7 to-
tum corpus qd eum portauit. qd vere ppter
octo fuit beatum. ¶ Primo fuit beatū
corpus virginis ppter totius fomitis peccati
ligatōez 7 extimatōez. Nam fomes peccati 7
omnis concupiscentia mali in corpe virginis
in prima sanctificatōne. qua scilicet sanctifica-
ta fuit i vtero p. dei gratiam ligatus fuit ne ad
malum aliquod inclinaret. in secunda x̄o san-
ctificatione scilicet in filij dei conceptōne per
superabundantē gratiam spiritus sancti fuit
totaliter extinctus. 7 ideo nec peccare. nec in-
clinari potuit ad peccandum. Hoc figuratū
fuit in arca noe. vbi omnia fuerūt placata ani-
malia 7 ferocia cū mitibz manserunt. ¶ Itē. x̄i.
Habitabit lupus cū mitibz agno 7 puer paruulus
minabit eos. i. xpc existens in vtero virginis
omnes motus carnales in ea extinxit. 7 ad cō-
cordiam spiritus duxit. ¶ Secundo fuit bea-
tum ppter totalem incorruptōnem. quia non
fuit corruptum in filij conceptōne. ne grana-
tum in eius portatione nec virginalē sigillum
fuit fractum in eius p̄titione. nec fuit putre-
factum in anime egressione. ¶ Ps̄. Rec dabis
sanctum tuum videre corruptōnem. ¶ Ter-
cio fuit beatum propter perfectā ip̄ius ad spi-
ritus sancti subiectōnem. qz semp corpus vir-
ginis spūs sancti organum fuit ad omne opus
bonum dispositum 7 paratum. Luce. i. Ecce
an. d. s. in omnibus obedire parata. ¶ Quar-
to fuit beatum ppter radialem emissionē. Ex-
ibant. n. quidem radij virtuales de facie 7 ocu-
lis virginis gloriosi. qui libidinem 7 petulan-
tiam aspicientium extinguebant. Hoc fuit fi-
guratū in virga assueri que erat signum demē-
tie ad quēcūqz extendebatur. vt ptz. Hester.
v. ¶ Quinto fuit beatum ppter totius trini-
tatis 7 deitatis in eo habitationem. quia ver⁹
filius dei 7 tota trinitas 7 deitas in eo corpali-
ter habitauit. Hiere. xxxj. Nouum faciet do-
minus sup terras. femina circundabit virum.
id est beata maria xpm. qui ideo fuit vir i vte-
ro existens. qz pfectus de⁹ 7 pfect⁹ hō. Apoc.
xj. Signum maximū apparuit in celo mulier
amicta sole. i. deitate. ¶ Sexto fuit beatum

propter finalem remuneratōez. q: statim p^o mor-
te fuit gloriificatū. **Ysa. xxxv.** Gloria libani da-
ta ē ei decōz carmeli 7 saran. **Nostra autē cor-**
pora incinerant nec statim habēt suā remune-
ratōez. **Apoē. vj.** Date sunt illis singule stole
albe 7 dicitū ē eis vt regēserēt tps adhuc mo-
dicū donec impleatur numerus fratꝝ suoz
Quia in die iudicij completo numero electo-
rū corpa sua glia potient. **Iob. x.** Ingrediet
7 egredietur 7 pascua inueniet. **¶ Septimo**
ē beatum propter totale delectatōez. q: oēs sen-
sus corpis virginis sunt actualiter infelice de-
lectatōe vt oculi. aures. gustus. olfactus. 7 ta-
ctus. **Ysa. xl.** Tūc videbis 7 afflues 7 mirabit
7 dilatabit cor tuū. **Illuz. n.** habuit 7 hz sp in
presentia de quo dī **Luc. x.** Beati oculi q vi-
q vos videtis. **¶ Octauo ē beati ppter delecta-**
bile visioez. q: corpus virginis est ita pulcrū 7
gloriosum q ipm oēs sancti 7 angeli videre de-
siderant. 7 ipm videndo maxime delectantur.
Ps. Fluminis ipe. le. ci. di. id ē. pulcra 7 de-
lectabilia q egrediunt de corpe virginis. q tot sē
vt cū ipetu fluāt delectāt 7 letificāt ciues ciui-
tatis dei. **Hic cadit exemplū de illo qui vidit**
beatam virginem p quādā rimulā cum vno
octo quē eruit sibi. 7 desiderabat sibi erui aliū
z itenū videre eam. **¶ Sed audiamus charis-**
simi cum magno gaudio qd xpc rēdit. **Ait. n.**
Quinimo beati q audiūt vrbū dei 7 cu. al. Et
ppter quinimo eē vna dictō. 7 tūc tātū valz ac si
diceret. verū ē qd dicitis. Et hoc etiā verū est.
q beati sunt q au. ver. d. 7 cu. illud Et tūc de-
bet legi sine interrogatōe. Vel pot eē due di-
ctōnes. 7 tūc tātū valet qn sicut etiā. iuxta il-
lud. Sen. xxiii. Quin. i. etiā camelis tuis po-
tum tribuā. 7 imo ponit p b. **Unde sensus est**
Beatus venter q te portauit. Et dñs rēdit.
Qui. i. etiā beatus ē. s etiam beati sē qui au-
diūt vrbū dei 7 custodiūt illud. **¶ Et**
nota q qui audiunt vrbū dei 7 custodiūt illd
sunt beati ppter eadē octo ppter q corpus et
venter beate virginis supradictū ē beati. Et
primo ppter fomitis ligatōez 7 extictōez. **Nā**
ita mortificāt corpa sua p salubrem discipli-
nā q nō audent carnalia petere. Exemplum
beati benedicti abbatis. q inter viticas 7 ve-
pres se nudū picit. 7 p cutis vulnera eduxit a
corpe vulnus mentis. ita q nūq aliquid tale
(vt Greg. dicit) sentiret. ij. Cor. iij. Semper
mortificatōez hiesu xpi. in corpe nostro circū-
ferentes vt 7 vita hiesu in corporibus nostris

manifestet. **Peccatores autēz fomitem pcti**
nutriunt nō extinguunt. **¶ Secundo ppter**
totalem incorruptōez. q: nec corpis nec men-
tis corruptōez patiunt. **¶ Tūc beata lucia dixit**
Corruptōez mentis 7 corpis nunq suscepti.
Ps. Beati imaculati in via q ambulāt in le-
ge dñi. **¶ Cor. v.** Expurgate vetus fer. vt sitz
no. consper. sicut cf. azi. **Peccatores autē 7 in ania**
7 in corpe corrupuntur. 7 in anima cū dyabolo
fornicant. **¶ Tercio ppter pfectam ad spm**
scm̄ subiectōez. sunt. n. dispositi. 7 parati ad
psequendum omnia que ei spūsanctus sug-
gerit 7 reuelat. **Ezech. j.** Ubi erat ipet spūs
illuc gradiebant. **Ps.** Ad omia mādata tua
dirigebar. **Ysa. lx.** Qui sunt isti q vt nubes vo-
lant. i. ita velociter obediunt spūsancto sicut
nubes ventis. **Peccatores autē omī impulsui**
spūsancti resistunt. **¶ Quarto ppter radia-**
lem emissionem. Egrediunt. n. a facie 7 ab ocul
7 ab omnibz sensibz iustoz quidā radij vtua-
les pimos illuminantes 7 edificantes p bo-
na verba 7 sancta exempla q in eis conspiciunt
Math. v. Vos estis lux mundi. **¶ Ibidē. vos**
estis sal tē. j. Cor. x. Siue comeditis siue bi-
si. aliqd qd fa. o. in glo. dei facite. **Peccatores**
autē egrediunt radij basilici mortales pimos
occidentes. **¶ Nam loquendo videndo 7 tan-**
gendo occidunt animas. 7 loquendo occidūt
maxime illi qui adulantur hominibus in pra-
uitatibus suis. Unde Proverbi. xxix. Qui
blandis fictisqz sermonibus loquitur amico
suo rhete expandit pedibz ei. 7 **Ysa. liij.** Po-
pule meus qui te beatum dicunt te decipiūt.
7 viam gressuum tuozum dissipant. **Hodie**
diminute sunt veritates a filiis hominum: vt
inquit Psal. Pro modico lucro hodie subti-
cetur veritas 7 assentitur falsitas. Ysa. lix. Cor-
ruit veritas in plateis. **Potius etiam 7 vana**
7 fabulas mundi volunt audire homines. ij.
Thio. iij. A veritate quidem auditum auer-
tent. ad fabulas autem conuertētur. **¶ Qui-**
to propter totius trinitatis inhabitationem.
Yo. xij. Qui diligit me s. mā. s. 7 pa. m. di. e.
7 ad e. ve. 7 mā. a. e. fa. **Actu. x.** Loquente pe-
ce. s. s. su. o. q au. verbum. **Peccatores autem**
sunt habitaculum multozum demoniozum.
¶ Multi enim legionem demonum in ventre
habent. **¶ Sexto propter finalem retributō**
nem. quia verbum dei cum effectu auditū dat
vitam eternam. Iob. viij. Si quis ser. m. ser.
mor. non gu. ineter. sed trā. de mor. ad vitam.

Beati q audiūt vrbū dei
q tūc octo

Joh. viij. Peccatores aut omni morte moriunt. et in corpore et in anima. ¶ **Septimo.** propter totalem delectationem quia in anima et in corpore erunt beati et similiter omnes sensus ac equaliter se erunt in actu suarum delectationum. **Ysa. lx.** In terra sua duplicia possidebunt. Peccatores autem totaliter tormentabuntur et pro omnia et in omnibus erunt in penis. ¶ **Octavo.** propter delectabilem visionem. Unde sancti non solum delectabuntur in videndo deum. Sed etiam in videndo se invicem. Unde quilibet sanctus totam celestem curiam letificabit. et ideo quot sancti tota gaudia. **Lu. xv.** Gaudium est angelis dei super uno peccatore. et multo magis super isto gloriam possidente. **Ysa. xxxv.** Gaudium et letitiam obtinebunt. Peccatores autem erunt deformes nimis quia turpiores res de mundo sunt peccatorum dyabolus et infernus. Et sic patet scriptum. ¶ **In fine nota** quod pro septem spiritibus malignis septem peccata mortalia designantur. Unde in scriptura septem demoniacos legimus designantes septem genera peccatorum. **1°** est. quia eandem operaturus habet dyabolus circa animam et aliquid circa corpus. sicut mortale peccatum. Et ideo congrue pro septem demoniacos qui in scriptura reperiuntur. septem peccata mortalia designant. ¶ **1us** demoniacus est de quo in principio evangelio agit. quod (ut dictus est) erat princeps in omnibus ydolis. ad quem confluxerat multitudo muscarum propter sanguinem sacrificij. Istud demonium faciebat loqui ydola et adorari ut deos. Per hoc peccatum superbie designat que sibi operatur in anima. **Ysa. n.** est principissa et initium omnium peccatorum. **1°** **Bo. iij.** Quicquid superbia in tuo animo dominari permittas. ab ipsa. n. initium sumpsit omnis perditio. Itaque facit homines se velle adorari ut deos. Exemplum huius habemus. **Dan. vj.** de nabuchodonosor. qui precepit ut nullus peteret ab alio deo nisi a se. Et attēde quod musce cum aliis faciebant isto ydolo vetum. Sic superbus laude malorum et adulatorum nutritur qui faciunt superbo ventum de aliis suis. id est de gratis eis datis. Totum hoc in primis pentibus patet. De istis muscis recte potest intelligi illud **Ezo. vij.** Venit musca gravissima in universa terra egypti. et corrupta est terra ab huiusmodi muscis. Istud demonium eicit humilitate. quia contraria contrariis curant. ¶ **Secundus** demoniacus est saul. quem demon male agitabat. et non permittēbat eum deo respicere rectis oculis. nec eum audire poterat comedari. Et pluries

eum sine causa occidere est conatus. ut patet. **1°** **Reg. xvij.** Idem facit invidia in homine. Nam vexat eum et presumit eum. nec potest invidus inspicere rectis oculis cui invidet. sed vellet eum mori et aliquid eum occidit. Exemplum de caym et abel et de fratre ioseph. De quibus in **Gen.** Istud demonium eicit amorem proximi. ¶ **Tercius** est de quo dicitur in principio evangelio quod erat mutus. et **Matth. xij.** quod erat cecus et mutus. Idem facit ira in homine que excecatur mentem eius. quia ira in animam ne possit. cer. ver. Unde perverbum. Est homo iratus non est consultus. Perdit enim homo per iram lumen rationis et discretionis et movetur ad impetum furie ut bestia. Item perdit loquelam recte loquendi. Talia enim loquitur ac si insensatus esset. Et ideo verba irati non sunt attendenda. Ad istam multi dum sunt irati non possunt loqui. **Greg.** Ire sine stimulo accensus cor palpitatur. corpus tremat. lingua se prepediat. facies ignescit. exaspantur oculi. et noti neque cognoscunt. ore clamorem format sed sensus quod loquitur ignorat. Istud demonium eicit mansuetudine. ¶ **Quartus** est filie chananee. **Matth. xv.** Quam demon tormentabat valde. ita quod non delectabatur in aliquo. idem facit accidia in homine. nam homo accidiosus est totus melancolicus. et in seipso tormentum habet et vellet multoties non fuisse natus. et tediosa est sibi vita. **Joh. x.** Ledet animam meam vite meae. **ad. m. el. m.** Nec in aliquo spirituali potest saporem invenire. **Un** si venit ad missas non potest videri ad finem stare. si audit predicaciones statim vellet cessare. virtutes et miracula sanctorum non potest audire. sed omnia fastidit et nauseat. **Rumeri. xx.** Anima nostra nauseat super cibo isto lenissimo. Istud demonium eicit leticia spirituali. ¶ **Quintus** est demoniacus ille de quo dicit **Matth. ix.** quod frequenter mittebat eum demonium in ignem et aquam. Idem facit avaricia in homine. quia homo avarus circumit mare et aridam. et sufficit fame et sitim et calorem et frigus et mille incommoda pro pecunia congreganda. et accendit ignis in mente ipsius ex sollicitudine et discursu. **Eccl. v.** Saturitas divitis non sinit eum dormire. Istud demonium expellit largitate et synax. **Sextus** est ille de quo dicit **Luc. vij.** quod occurrit hiesu vir qui habebat demonium qui frangebatur catenas et iacebat in sepulchris. et egressus ab eo intravit porcos cui nomen erat legio. Hoc est peccatum gulae cui nomen est legio. quia infinita gula requirit. Totus mundus vix sufficit guloso. **Itē** fra

gūt catenas. quia nulla lex vel monitio gulo
 so facta de cibis vel ppter infirmitatem vel q̄
 cūq̄ nō aliquid valet. Item requiescat in se-
 pulchris mortuoz. quia tota intentio ⁊ deside-
 rium gulosi in ore p̄prio requiescat in q̄d mit-
 tit bolus de carnibus animalium mortuoz
 factos de quibus cito vermes incipiunt scatu-
 rē. **Ps.** Sepulcrū patens ē guttur eoz. Et
 tandem intrat porcos. quia gulosus p̄sumpt⁹
 inopia. vilissima officia incipit exercere. vt pa-
 ter d̄ filio pdigo. qui postq̄ omnia p̄sumpsit
 incepit p̄scere porcos. **Luce. xv.** Hoc demo-
 nium eq̄atur p̄antia. **Septimus** ē ille qui
 occidit septem viros sare. vt dicit **Iob. iij.**
Hoc ē peccatum luxurie que occidit septem
 virtutes anime. Est em̄ luxuria ignis omniuz
 virtutuz germina eradicās. **Iob. xxxj.** Ignis
 ē vsq̄ ad p̄sum. tenorās. **Hoc** demoniū eici-
 tur castitate. vel matrimonio in dei timore le-
 gitime obseruato. **Exemplū** de sara filia ragu-
 elis de qua idem demon qui septem viros ei⁹
 occidit ē expulsus. postq̄ virū timentem de-
 um accepit. cui in timore dei fuit in matrimo-
 nio copulata. Et sic patet totum.

De epistola. Sermo

xxxviii.

Stote imitato-
 res dei sicut filij carissimi. **Ephes.**
v. Sicut d̄ **Ecc̄. iij. c.** Omnia tē-
 pus habet. Et si omni tpe xpm magm̄ ⁊ pa-
 trem n̄m imitari debeamus. tñ isto sacro tem-
 pore maxime debemus eum in bonis opibus
 imitari. ac etiam nos ab omni inquinamento
 carnis ⁊ spiritus custodire. Et ad h̄ duo apo-
 stolus in p̄nti epistola nos inducit. In qua q̄-
 dem ep̄la quinq̄ facit. **Primo** em̄ ad dei imi-
 tatōem p̄ viam dilectōis vt filios carissimos
 nos hortatur in principio epl̄e. **Secundo** a
 peccatis que corpus maculant ⁊ famam deni-
 grant nos specialiter rehortatur. ibi. **Forni-**
catio aut̄ ⁊ omnis immūdicia aut auaricia nō
 nominetur in vobis. **Tercio** vt a talibus pec-
 catis abstineamus. penam magnam minatur
 ibi. **Hoc** autem scitote intelligentes quo-
 niam omnis fornicā. **Quarto** errorem quozū
 dā impunitatem peccātium asserentium vt li-
 berius peccare possint remouere conantur.
 ibi. **Remo** vos se. inanibz ver. **Quinto** qua-
 retales in suo errore sequi nō debeamus. sed

vt lucis filij ambulare. causam ostēdit et rōez
 venatur. ibi. **Eratis** ei aliquādo tenebre: nūc
 aut̄ lux in domino. **Primo** ḡ ad dei imita-
 tōnem p̄ viam dilectōis vt filios carissimos
 nos hortatur di. **Estote** imitatores dei sicut
 filij carissimi vos ip̄i cōformando. **Cari** ppter
 imaginis impressionem ⁊ p̄seruatōem. cario-
 res ppter redemptōem et redemptōis reco-
 gnitōem. carissimi ppter mox p̄formatōem. **j.**
De. ij. Christus pas. p̄ vo. vo. relin. ex. vt se.
 vel. eius. **Peccatores** autē sunt filij vilissimi.
Nā viles sunt ppter imaginis deturpatōem
Ecc̄. xlvj. **Inclina** st̄ femora tua mulieribus
 et dedisti maculam in gloriam tuam. **Vilio-**
res sunt ppter beneficioz dei ingratitudinem
Nam p̄ nihilo habent p̄ciosam mortem filij
 dei et gram baptismi ⁊ dona ⁊ virtutes sp̄i-
 tussancti ⁊ ecclesiastica sacramenta ⁊ patriam
 celestem. **Ps.** **P̄o** nihilo habuerunt terras
 desiderabilem. **Vilissimi** sunt ppter operū cō-
 trarietate. **Nō** em̄ solū deū nō imitant̄ vt spu-
 ij: s̄ vt inimici p̄traria opantur. **Iob. xv.** **Cu-**
curnit aduersus deum erecto collo. **Luce. xvj.**
Qui nō ē mecu: p̄tra me ē. **Lōsequēter** cū di-
 cit. **Et** ambulate in dilectōe. oñdit in quo ta-
 lis imitatio debet eē. quia in dilectōe. osten-
 dit etiam modum ⁊ formā talis imitatiois. ḡa
 sicut xpc dilexit nos. **Sic** nos em̄ inuicē debe-
 mus diligere. sicut ⁊ xpc dilexit nos. qui intan-
 tuz dilexit nos q̄ tradidit semetip̄m p̄ nobis
 oblatōem ⁊ hostiā deo in odorem suauitatis.
Oblatōem q̄stum ad flagella crucē antecede-
 tia. hostiā q̄tum ad ip̄az mortē. **Heb. x.** **Xpc**
 semel oblat⁹ ē ad multoz exhaurenda pec-
 cata. **Vt** vna oblatōe p̄sumauit in sempiter-
 nū sanctificatos. **In** odore suauitatis. i. placā-
 tē deū patrē mūdo ⁊ ip̄i deo p̄ri placētē. **Be-**
ne. xvj. **Ecce** odor filij mei sic odor agri pleni
 cui benedixit d̄ns. **Et** nota q̄ redolent p̄tri-
 ta sicut sp̄s. **Sic** ⁊ xpc **Isa. liij.** **Attritus** ē p̄-
 pter scelera n̄ra. **Item** redolēt cōbusta vt th⁹
Sic et christ⁹ qui fuit agnus assatus in st̄pi-
 te crucis. **Vt** redolēt effusa sicut vinum. **Sic**
 ⁊ christus effusus fuit qñ d̄ ip̄so sanguis ⁊ aq̄
 emanauit. **Ps.** **Sicut** aq̄ effusus sum. **¶**
Circū h̄ p̄mū mēbrū ad edificatōem nostraz
 videamus quō ⁊ in q̄bz debeam⁹ deū imitari.
Ubi nota q̄ aliq̄ volūt deuz stulte imitari vt
 filij zebedei. qui volebant cum deo regnare in
 celo s̄ nō crucifigi in cruce. qd̄ nō pōt eē. **Ma-**
tth. xvj. **Si** quis vult post me venire. s̄ ad re-

gnus. abne. semet. 7. tol. cru. su. 7. sequat me. f. ad crucē. Aliqui volunt deum imitari puerse. Quia vt dicit Aug. Omnis peccator peccādo vult deū imitari. vt supbus appetendo excellētiam boni que maxime ī deo ē. Eccl. xxiij. Ego in altissimis habito. in quo lucifer voluit deū imitari. Isa. xliij. Donā sedē meam ad aquilonē 7. si. e. al. Et luxuriosus et gulosus appetēdo delectatōem que summe a deo ē. Ps. Delectatōes in tertera tua vsqz in fi. Et accidiosus appetēdo quietem que ppetua est ī deo in quo omnes sancti requiescūt. Isa. xxxij. Sedebit populus meus in pulcritudine pacis in tabernaculis fiducia. in requie opulēta. Et auarus appetēdo diuitias que opulētissimi sunt in deo. Prouer. viij. Decū sunt diuitie et glia. opes supbe. i. magne et alte. Et iracūdius appetēdo vindictā inimicōz quam maxime exercet deus. Math. x. Timete euz q postqz oc. cor. habet pā. a. mit. in ge. Omnes isti puerfo mō deum imitari nitunt. Quia q vult exaltari vt supbus oportet eū primo humiliari. Lu. xiiij. Omnis qui se hu. exal. Et q vult delectari vt gulosus et luxuriosus oportet primo ieiunare 7. penuriā pati. Primo em̄ in vigilia ieiunat qz comedit in festo. j. Cor. xi. In fame 7. siti 7. in ie. mul. in lab. 7. erū. in vi. mul. ī frigore 7. nuditate. Et qui vult quiescere vt accidiosus oportet primo laborare. Eccl. ij. Modicum laboraui 7. inueni mihi multas requiem. Et qui vult ditari vt auarus oz primo paupem fieri. Math. v. Beati paup. spū q. ip. ē. re. ce. Et qui vult vindicari vt iracūdius oportet primo pccere 7. relinquere vindictā deo. Ro. xij. Vibi vindictā 7. ego re. d. d. Quidā imitant deū bene et sapiēter. et isti sunt filij carissimi qui imitātur deum qstuz ad septē. Primo in lumine sapientie. quia qui ignorat ignorabit. j. Corint. xiiij. Et quia neminē diligit deus. nisi eū qui cū sapientia inhabitat Sap. viij. ppterea dicit Math. x. Estote pru. sicut serpē. Et iō studēt in sciētia dei. vadunt ad predicatōem vt illuminentur. Sic secutus ē eum aug. 7. alij doctores. Quidā vō homies mali sunt similes noctuis qui sp in tenebris cupiunt habitare. Job. iij. Omnis qui male agit. odit lucem. Secūdo ī puritate vite 7. psciētie. quia sicut filius dei pure 7. sancte vixit sic ipi viuere nitunt. Job. xxvij. Nec reprehēdit me cor meū in omni vita mea. j. Cor. iij. Nihil mihi psciūs suz. qz vt dicit

Sap. j. spū sanctus nō habitat in cor. sub. pe. Sic secutus ē eum sanctus benedictus 7. beatus dominicus 7. alij qui sine peccato mortali vixerūt. Tercio in feruore caritatis 7. benivolentie. quia sicut filius dei pro salute nostra posuit aiām suam. ita ipi pro honore dei 7. primoz salute animas suas sunt parati ponere. ij. Cor. xij. Ego aut libēter impendaz 7. sa perimpēdar ipē. p aiā vris. j. Jo. iij. Quoniam iste animā suaz pro nobis posuit 7. nos debemus. p fratribus animas ponere. Sicut secuti sunt eū apli de quibus dicit act. v. Ibant apli gaudē. a. spe. p. ci. quoniā di. ba. sunt. p nomine ihu cō. pa. Quarto ī largitate beneficii 7. beneficētia. quia sicut xpc omibz benefecit. iuxta illud Act. x. qui pstrāit benefaciendo et sanādo omnes oppressos a dyabolo. sic et ipi omibz benefacere nitunt ac etiā inimicis. Mathei. v. Diligite inimicos ve. benefa. his qui oderunt v. oia. p pfe. 7. calū. v. Sic secutus est euz dauid qui fecit miphiboseb nepotē inimici sui capitalis de mēsa sua comedere. vt patet. ij. Reg. x. Sic secutus ē eū beatus stephanus qui p se lapidatibz deuz fletis genibus exorauit. vt ptz Act. viij. Hebre. xij. Beneficiētie aut 7. cōmunionis nolite oblitisci. talibz em̄ hostijs pmeretur deus. Sic beatus lauretius thezauros ecclie dedit paupibus. Sic paulinus nolanus epūs dedit seipm vidue p eius filio redimēdo. vt dicit greg. in dyalo. Quinto in amore pacis 7. pcordie. quia sicut filius dei pacificauit cū suo sanguine siue que in celis siue que ī terris sunt. vt dicit apls Coll. j. Et in pa. fa. ē locus eius. Ps. Et ingrediēs mūdū p angelos pacē annuciari fecit. Lu. ij. Et vadēs p mūdum apls suis pacē imprecari mādauit di. In quācūqz domū intrauerit. p. d. p. huic domui Lu. x. Et egrediēs mūdū nobis pacē legauit di. Pacē relinq vo. pacē meā do vo. Jo. xiiij. Sic ipi nitunt inter hoies paces hēre. Ro. xij. Si fieri pē qd ex vob ē cū oibz hoibz pacē hntes. Heb. xij. Pacē sequimī cū oibz 7. scimonias siue q nemo videbit deū. Sic sequūt eū oēs boni religiosi q 7. inter se pacē dei ponūt. 7. int discordes pacē reformare nitunt vt veri filij di. Mathei. v. Bti pacifici qm̄ fi. dei vō Sexto in patia adūsitaz 7. pumelie. qz sic fili di adūsa sustinuit patiēter et expulsiōē 7. falsā accusatōz 7. flagellatōz 7. mortē. iux illd Isa. liij. tā qz o. ad oc. du. sic 7. ipi oia adūsa patienter et cū

gaudio pferunt. **Heb. x.** Rapinas bonorum ves-
 cū gau. su. Sic secuti sunt eū martires de qui-
 bus cantamus. Cedunt gladijs more biden-
 tium nō murmur resonat. nō querimonia. s̄ cor
 de tacito mēs bene p̄scia p̄seruat patientiam.
¶ Septimo in p̄sumatōe opis 7 p̄senerantie.
 quia sicut filius dei in bonis opibus vsq; ad
 mortē p̄senerauit. iuxta illud **Ioh. xvij.** opus
 p̄summaui qd̄ dedisti mihi vt fac. ā. sic ip̄i vs-
 q; ad mortē in bonis opib; p̄senerāt. **I. Ibi.**
vj. Bonū certa. certa. cur. p̄sum. si. ser. In cu-
 ius figura mādatum est in lege **Leui. ij.** q̄ sp̄
 cauda animalis deberet cū corpe imolari. Et
 sic patet primum. **¶** Secūdo a peccatis que
 corpus maculant 7 formā denigrant nos spe-
 cialiter debentur di. Fornicatio aut̄ que ē so-
 luti cuz soluta 7 omnis immūdicia. i. om̄is pol-
 lutio siue naturalis siue p̄tra naturam siue cū
 alio siue cum alia. siue secū siue cum soluta si-
 ue cum nō soluta. siue quocūq; mō illicito. de
 qua **Ro. j.** Tradidit illos de⁹ in desiderio cor-
 dis sui in immūdicia. Aut auaricia que exte-
 rnat corpus et verat animā 7 denigrat famā.
 Quia vt dicit **Boe.** Auaricia odiosos. largi-
 tas aut̄ semp caros facit. **Prover. xv.** Qui se-
 ctat auariciā p̄turbat domū suā. Omnia hec
 nō solum nō sint in vobis: sed nec nominent̄ i
 vobis. s̄ ab alijs p̄ pbabilem p̄sumptiōem. sic
 decet sanctos. qui nō solum debent abstinere
 a malo: s̄ ab omni specie mali. sicut dicit apo-
 stolus. **I. I. I. v.** Ab vtrōq; em̄ surgit infā-
 mia. **Isa. xiiij.** Perdam nomē babilonis 7 re-
 liquias 7 p̄geniem 7 germē. **Ecccl. xj.** Curam
 habe de bono nomine. Quia vt dicit **Pro-**
uer. xxij. melius ē nomē bonū q̄ diuitie multe
 Aut turpitudine nō nominetur in vobis hoc ē
 nō solū peccata carnis nō sint in vobis. nec no-
 minent̄ in vobis: sed etiā accessoria ad pecca-
 tū carnis nō nominent̄ i vobis. vt turpitudine
 que p̄sistit in osculis et tactib; inhonestis. **Le-**
gitur in vitis patrum de quodā sancto viro q̄
 manus suas inuoluit ne tangēt ip̄ius sue ma-
 tris manus 7 indignanti matri respōdit. **Ca-**
ro mulieris ignis ē. **Prover. vj.** Nūquid pōt
 hō abscondere ignē in sinu suo vt vestimenta
 illius nō ardeāt. Sic qui ingreditur ad vxorē
 pr̄mi sui. non erit mūdus cum tetigerit eam.
 Aut stultiloquiū qd̄ p̄sistit in verbis carnali-
 bus 7 dissolutis ad ip̄m opus carnis. puocan-
 tibus 7 inducentibus. De quo **Ecccl. ix.** Col-
 loquiū illius quasi ignis exardescet. Aut scur-

rilitas que ad rem nō p̄tinet. que p̄sistit in le-
 uitate 7 mollitie verbōz. aut qñ quis leuia x̄
 ba loquit̄ 7 demulcētia que ad nullā rem bo-
 nam p̄tinent s̄ soluz ea loquit̄. vt placeat mu-
 lieri. 7 si nō videantur directe ordinata ad lu-
 xurie actum: s̄ ex quadā vrbānitate p̄cedere
 videāt. Que vt dicit glo. a stultis curialitas
 appellat̄. a nobis aut̄ vocat̄ affabilitas. **Ber.**
Hodie scurrilitas. affabilitas 7 maturitas ap-
pellat̄ que crudelitas iudicatur. **Idem.** **De-**
mento os tuum diuinis oraculis cōsecratum.
Quicquid ḡ ex eo ociosum vel immūdum ex-
ierit sacrilegium puta. Et iō a talibus verbis
 penitus abstinēdum est. Quia vt dicit ap̄ls.
j. Cor. xv. Corrūpūt bonos mores colloq̄a
 praua. **j. Pe. iij.** Si quis loquit̄ quasi sermo-
 nes dei. Et hoc ē quod sequitur. Sed magis
 gr̄arum actio sup. nominetur in vobis vt vno
 ore glorificetis deū. **Isa. lj.** Gaudium 7 leticia
 inuenietur i ea gr̄arum actio 7 vox laudie. Et
 nota q̄ supradicta accessoria ad peccatū car-
 nis. s̄. turpitudine. stultiloquiū 7 scurrilitas non
 sp̄ sunt peccata mortalia. 7 iō pena que subin-
 fertur nō respicit omnia supradicta: sed soluz
 peccatum luxurie et auaricie. vt patz liam in-
 tinenti. Et sic patz secūdu. **¶** Tercio vt a ta-
 libus abstineamus penā magnam minat̄ di.
Hoc aut̄ scitote intelligentes. s̄. scripturas q̄
omnis fornicator exercēs luxuriā cum soluta.
aut immūdus exercēs indifferēter vel in se vt
molles. vel cum quacūq; alia p̄sona. aut aua-
rus. qd̄. s̄. auarum eē ē ydoloꝝ seruitus. i. serui-
re ydolo. seruit em̄ auarus pecunie. nō habet
hereditatē in regno xp̄i 7 dei. id ē nō habebit
gl̄iam que p̄sistit in humanitate 7 v̄itate xp̄i
Ioh. xvij. Hec ē vita eterna vt cog. te so. ve.
 do. quē mi. i. c. Et hoc ē vt dicit **Ansō.** princi-
 palis 7 substāialis pena damnatoꝝ. s̄. ab eter-
 na gloria separi ē carētia visionis diuine. Se-
 cūdaria x̄o pena damnatoꝝ ē applicatio ad
 tormēta. **j. Cor. vj.** Nolite errare neq; adul-
 teri neq; molles neq; masculoꝝ cōcubitoꝝ
 regnū dei possidebunt. Et sic patet q̄ hic nō
 inserit peccata accessoria ad fornicatōem que
 supra tetigit. Et sic patz terciū. **¶** Quarto er-
 rorem quorūdam in punitōem peccatoꝝ asse-
 rentiū vt liberius peccare possint remouē co-
 natur di. **Nemo vos seducat inanibus x̄bis**
p̄mittens impunitatē peccatib;. sicut isti qui
 mutuo se inuitant ad peccādū. **Sap. ij.** **Ue-**
nite fruamur bonis que sunt tāq; in iuuetute

celeriter. Et addunt. Nemo est agnitus qui sit reuersus ab inferis. Coll. ij. Videte ne quis vos seducat per phiam et inane fallacia. In traditorem hominum. Propter hoc enim venit ira dei. i. punitio et vindicta. quam deus inferens se habet ad modum irati in filios diffidentie. id est in illos qui diffidunt de dei iusta retributione nec ipsam credunt. nec ipsam curant. Hoc enim maxime displicet deo. propter hoc enim factum est diluuium et sodoma subuersa. Eccl. xvj. Ne dicas a deo abscondar. et ex summo quis operis mei memorabitur. in populo magno non agnoscat quod est enim anima mea in tantissima creatura. Isa. xxvij. Percussimus fedus cum morte. et cum inferno fecimus pactum. Flagellum inundans cum transierit non veniet super nos. Talis ergo est pena seducendum et impunitate asserendum. Et ideo nolite effici principes eorum neque in culpa neque in pena. Et sic patet quartum. Quinto quare tales in suo errore sequi non debeamus: sed ut filij lucis ambulare rotem et causas assignat dicens Eratis enim aliquando tenebre. Quasi dicit. Si tales sequebamini in suo errore in statu ignorantie. an puerfione ad fidem quando eratis tenebre magis erat tolerandum. Erant enim tenebre per originale culpam expasam super humanam naturam. Job. xxxvij. Omnes quippe involuimur tenebris. Sed densiores tenebre erant per ignorantiam legis dei super intellectum expasam. j. Reg. ij. Impij in tenebris ptescerunt. Sed de pessime tenebre erant per actuali culpam super affectum et voluntate pensam. quales fuerunt in egypto. Sap. xvij. A vinculis tenebrarum et longe noctis copediti inclusi sub tectis iacuerunt. Et ideo si tunc errabant non erat mirum. Sed modo non est ferendum. quia estis lux in domino illuminati et per lumen gratie effugate tenebras originalis et actualis culpe. et per lumen sapientie dei effugate tenebras ignorantie ut videatis quid sit agendum. Math. v. Vos estis lux mundi. Et phi. ij. Inter quos lucetis sicut luminaria in mundo. et ideo ambulate ut filij lucis. scilicet xpc qui est lux vera qui illuminat o. ho. Job. vij. Ego sum lux mundi. et sic ambulare debetis. propter magnam fructum percipiendum quia fructus lucis est in omni bonitate quantum ad interiori intentionem. et iusticia quantum ad exteriori operationem. et veritate quantum ad sermonem. Et ideo fructus lucis est bonus et verus et iustus. et ideo in luce ut filij lucis ambulare debemus. ¶ Rotandum ergo quod tunc ut filij

lucis ambulabimus quoniam in luce proprietates operabimur que sunt quatuordecim. ¶ Primo enim lux est omnium virtutum corpus celestium ad terram delatiua. est enim quoddam vehiculum virtutum corpus celestium. Sic et filij lucis recipiunt maxima dona a deo et ista effundunt ad edificandam et primorum salutem. Act. xxij. Ne ei subterfugi quo minus annunciam vobis omne consilium dei. Peccatores autem filij tenebrarum dona dei abscondunt et ideo ab hominibus maledicuntur. Prover. xj. Qui abscondit frumenta maledicet in populis. ¶ Secundo lux est tenebrarum expulsiva. Sic filij lucis tenebras peccatorum et ignorantie ab hominibus expellunt. aplos per doctrinam et bona exempla illuminando et ipsos a peccatis retrahendo et absolvendo. Math. v. Vos estis lumen mundi. Job. xx. Accipite spiritum sanctum quorum remissionem. peccatorum. Peccatores autem filij tenebrarum nituntur tenebras immittere et dicitis et actis primos execrare. ¶ Tercio lux est caloris generatiua. sol enim radius lucis quam emittit calefacit. Unde phis dicit quod noctes plenilunij sunt alijs calidiores. Sic filij lucis ignem amoris recipientes eundem ignem accedunt in cordibus primorum. Quia ut dicit Greg. Amor dei nunquam est ociosus. operatur enim magna si est. Cor. v. Caritas christi virget nos. sed in vobis amore generare. Peccatores autem filij tenebrarum nituntur hunc ignem in se et in alijs extinguere et solum se diligunt et veritatem bene. ¶ Quarto lux est incorruptibilis. transit enim per fedam et non corrumpit nec fedatur. Sic filij lucis in fece mundi et cum mundanis lutosissimis puerfantes in ceno eorum non fedantur. quia a malis eorum sumunt exemplum sed a bono si quod agunt. dimittunt enim sentes et accipiant rosas. Johan. j. Lux in tenebris lucet et tenebre eum non comprehenderunt. Ro. xij. Poli vinci a malo. sed vince in bono malum. Peccatores autem filij tenebrarum in operibus malis aliorum totaliter corrumpuntur accipientes exemplum de malis et non de bonis. ut de fornicatione magdalene. sed non de penitentia. et de negatione petri et non de lacrimatone. ¶ Quinto lux est solis secutiua. sic filij lucis christum solem iusticie in omnibus et in preceptis et in consilijs sequi nituntur. Lu. v. Relictis omnibus secuti sunt eum. Peccatores autem filij tenebrarum non solum non sequuntur deum sed videntur contra deum. Job. xv. Lucrurrit aduersus deum erecto collo. In eodem. xxij. c. Ipsi rebelles fuerunt luminari. Qui dixerunt domino. recede

a nobis sciētiam viarū tuarū nolumus. **Job. xx**
ca. **Sermo** lux ē discordiū cōciliatiua. vt p̄
 in elemētis que vt dicit p̄s mediante luce in
 corporibz mixtis p̄iungunt. sic filij lucis inter se
 p̄cordāt in vna fide 7 in bono p̄posito seruien
 di deo. **Act. iij.** Erat istis cor vnu 7 aīa vna ī
 dño. Item inter discordes pacē reformare ni
 tunt istū imitātes vt filij pacis qui pacē inter
 deum 7 hoīes fecit. 7 hoīes ydola colētes ad
 vnitātē fidei 7 cultus reduxit. **j. Cor. j.** **Obse**
cro vos p̄ misericordiam dei vt idipm dicatis
 oēs et nō sint in vobis scismata. **Peccatores**
autē filij tenebrarū nō habent pacē. Isa. xlvij.
Nō ē par impijs vt dicit dñs: s̄ guerras 7 di
 uisiones faciūt istū imitātes cuius mēbra sunt
 sc̄z dyabolū. qui p̄imos rebelles in celo 7 p̄i
 mos p̄firmatos exules a paradiso terrestri fieri
 pcurauit. **Sap. ij.** Imitant autē illū qui sūt ex
 pte illius. Sed attēde q̄ aliqñ faciēdum ē vt
 paulus fecit. qui dū pharisei et saducei essent
 p̄gregati p̄tra eum vt eū p̄citerēt 7 morti tra
 derēt. nō posuit inter eos pacē s̄ scisma dicēs
 se phariseum 7 phariseorū filiū. **Propterea**
 pharisei 7 saducei adinuicē sunt rixati 7 pau
 lus manus eorū euasit. sic p̄mittit de⁹ istos ma
 gnos rixari adinuicē ne p̄unlos opprimāt. Et
 nos etiā sic facere debemus. **Septimo** lux
 ē hominū letificatiua. **Uñ** qui lucē nō vidēt:
 gaudere p̄fecte nō p̄nt. **Ithob. v.** Quale gau
 diū mihi erit qui in tenebris sedeo 7 lumen ce
 li nō video: sic filij lucis tā p̄fecta sua p̄uer
 satōe q̄ de p̄uersione peccatorū quā p̄curant
 celo et terre sunt gaudia inferentes. **Luce. v.**
Gaudiū ē an. dei sup vno pec. pe. agēte. **Pecc**
atores autē filij tenebrarū de p̄ditōe sua ange
los dei et eccliam militātē 7 triūphātē cō
tristāt. Isa. xxxij. Angeli pacis amare flebūt.
 Cōtristāt etiā p̄imos infontes damnis 7 in
 iurijs p̄sequētes. **Prouer. j.** Abscōdamus tē
 diculas p̄tra infontē frustra. deglutiamus eū
 quasi infernus viuētē. sit lex nostra lex iusticie
Octauo lux ē colorū ypostasis 7 ip̄orū rep̄
 sentatiua. **Color** em̄ ē ip̄a lux incorpata. Est
 em̄ lux mediū quo color videt. et iō vbi lux n̄
 ē color videri nō p̄t. sic filij lucis omnes colo
 res 7 pulcritudines ecclie sustinēt tāq̄ bases
 7 ip̄os manifestāt. quia in diuersis ordinibus
 7 statibz ecclie seruiētes d̄tutes 7 dona. s̄. s̄. oñ
 dūt dum agunt opa virtuosa. **Act. j.** Accipie
 tis virtutē sp̄s̄. in vos 7 eritis mihi testes
 sup. in omnibz virtutibz 7 in omni iudea et sa

ma. et vsq̄ ad vlti. t. **Peccatores autē filij tene**
brarū omnia p̄fundūt 7 virtutes et dona sup
plātantes in seip̄is vicia manifestāt. Ro. j. Et
 sicut nō pbauerunt deū habere in noticia tra
 didit istos deus in reprobū sensum vt faci
 ant ea que nō p̄ueniunt: repletos omni iniqui
 tate. **Nono** lux ē in celo sita. s̄. in sole 7 ī ter
 ra opa lucis facit. sic filij lucis in celo p̄uerfan
 tur. 7 in terra opantur. **Phil. iij.** **Postra** con
 uersatio in celis ē. **Heb. xij.** **Non** ha. hic ma.
 cini. s̄. in qui. **Quia** vt d̄ **Matth. vj.** **Ubi**
ē thesaurus tuus ibi ē 7 cor tuum. Thesau
rus autē filiorū lucis xp̄c ē qui ē ī celo ad dexte
ram dei sedens. Peccatores autē filij tenebra
rū p̄uerfant solū in terra in terrenis bonū suū
p̄stituētes Sap. ij. **Venite** fruamur bonis a
 tuuētute celeriter. quoniā hec ē p̄s n̄ra. 7 nō ē
 ag. qui sit reuersus ab inferis. 7 post h̄ erimus
 tāq̄ nō fuerimus. **Decimo** lux ē fluidorū
 restrictiua 7 p̄gelatorū resolutiua. vt patet in
 luto et glacie. **Sic** filij lucis carnalia desideria
 defluētia p̄ lamētā penitētie desiccāt 7 restrin
 gunt. **Sic** beatus benedictus p̄ntiens se ī vr
 ticas 7 vepres eduxit p̄ vulnus corp̄is vuln⁹
 mēt̄is. quia voluptatē traxit in dolorē. vt dic
 greg. **Heb. xj.** **Circūierūt** in me. ī pel. ca. egē.
 an. aff. in soli. er. ī mō. 7 in spe. 7 in ca. ter. **Da**
nus etiā que erāt p̄ auariciā cōstrictē resoluūt
 bona sua paup̄ibz largiendo. **Ps̄.** **Dispersit**
de. pau. **Peccatores autē filij tenebrarū deflu**
unt totaliter p̄ carnalia desideria 7 terrena. et
p̄ auariciā p̄striguntur. Psal. **Cōglutinat**
ē in terra vēter noster. **Undecimo** lux ē p̄
 ditorū reinuētina. quia que homo de nocte p̄
 dit. apparēte luce reinuenit 7 apportat. **Sic** fi
 lij lucis animas p̄ditas in tenebris peccatorū
 p̄ lumen gr̄e reinuenire 7 piscari conantur do
 cuius sunt deuotius offerētes. **Matth. iij.** **Fa**
ci. v. si. pi. ho. **Peccatores autē filij tenebrarū**
nitunt aīas suas 7 aliorū p̄ errorē 7 mala opa
p̄dere. ij. Thimo. ij. **Vali** autē p̄ficiēt ī peius
 errātes 7 in errorē mittētes. **Duodecimo**
 lux ē omnīū fructū p̄ductina. **Ubi** sunt cōti
 nue tenebre nihil nascit. **Sic** filij lucis. xij. fru
 ctus quos ponit ap̄lus ad **Gal. v.** omnes p̄
 ducūt. **Sunt** em̄ lignum vite afferens fruct⁹
 xij. per singulos mēses. **Ut** d̄ **apoc. xij.** **Ad**
literā etiā omnia bona mūdi p̄ducunt. qz cum
 ip̄i sint filij dei 7 omnia bona sint filiorū 7 p̄
 pter filios deus omnia bona producat. sequi
 tur q̄ ip̄i sint cā omnīū bonorū. **Peccatores**

ne volumus a te signū videre. Quibz ait. **Se**neratio mala et adultera signū querit. **Qui**vā vt obseruaret eū vt scribe et pharisei. **Lu.** xiiij. **At** illi obseruabāt illū. Quibz multi sunt similes qui de p̄dicatōe nihil reportant nisi id qd̄ aliq̄ incaute. vel min⁹ ponderose dī. et il- lud diuulgāt in plateis et vicis. Quidā vt euz eo mādacarent. vt gulosi nihil nisi vitam pin- guē corpis appetēt. **Yo.** vi. **Queritis** me qz mādacatis ex panibz meis et saturati estis. **O** quot sunt hodie hīles istis qui solū p̄pter cō- modū tpale xpm querūt. et si xpi patrimoniū eēt tenue sicut est pingue penitus i eo nō ma- nerēt. **Malach.** j. **Quis** ē in vobis qui clau- dat ostia et accedat altare meū gratuito. **De** quibz xpc dicit math. v. **Amen** dico vobis re. m. suā. **Distice** autē p̄ mare p̄ns seculū desig- tur multis fluctibz et quassatū. qd̄ ihs in carne assumpta trāsiuit. oēs eius fructus et amaritu- dines degustando vt nobis cōpateret p̄ om- nia. **Heb.** iij. **Nō** habemus pon. qui nō pos- sūt. **infr.** no. tēptatū autē p̄ omnia. **Et** postq̄ mare trāsiuit ascēdit i mōtē maiestatū sue in excelsis p̄ gliam resurrectōis. **Mar.** xviij. **Do-** minus quidē ihs assumptus ē in celū et se. ad dex. dei. **Et** tūc multitudo magna venit ad eū q̄ videbat magna signa que faciebat. **Quia** postq̄ xpc celum ascēdit misit spiritū sanctū aplis cum sacco graz et tonoz et omniū xtu- tum. quibz apli totū mūdū pagrātes repleue- rūt faciēdo p̄digia et opa maxima et virtutes. p̄pter qd̄ totū mūdū ad xpm traxerunt. **Job.** xiiij. **Qui** credit i me opa que ego facio et ipse fa. **Tūc** etiā xpc cū maxima multitudine mon- tē glie sue ascēdit. qz cum omnibz aiabus que ab initio mundi i spe et fide beati seminis req̄- euerāt. **Uā** cātamus in psa. **Redit** turmis cū duabz angelis et aiabz. **Si** ḡ volumus cū xpo mōtes glie sue ascēdere. cū eo mare piter trāf- camus. quia qui mare nō trāseunt. mōtē glo- riē nō p̄cedunt. **Nō** stultizemus cū filiis ze- bedei qui voluerūt cū xpo vnus a dextris ali⁹ a sinistris in regno eius sedere. et nō cum eo in cruce manere. **Et** iō xpc eis dixit. **Rescit** qd̄ petatis. **Math.** xx. **Et** sic patet primū. **Se-** cundo ponitur eleuatio oculozū xpi et inter- rogatio p̄ cibozū penaria seriosa ibi. **Cum** suble. oc. zc. **Ubi** nota qz fili⁹ dei leuauit ocu- los sue potētiē et sapie qm̄ mūdū creauit et or- dinauit. **Gene.** j. **Vidit** deus cūc que se. et er. val. bo. **Leuauit** oculos sue iusticie et vindicte

qm̄ hominē de paradiso expulit. **Sed** adā vo- luit se abscondere. **Gen.** iij. **Abscōdit** se adā et eua vxor eius a facie dñi. **Et** ait dñs. **Adam** vbi es. **Leuauit** oculos sue misericordie et grē qm̄ vidēs afflictōez nram indutus ē carne hu- mana: et descēdit vt nos liberaēt. **Ezo.** iij. **Vi-** di afflictōem ppli mei qui ē in egypto et descē- di vt liberē eū. **Et** sicut descēdit p̄ incarnatō- nē et mortem: sic ascēdit p̄ resurrectōis gliam. **Et** tūc humanā naturā summe exaltauit et i bono repleuit. **Eph.** iij. **Qui** descēdit ipse est qui ascendit sup̄ omnes celos vt adimpleret omnia. **Unde** cātamus i prosa. **Alta** xpc dū p̄scēdit seruis suis mnas appēdit grāz om- niū. **Et** hoc est qd̄ hic miltice innuit. **Quia** xpc postq̄ mare trāsierat. et mōtes ascēderat quēsiuit a philippo. **Uā** emem⁹ panes vt mā- ducēt hī. cuius mentū poterit sufficere ad totā humanā naturā spūalibz bonis replēdā. **Certe** nullū nisi meum. quia oportet eē meri- tū infinitum. **Et** iō hoc dicebat tēptans eum **Ipse** em̄ sciebat qz solus ipse poterat hoc face- re. **Sed** literaliter exponendo quare magis a philippo qz ab omnibz alijs de victualibz et pa- nibz inquisiuit. magis em̄ a iuda qui loculos habebat petere debebat. **Ad** qd̄ dōm qz phi- lippus erat de strata illa. i. de ciuitate illa vt re- gione vel vico. et iō magis ad eum p̄tinere vi- debatur vbi p̄ pascēdo populo possent victu- alia repiri. **Uā** Christus autē hoc dicebat tēptans eum. **Ubi** nota qz duplex ē tempta- tio. **Una** ad malū inclinās. et hec ē a dyabolo. carne et mundo. **Iaco.** j. **Unusquisqz** tēptat a concupiscētia sua. **Et** hac deus nūqz temptat. **Quia** vt dī **Iaco.** j. **Deus** intēptator malo- rū ē. ipse em̄ neminē temptat. **Alia** ē temptatō p̄bans. **Et** hec ē triplex. qz aut sit vt tēptat⁹ innotescat temptatū vel p̄banti aut vt innote- scat alijs. aut vt innotescat sibi. **Primo** mō nō temptat deus sed homo. **Eccē.** xiiij. **ex** mul- tis loquelis temptabit te. **Secūdo** mō tēptat deus virum perfectum ad exemplum. **Gene.** xxij. **Temptauit** deus abraham. **Et** sequitur **Quāc** cognoui qz timeas dñm. i. agnoscere fe- ci. **Tercio** mō temptat deus virum p̄fectum ad humilitatis meritum. quia homo humilia- tur cum sibi sua infirmitas innotescat. et **ter-** cio modo xpc temptauit philippū sicut infir- mum in fide. **Unde** philippus sicut imp̄fect⁹ in fide respōdit. et iō sua imp̄fectio sibi innotu- it qz de xpo nō p̄fectā fidem habebat dū po-

Ubi nota qz duplex e temptatio

stea vidit ipm tãgrãde miraculuz opaone. de
buit em respõdere. Domine tu omnia potes
tu omnia scis. 7 iõ potes panes de nouo crea-
re. 7 de longinquis ptibus facere huc venire.
7 sic patet secũdum. ¶ Tercio ponitur phi-
lippi et andree responsio defectuosa. et primo
philippus ad xpi interrogatõem respõdit di.
Ducetorum denarioz panes nõ sufficiunt eis
z. Tot denarios habebant apli. vt dicit vi-
ctor. Secũdo beatus andreas ad questionez
etiam impfecte 7 cũ defectu respõdit di. Est
pu. vnus hic ba. quin. pa. oz. 7 du. pil. Sed h
quid sunt inter tantos. Ex quo beati andree
impfectio patet. quia nõ debuit dicere. Sed
hec quid sunt inter tantos. imo debuit dicere
Domine satis sunt. quia tu potes ea multipli-
care: et turbã satiare. Spñaliter aut et ad edi-
ficatõem nrã nota q puer iste fuit xpc. q fu-
it puer. i. purus totus 7 innocens. j. Pe. ij. qui
pec. nõ fe. nec innẽ. e. do. in o. e. Rõ af fuit pu-
er sensu vt multi sp sunt pueri. Isa. lxxv. Pu-
er centũ annoz moriet. Qui habuit quinqz
panes ordeaceos. i. quinqz vulnera que sunt
valde aspera: sed fuerũt medicinalia. quia ad
sanitatẽ gentiũ. sicut orideũ e asperũ 7 medici-
nale. Que vulnera rebet comedi. i. ab anima
p iugem memoriã ruminari. Iren. ij. Recor-
dare pauprtatis et transgressiois mee. absin-
thij et fellis. memoria memor ero. 7 tabescet i
me aia mea. In cuius signũ mãdatum e in le-
ge vt omne aial nõ ruminãs eẽt immũdũ. nec
posset deo in sacrificiũ imolari. Leui. xiiij. De-
bet aut comedi cũ duobus piscibus. i. cũ vera
fide 7 spe. vt scz credamus q illa vulnera fuit
passus xpc verus deus et verus hõ. 7 q ea nõ
p se: s. p salute humana passus fuit vt penaz
reatus nrĩ quo tãq rei in carcere inferni deti-
nebamur exolueret. 7 q ex illis vulneribz duz
ea patienter tulit infinitum meritum acquisi-
uit. ppter qd celũ aperuit. Tũ penaz exoluit.
meritũ acquisiuit. celũ aperuit. Et hoc firmẽ
credere debemus. Debemus etiaz sperare q
virtute istius meriti bene opabimur 7 in celũ
ultimo ascẽdemus. Est ei spes certa expecta-
tio futuroz bonoz ex grã 7 merito. pueniens
Si g sic ruminabimus istos panes. i. xpi vul-
nera atqz penã tũc pascet aia 7 omnia amara
p dulci sumet. quia dicit Gregori. Si passio
xpi ad memoriã renocetur nihil e adeo durũ
quin equo animo tolleretur. Et sic non defici-
et in via pñtis incolatus. sed i virtute talis ci-

Quinqz panes. Quinqz vul-
nera.

bi vsqz ad celũ salubriter ambulabit. Hoc fa-
it figuratum in beia qui in virtute panis suc-
cinericij quẽ comedit ambulauit. xl. diebus et
xl. noctibus. donec puenit ad mõtem di ozeb.
ij. Regũ. xix. Panis succinericij e filius dei
inuolutus in carne mortalitatis nre 7 in ligno
crucis affatus. Job. vj. Ego sum panis viu⁹
qui de ce. desce. Propterea dñ Cant. v. Co-
medite carissimi 7 inebriamini. Propterea xpc
sacrametum sui corpis instituit vt illud cũ ta-
li fide et spe iugit pmedam. Luce. xxij. Hoc
e corpus meũ. Hoc facite in meã cõ. j. Coun.
xj. Quotiescũqz mãdu. pa. hu. 7 ca. bi. moriẽ
do. an. do. ve. Possunt etiam p quinqz panes
ordeaceos quinqz que sunt necessaria penitẽ-
ti designari. que exterius sunt valde aspera s
anime languẽtis sunt validissima medicina q
sunt pñtio cordis. pñssio oris. elemosina ope-
ris. orõ mentis. ieiunium corporis. Que de-
bent fieri in vera fide dei et ecclie et vera spe
p ea veniam psequẽdi. Multi ei saracenoꝝ
7 iudeoꝝ et hereticoꝝ pñiam agũt. et i ipa
opantur virtutes. 7 quia nõ faciunt cam i ve-
ra fide nihil faciunt. nec sunt fructũ pñie pce-
pturi. Mat. vij. Multi dicẽt mihi in illa die.
Domine nõne in nomine tuo pphetauimus.
7 virtutes mltras fecimus. Et dicet illis. Amẽ
dico vobis nescio vos. In eodem. xxv. Et sic
patet terciũ. ¶ Quarto ponitur refectio po-
puli miraculosa. Quia postqz ihs fecerat apo-
stolos suam impfectõez pgnosere ait eis. Fa-
cite homines discũbere. s. lu p fenũ qd erat in
loco. Accepit er. ie. pa. 7 cũ gra. deo egil. fregit
7 dedit aplis vt turbe apponeret. Similit
cit de piscibz. Isti panes et pisces virtute dei
vbiz multiplicati sunt. et primo in manibus
xpi. Virtus ei erat in manibz vt dicit Augu.
Secũdo in manibz aploꝝ distribuentũ. Ter-
cio in ore comedentium vt dicit victor. Et cũ
omnes eẽt repleti pcepit aplis eleuare frag-
mẽta ne periret pedibz pculcata. Et quilibet
aplus accepit cophinum suũ. i. astã de vimi-
nibz factã ad portãdũ fenũ 7 hmõl. 7 eleuauẽ
rũt. xij. cophinos vel sportas plenas fragmẽ-
tis. Hãc aut miraculosam refectõem duplici-
ter pñsiderare possumus. s. moraliter 7 allego-
rice fm misticũ intellectũ. Moraliter autẽ ad
edificatõez nrã exponẽdo nota q in xpi cõ-
muniõ septẽ virtuosa apparent. que in quinqz
mũdi deficiũt. ¶ Propter que hoc est
laude dignũ 7 illa sunt merito contemnda.

¶ Primum est motuum sanctum quia ex magna pietate miseris turbe fecit. **¶** An ait. Miseri- or super turbam. Et pietate enim debemus bona nostra largiri. **¶** Ps. Jocundus homo qui misere. et primo. Tanto elemosyna maioris meriti censetur. quanto ex maiori pietate et affectione procedit. Quia ut dicit Grego. Deus non pensat quantum sed ex quanto affectu. Et ideo illa vidua que duo era minuta in gazophylatium misit plus omnibus dicta est a christo misisse. ut patet Lu. xxi. Convivia autem mundi ex iactantia et vana gloria fiunt. ut scilicet homines ostendant divitias et magnificentias suas et honorent. sicut assuerus gratie divinum fecit ut ostenderet divitias glorie sue. ut patet Hester. j. **¶** Secundum est laus divina quia promissa est gratiarum actio et benedictio. Nam ut dicit Mar. vi. Dominus in celum intus benedixit. et hic dicit quod gratias egit. Debemus enim in comestione orationem promittere et ipsam benedicere et in fine deo gratias referre. sic religiosi faciunt. **¶** Psal. Edent pauperes et saturabuntur. et lau. do mi. quia sicut dicit apostolus. j. **¶** Tercium est sanctificatio eius scilicet cibis per verbum dei et gratiam. Exemplum de illa sanctimoniali que semel sine signo crucis lactuca comedit et a dyabolo est in astra ut recitat Grego. j. **¶** Cor. x. Sive come. sive bibi. sive aliud quid facis. o. ad lau. dei facis. Quia cum iustus de omni ope mereatur etiam de comestione. omnia in nomine domini debet incipere et ad dei gloriam terminare. In convivio autem mundi promittuntur cantilene et tube et musica instrumenta. **¶** Quartum est indigentia iusta. Quia hiis pauperibus et indigentibus qui non poterant aliunde habere et personis que christum sequuntur legitur factum fore. **¶** Luce. xiiij. Cum facis prandium vel cenam. voca pauperes et debiles et cetera. et clau. et beatus eris. Convivia autem mundi fiunt magnatibus et divitibus et non vocantur ibi servi dei qui christum sequuntur: sed hystriones qui obloquuntur. **¶** Quintum est pantia magis. quia in hoc convivio non fuit aliud nisi panis ordei et pisces. et non varia fercula sive vinum. Debemus enim valde temperate comedere. Quia ut dicit hiero. Veter et genitalia sunt vicina. et ideo veter mero estuans facile spumat in libidine. Propterea dicit apostolus ad Ro. iij. Non in comestationibus et ebrietatibus. Et ad eph. iij. Nolite inebriari vino in quo est luxuria. In convivio autem mundi omnia sunt provocantia ad luxuriam. scilicet varia fercula. optimum vinum. pulcre mensa. cantilene et musica instrumenta. Et ideo cum

septem leticia et ludo prohibito surgunt. **¶** Ero. xxij. Sedit populus manducare et bibere et surrexerunt ludere. **¶** Quintum est significatio congrua. Nam hoc convivium fuit factum super mortem sub divo et sederunt homines super fenum. In quo datur intelligi quod servi dei stant in morte contemplationis in celestibus habitantes. **¶** Philip. ij. Nostra conversatio in celis est. Sedent etiam super fenum. per quod caro figuratur. **¶** Isa. xlv. Omnis caro fenum. Tunc enim homo super fenum sedet. cum spiritus carni datur et carnalia desideria refrenant. Comedunt enim sub divo quia spes eorum non claudit in hoc mundo. sed ad celum terminat eternale convivium expectando. Convivia autem mundi fiunt in paludibus terrenorum. nec convivium mundi sedent super fenum. sed fenum super capita eorum manet dum caro spiritui datur. et in carnalibus desideriis eorum submergunt. Fiunt etiam sub tectis in domibus. quia spes eorum claudit infra tectum post se nihil aliud expectando. Et ideo servi dei transiunt de convivio ad convivium sed mundi convivium de convivio transiunt ad esuriam sempiternam. **¶** Isa. lxxv. Servi mei comedent et vos esurietis. In cuius figura christus ascendens in celum cum apostolis comedit. ut patet Act. j. Sic de convivio ad esuriam transit dines epulo. qui unam guttam aque nunquam potest habere. ut patet Luce. xvi. Job. xxi. Ducunt in bonis dies suos. et in periculo ad inferi. **¶** Sextum est prudentia bona. quia mandatum est in hoc convivio reliquias ne perirent per indigentibus reservari. Servi enim dei reliquias de industria in comestionibus suis faciunt ut eas pauperibus elargiantur. **¶** Luce. xi. Quod superest date elemosinam. Reliquie autem conviviorum mundi reservantur. nec pauperibus dantur. et interdum putrefiunt. **¶** Ero. viij. Ascenderunt in reliquias ciborum tuorum rane. Vel male dispensant dum canibus et hystrionibus largiunt. **¶** Septimum est sufficientia plena. quia comederunt et saturati sunt. Servi enim dei satiantur dum quecumque habent continent. **¶** Mat. xix. Tentatum accipietis. scilicet spiritum perfectionis per quem eritis contenti in bonis terrenis. ut dicit Grego. Convivium autem mundi non satiant. **¶** Prover. xiv. Iustus comedit et replet sibi suam. veter autem impiorum est insaturabilis. **¶** Job. iij. Omnis qui bibit ex hac aqua sitiet iterum. Qui autem bibit ex aqua quam ego do. non sitiet. **¶** Et quia in convivio mundi tot indecencia et vicia percurrunt. ideo frequenter in ipsis comedentes a deo condemnantur. Sic condemnatus est balthasar in convivio quod fecit

Septem fuerit in illo gmo

¶ qone 1 e mtrigo nos

2. Meyoruro

2 vidit in pietate articulos manus suam contra se scribentis. propter quod cepit tremere. et pro pages renu eius dissoluebant et quiniu versum e i lu ctu vt patet Daniel. v. Prover. xiiij. Extre ma gaudij luc. oc. ¶ Secundo hac refectioem possumus exponere allegorice fm mysticu sen sum. Unde nota q duo quinia legunt a ihu facta. i. pns. et qd habet Mar. viij. Que signi ficant spirituale anime refectioem que pascitur verbo dei. Deut. viij. No in so. pa. vi. ho: s in omni ver. qd. pce. ab ore dei. Quia vt di cit Grego. miracula quedam xpi sic accipienda sunt vt in veritate facta credant: et aliud signi ficat. Hoc speciale sacra scriptura habet du narrat gestum. pdit mysteriu. Cibis aut ani me e verbu dei. i. sacra scriptura. s. nouu et ve. test. qd pdicator populo dat pmedere. Ma thei. xij. Omnis scribado. i. re. ce. si. e. patris. qui. pfert de the. su. no. et ve. Per duo hec co uinia que xpc fecit vetus et nouu testamētuz sine vetus et noua lex pgrue designatur. Lex aut vetus in quinqz libris moysi pntinetur qui per quinqz panes ordeaceos designant. et in pphetis et psalmis qui p duos pisces designa tur. Nam panis ordeaceus dat seruis. sic illa lex fuit lex timoris que seruis dat et no conti nebat gram filioz. Et ad hoc figuradum qn lex vetus data fuit audierunt filij israhel vo cem et sonitu bucine et lapades monte qz fu migatem. et io pterniti atqz pauore pcussi ste terunt pcul dicentes moysi. Loquere tu nob et audiemus. No loquatur nobis dñs ne for te moriamur. vt patet Exo. xx. Item ordeum e pungitiuum pntes multam corticez: qz lex vetus erta pungitiua d. Oculum. p. oculo. de tem. p. dente. liuore. p. liuore Exo. xxj. Et pti nebat cortice figuraz mltaz. i. mysterioz in nouo test. explicadoz. j. Cor. x. Omnia in fi gura ptingebant illis. Hos quinqz panes et duos pisces portauit vnus puer clausos i pe ra. Iste puer fuit ppls iudaicus. qui fuit puer sensu. sed senex tpe. Isa. lxv. Puer centu an nozū moriet. Qui semp legit et nuqz ad pfe ctioem venit. Hebre. viij. Nihil em ad pfectu adduxit lex. ij. Cor. ij. Usqz hodie duz legit moyses velamē e positum sup cor eoz. Sed xpc hos panes fregit. et dedit discipulis man ducare du intellectū ve. te. dissertit. Lu. xxiij. Tūc aperuit illis sēsum vt intelligerēt scriptu ras. Fuit g ppls iste pastus quinqz panibz or deaceis. i. quinqz libris moysi. et duobz pisci

bus. i. psalmis et pphetis. qui asperitate legis tem pabant. vel potestate regia. vel sacerdo tali. Et io hoc quiniu fuit factu ante illud qd recitat marcus de quo duodecim copbini sut sumpti. quia duodeci erāt trib. isrl que spiri tualiter pasci debebāt. quia vt dicit aplos. j. Cor. x. Omnes eandem escā spiritale mādu cauerunt. Plures tñ reliquie supauerūt de isto quinio qz de illo qd recitat Marcus. qd de hoc duodecim de illo septē copbini elena ti sunt. Nā lex vetus que p hoc quiniu de signatur ob difficultate huarī n potuit Act. xv. Quid tēptatis imponere iugū super cer uicē discipuloz. qd neqz patres nri. neqz nos portare potuimus. De vtroqz tñ quinio ml ta remāserūt. quia neqz nouū neqz vetus test. seruatur. et de vtroqz plura fuerūt elenata qz apposita. quia de vtroqz plura dimitūtur qz obseruent. Coniuuium aut qd marcus recitat qd post hoc factū fuit. significat nouū testa mētum vel nouā legē in quo fuerūt septes pa nes triticeī qui dant filijs. quia lex noua e lex amoris que dat filijs et pntet gram filioz. Et io fuerūt ibi septē panes quia septem virtu bus et septem donis spiritus sancti pascunt fi lij dei. que in noua lege dant. quia lex noua e principaliter ipsa septiformis gra spūs sancti Hos septem panes similiter xpc benedixit et fregit et multiplicauit et dedit apostolis. vt apponerent turbe. quia ipam legē nouam. scz legem amoris xpc instituit et docuit. Job. xij. Dā datum nouum do vo. vt dili. inni. Mat. v. Diligite inimicos ve. In vete. aut lege di cebatur. Diliges amicu tuum. et odio habe bis inimicu tuum. vt dicūt iudei. Et mādauit aplos vt ipam legem nouā omnibz pdicarent Mar. xvj. Predicate euāgelium omni crea ture. et vt ipam gram spūs sancti omnibus da rent. Mat. x. Gratis acce. gratis dare. De hoc aut quinio sustulerunt apli septem spo tas quia septem erāt ecclie pascēde p aplos in noua lege. vel nouo testamēto de reliquis prandij xpi qu: iohānes in apoc. scribit vi. Iohānes septem ecclesijs que sunt in asia. p quas vniuersitas eccliaz designat. In septē aut sportis aploz pntentus e. ac pntetur ci bus anime dādus in nouo te. omnibus fidei bus xpianis. qz p septē sacramēta ecclie q ed tinent in sportis aploz. i. in potestate quā a xpo receperūt dat septiformis gra spūs sancti in qua salus anime cōtinetur. Et sic patet q

¶ duo xpi p̄m̄ia vetus ⁊ nouum testamētū
 designātur quibus homines sp̄ualiter pascū-
 tur. et vnum fuit datum seruis et aliud filijs.
 Vnū generauit seruitutem et timorē. alterū
 libertatem ⁊ amorē. Et hoc ē qd̄ apl̄us dicit
 in epl̄a hodierna. **H**ec ei inquit sunt duo te-
 stamenta. vnū quidem in monte syna in serui-
 tutem generās que est agar. Et quia vt dicit
 apl̄s ad **Gal. iij. hi** qui fidem et opa habent
 abrahe. hi sunt filij abrahe. iō nō solum debe-
 mus pasci de reliquijs p̄m̄ij qd̄ significat no-
 uum testa. s̄ etiā de reliquijs huius p̄m̄ij qd̄
 vetus testa. significat. et abrahe filijs fuit da-
 tū cuius fide et imitatōe filij sumus facti. **C**o-
 medamus ḡ d̄ reliquijs copbinorū quas apl̄i
 de mēsa xpi sumpserunt. **N**ā iō xpc apl̄is reli-
 quias colligi mādauit. vt es omnibz posterz
 impartirēt. **N**ā he reliquie sp̄ualia bona qui-
 bus anima pascit̄ designāt q̄ tātomagis mul-
 tiplicant̄ quāto pluribus dantur. ⁊ diuidunt̄
 sicut iste panis tantomadis ē multiplicatus.
 quāto pluribus ē diuisus. **S**i ergo de hoc cō-
 mūio volumus sp̄itualiter satiari ad aposto-
 los recurramus qui de ip̄is plenos copbinos
 abstulerunt nobis postmodum tribuendos.
A **¶** Prīmū copbinum beatus petrus sum-
 psit qui fide p̄ferta et integra fuit plenus sup̄
 quem tota dei ecclesia fundata p̄sistit. **Mat̄. iij. c.**
Tu es xpc filius dei viui. Et sequitur. Tu
es pe. et su. hanc pe. edi. ecclesiam me. Recurra-
mus ḡ ad beatū petrū. p̄ fide viua ⁊ vera. Fi-
des em̄ nostra mortua ē. eo qd̄ p̄ opa ip̄am nō
manifestamus. Jac. ij. Ostēdas mibi fidē tuā
e xopibus. Idem. Fides sine opibus mortua
ē. Quia vt dicit berū. Quid ē qd̄ p̄ medios en-
ses nō trāsimus vt tātā miserā declinemus. et
ad tātā gl̄iam pueniamus. nisi qz mortua ē fi-
des n̄ra. ¶ Secūdum copbinū sumpsit bea-
 tus andreas. qui fuit plenus spe vera et firma
 qz oibz sp̄retis secutus ē xpm̄ in ip̄m totā sp̄e
 suam ponēs. **Lu. v. At illi reli. o. se. sunt eum.**
Recurramus ḡ ad b̄m andream. p̄ spe vera
habēda. qz spe falsa multū abūdamus. Con-
fidimus em̄ in diuitijs. amicis ⁊ in alijs bonis
mundi in quibz p̄fidēdū nō ē. Ia. xxxvj. Ec-
ce p̄fidis super baculum arūdineū p̄fractum
istū sup̄ egyptū. i. mūdū cui cū innixus fuerit
hō cōmutus intrabit manū eius ⁊ p̄forabit
eā. In deo aut̄ et sc̄tis ⁊ i merito passionis xpi
in quibz ē p̄fidēdū nō p̄fidimus nec speram⁹
⁊ iō nos deceptos ⁊ maledictos inuenimus.

Hiere. lviij. **Maledictus homo qui confidit**
 in homine et ponit carnem brachium suum.
Benedictus vir qui cōfidit in domino et erit
 dñs fiducia eius. **¶** Tercū copbinū sumpsit
 beatus **Jacobus maior** qui fuit plenus per-
 fecta victoria. **V**icit ḡ mūdum. dyabolum et
 carnē ⁊ omnia vicia supplāuit. **Jacobus enī**
 supplātor interpretatur. **Luce. x. Domine i**
 nomine tuo etiā demonia subijciuntur nobis
Et iō primus inter apl̄os celum intrauit. ad
 designādum qd̄ solum victores p̄ victoriā ce-
 lum intrant. **R**ecurramus ḡ ad beatū **Jaco-**
bū. p̄ victoria. quia omnia nos vincunt ⁊ mū-
dus et caro et demonia. Minima temptatio
carnis minimus appetitus honoris et vindi-
cte et rerū tpaliū nos p̄sternit. Job. iij. Nūc
aut̄ venit sup̄ te tribulatio et defecisti. Et i. p̄-
speris et in sinistris cadimus. ⁊ magis in p̄spe-
ris q̄ in sinistris. Ps. Cadent a la. tu. m. ⁊ de
m. a. d. t. ¶ Quartū copbinum sumpsit bea-
 tus **Iohānes** qui fuit plen⁹ dei et. p̄mi dile-
 ctōe. qz inter alios magis fuit seruēs dilectōe
 ⁊ magis a xpo dilectus. **U**n̄ discipulus dile-
 ctus xpi vocatur. **O**mnia ei eius verba i amo-
 rē terminant. vt patet in eius epl̄is. **Filioli in-**
quit diligamus inuicē. qz qui manet in carita-
te in deo manet ⁊ de⁹ in eo. j. Job. iij. c. Recur-
ramus ḡ ad beatū iohānē. p̄ caritate qz in di-
lectōe dei ⁊ p̄mi multū deficiunt. ⁊ dilectōne
p̄uata et p̄ria abūdamus. Phi. ij. Omnes
em̄ que sua sunt querunt nō que ib̄a xpi. Di-
lectōe etiā carnali et mūdana multū abūda-
m⁹. s̄ in dilectōe sp̄s ⁊ diuina multū defici-
mus. Cuius cām xpc assignat d. Mat̄. xxij
Quoniā abūdabit iniquitas refrigescet car-
itas multorū. ¶ Quintū copbinū sumpsit be-
 atus **thomas** qui fuit plenus certitudine fidi
Nā dubius in fide xpi meruit p̄ p̄tactum vul-
nerum certificari. vt deinceps omne dubium
de cordibz fidelū auferret vt dicit Breg. Re-
curramus ḡ ad beatū thomā vt cordibz n̄ris
infigat vulnera xpi p̄ciosā vt in eius fide vera-
citer solidemur. p̄ cuius merituz nō defluam⁹
ad yma sed ad celestia subleuemur. qz qui ve-
raciter credit terrena p̄temnit vt celestia p̄se-
quatur. Heb. xj. Fide Moyses grandis effe-
ctus negauit se esse filium filie pharaonis. ma-
gis eligens affligi pro populo dei q̄ terrene
iocunditatis habere peccatum. ¶ Sextum
 copbinum sumpsit **iacobus minor**. qui fuit
 plenus eximia sanctitate. **U**nde propter et-

Suodm Coplini

essentia sanctitatis eius appellatus est iustus et
propter similitudinem cum christo dictus est frater do-
mini. quia sicut in persona sic etiam in opibus fu-
it similis christo. Recurramus ergo ad beatum
iacobum ut sancti et similes christo simus. quia
non sancti sed valde magni peccatores sumus
non christo similes in operibus sed valde dissimiles.
Iac. iij. In multis quidem offendimus omnes.
Septimum copinum sumpsit beatus phi-
lippus qui fuit plenus sapientia dei. **U**n autem
Iob. xiiij. Domine ostende nobis. **E**t
quo magna eius sapientia demonstratur. quia suffi-
cientiam et beatitudinem in quo erat quesivit. **I**n
dei cognitione et visione in quo omnes philippi et mu-
di sapientes errauerunt beatitudinem in diuersis
ponentes. Recurramus ergo ad beatum philippum.
ut dei sapientia illustrati in solo deo finem nostrum
et beatitudinem constituamus. et non in aliquo bo-
no mundi ut auarus in diuitiis. superbus in ho-
nouribus. deliniosus in voluptatibus. quia illud
pro deo colitur ab homine quod pro alijs diligit. ut
dicit glo. super illud **Philip. iij.** Quorum de-
veter est. **O**ctauum copinum sumpsit beatus
bartholomeus qui fuit plenus suspensione a
terrenis et eleuatione ad celestia. **I**nterpretatur enim
bartholomeus filius suspensio. quia pro spi-
ritu sancto a terrenis se suspendit et ad celestia
elevationem. **Ezech. viij.** Eleuauit me spiritus inter
celum et terram. **E**t quia in celo ubi nulla est
corruptio lete versabatur. de eo dicitur quod vestimen-
ta eius nunquam fuerunt veterata. Recurramus er-
go ad beatum bartholomeum ut a terrenis nos
euelet. quibus totaliter sumus immergi. et trans-
ferat ad celestia. ut ibi consistamus et sumus. **Phi.**
iiij. Prostra puer in celis. **Q**uoniam copinum
sumpsit beatus mattheus. qui vera penitentia plenus
fuit. qui pro veram penitentiam fuit perfecte mutatus
et de peccatore factus iustus. de theolonoario
euangelista. et de publicano apostolus. Recurramus
ergo ad beatum mattheum ut in vera penitentia permanere
di nobis gratiam a christo acquirat. ut sicut ipse pro
persione ad negocia mundi non rediit. nec ad
theoloneum rediit. ita nos post pascha ad pec-
catum non redeamus. sed de virtute in virtute felicitate
progrediamur. iuxta illud **Psal.** In virtute de virtute
in virtute. **Q**uia ut dicitur **Luce. ix.** Nemo mit-
tens manum ad aram. et res. re. ap. est regno dei. **Phi.**
iiij. Que retro sunt obliuiscens ad anteriora
me extendens ad destinatum persequor. **D**ecimum
copinum sumpsit beatus symon. qui fuit plenus vera obedientia.

quia deo veraciter obediuit. **S**ymon enim in-
terpretatur obediens. **Q**uia statim vocatus iuit post
christum et mundum et penes et omnia dereliquit.
ut christo libere obediret. **Iob. xiiij.** Ueligia
eius secutus est pes meus. Recurramus ergo
ad beatum symonem ut nobis gratiam deo obedi-
di acquirat. quia valde indigemus. quia nec deo
nec prelati ecclesie nec euangelio nec episcopis nec
alicui legi subiecti volumus obedire. sed unus-
quisque quod sibi placet vult agere. et in preteritis
temporibus in qua nulla lex erat totaliter remeare. **Iu-**
dith. xvij. et xxj. In diebus illis non erat rex in
israhel. **Q**uod undecimum copinum sumpsit beatus
iudas qui thadeus dictus est. qui fuit plenus glo-
riosa professione. **I**udas enim professus et gloriosus
interpretatur. **I**pse enim professus et professus est vera fi-
dem. vera doctrinam et vera religionem. **I**te fuit
gloriosus in stirpe quia de stirpe christi natus. **R**e-
curramus ergo ad beatum iudam ut virtute veraciter
profiteri peccata nostra nobis acquirat. quia ut
dicitur **Prover. xvij.** Qui abscondit scelera sua
non dirigetur. qui autem confessus fuerit et relique-
rit ea: misericordiam consequetur. **I**sa. xliij. Dic tu
iniquitates tuas ut iustificeris. **D**uodeci-
mum copinum sumpsit beatus mattheus qui in-
de perditioni successit. qui fuit plenus diuina ele-
uatione. **Q**uia primo fuit electus ut esset de. **lxxij.** di-
scipulus. **S**ecundo ut esset de. **xij.** **T**ercio fuit ele-
ctus ad vitam eternam. Recurramus ergo ad bea-
tum mattheum ut gratiam nobis acquirat ut simus de
numero electorum. quia multi sunt vocati. **pau. zc.**
Recurramus ergo ad istos copinos carissimi
ut bonis spiritualibus repleamur. **S**ed multi
sunt ita miseri et iniqui quod omnibus copinis omis-
sis solum ad copinum inde perditionis recurrunt.
qui fuit plenus furis. cupiditate. inuidia. mur-
muratio. perditione. desperatio. homicidio et per-
ditione. que non de mensa christi eleuauit: sed a seipso im-
pleuit. **E**t sic per quartum. **Q**uinto ponitur
laudatio et confessio populi gratiosa quia ille homines
cum vidissent quod fecerat signum dicebant. **Q**uia
est vere propheta. de quo alij prophete prophetauerunt. **D**e-
utro. xvij. **P**ropheta de gente tua et de fratribus
tuis sic me suscitabit tibi deus. **Q**ui uertus est
in mundo. scilicet ad mundum illuminandum ad opera dyaboli
dissoluedum. et nos de potestate dyaboli
liberandum. et ad robur anime infundendum. **S**i de his
vis predicare queras infra in ultima dominica in qua
idem euangelium legitur in secundo membro euangelij.
ubi inuenies decem propter quod christus uenit in mundum.
Et sic patet totum de euangelio.

De epistola.

Sermo .xl.

Scriptū est quo-
 nias abraham duos filios habuit
 Galla. iij. Quia peccatores gau-
 dent in vita ista. nec curant ieiunare. nec peni-
 tentiā agere. 7 tñ de benigno vultu 7 leta fa-
 cie ipos respicere videtur. cū in lta. pspera cō-
 fert eis. iuxta illud Job. xij. abūdant taberna-
 cula predonū 7 audacter puocāt deus. Iusti
 aut ecōtra ieiunant 7 affligūtur. 7 mādata dei
 custo diunt. 7 tñ deus eis multa aduersa eue-
 nire pmittit. 7 nō videntur filij sed spurij 7 ser-
 ui penitus nō penes. **I**ō apls in hac epla s̄
 similitudine duoz fratru vete. test. s. ysmabel
 7 ysaac ondit. q̄ iusti sunt predestinati et ele-
 cti a deo 7 p̄ grām sp̄s sancti in filios adopta-
 ti. 7 iō sunt libere 7 heredes eterne heredita-
 tis et ciuitatis superne. Peccatores aut sunt
 reprobati 7 vt spurij 7 serui extra hereditate
 p̄iecti. In qua quidē epla quatuor fac. **P**ri-
 mo em̄ ipam hystoriā ipozum duoz fratru
 narrat atq; recitat in principio eple. **S**ecun-
 do ipam hystoriā exponit ibi. Que sunt p̄ al-
 legoriā dicta. **H**ec em̄ sunt duo testameta.
Tercio ostēdit q̄ omnes iusti 7 fideles sunt fi-
 lii p̄missionis p̄ spiritū sanctū in filios dei ado-
 prati. Et p̄ditōes que inter ysmabel et ysaac
 fuerūt in electis et reprobis vsq; mō p̄mane-
 re et durare demonstrat. ibi. **R**os aut fratres
 s̄m ysaac p̄missionis filij sumus. **S**3 quomo-
 do tunc is qui s̄m car. natus ē. **Q**uarto ado-
 prōz filioz 7 libertatē quā habēt iusti p̄ xpm̄
 fore factā affirmat. ibi. **I**taq; fratres nō sum⁹
 ancille filij: sed libere. qua libertate xpc nos li-
 berauit. **S**4 **P**rimo ḡ apls hystoriāz de
 ysmabel et ysaac narrat dicēs. **S**criptū ē sc̄z
 Gen. xxi. quoniā abrahā duos filios habuit.
 sc̄z ysmabel 7 ysaac. et vnū habuit de ancilla
 agar. s. ysmabel. et vnū de libera sara. s. ysaac.
Sed qui de ancilla fuit s̄m carnē natus ē. id ē
 nō p̄ miraculū: sed p̄ legem nature. vt p̄z Ge-
 ne. xvij. **Q**ui aut d̄ libera fuit natus ē p̄ repro-
 missionez. i. p̄ miraculū sicut deus pmisit abra-
 he. vt patet Gene. xvij. et nō solum s̄m legez
 nature. quia senex sicut abraham erat de ve-
 tula sterili sicut erat sara s̄m nature cursuz ge-
 nerare nō pōt. **Y**smabel ergo genitus ē s̄m na-
 turam. ysaac vō p̄ repromissione que signifi-
 cat gratiā. **D**er ysmabel ḡ significant pecca-

tores qui s̄m carnē nascūtur 7 s̄m carnem vi-
 uunt. p̄ ysaac vō significant iusti. qui p̄ grām
 dei spiritualiter renascunt in baptismo in fili-
 os dei et spiritualit̄ viuunt. **R**o. viij. **Q**ui spi-
 ritu dei agūtur hi filij dei sunt. **E**t totum hoc
 deos pmisit. s̄m beneplacitū gratie sue. **P**s.
Ego dixi dii estis et filij excelsi omnes. **P**ro-
 pterea xpc filius dei naturalis nō pfundit vo-
 care eos fratres di. **R**ar. n. t. fr. m. **H**eb. ij. **A**t
 tēdēdum aut q̄ abrahā multos alios habuit
 filios. quia de cethura mltos habuit: sed hos
 duos memorat apls. quia in his duob; ma-
 gnum quid figuratum ē. s. natiuitas et p̄uer-
 satio peccatorum. 7 natiuitas et p̄uersatio iu-
 storum qui per dei gratiā renascunt. **M**ulta
 facta fecit abrahā que scripta nō sunt quia ni-
 hil significabāt. **H**oc aut scriptū ē. quia ma-
 gnum quid figurabat. **E**t hoc est quod statū
 subditur. **Q**ue sunt p̄ al. di. **E**t sic patz p̄mū.
Secūdo idē apls ipam hystoriā adaptat
 ad p̄positū 7 exponit. **E**t primo generatōnez
 ysmabel p̄plo iudaico adaptat. sc̄do genera-
 tōem ysaac p̄plo xp̄iano. ibi. **Y**lla que sursum
 ē hierlm̄ libera ē. **D**icit ḡ. **Q**ue sunt p̄ allego-
 riam dicta. i. p̄ aliū sensum. **A**llegoria d̄ cum
 aliud sonat in verbis. et aliud signat. **A**llos
 em̄ idē ē qd̄ alienū. 7 gogos ductio. quasi du-
 cens ad aliū sensum ab eo que litera p̄ten-
 dit. **H**ystoria vō dicit quid factū. **M**oralita-
 tas vō siue tropologia dicit qd̄ sit faciēdum.
Anagogia quid appetēdū. **A**llegoria vō dicit
 quid sit credēdū 7 intelligēdū p̄ ea que dicun-
 tur q̄ p̄ ea que dicunt̄ aliud credere 7 intelli-
 gere debemus sicut ē b. **A**brabā ei ē deus pa-
 ter qui ē pater multaz gentiū. **S**ic ei interp̄-
 tatur hoc nomē abrahā. **A**bbā em̄ p̄z 7 raam
 multarū interpretatur et subauditur gentium.
Inde d̄ abrahā pater multaz gētium p̄ que
 intelligit̄ deus pater. **L**ibera aut et ancilla si-
 gnat duo test. **E**t hoc ē qd̄ subdit. **H**ec eniz
 sc̄lz ancilla et libera sunt. id est signāt duo te.
Libera signat te. no. dās oib; p̄ xpm̄ nouam
 grām p̄ quā hoies in filios dei regenerantur.
Nouū ei testa. ē principaliter ipa grā sp̄s san-
 cti. **S**ed ancilla significat ve. test. **D**icit autē
 testamētū q̄ testes habuit p̄ quos ē p̄firma-
 tū. s. angelos. moysen 7 p̄phetas. **N**ouū autē
 testa. habuit testes filiū dei 7 aplos qui audie-
 runt et viderūt omnia. **E**t p̄pterea etiā voca-
 tur testa. vet. 7 no. **I**n vtroq; aut testa. genu-
 it deus filios qui seruirent sibi. **S**ed in veteri

*allegoria
 hystoria
 moralitas siue tropol.
 Anagogia*

test. generati sunt iudei tãq̃ serui. quia timo-
 re pene 7 pmissione tpalium seruebãt. Nam
 ppter bec duo serui seruiũt. Lex aut̃ minaba-
 tur penã. **Ero. xxj.** Oculũ pro oculo. Et tpa-
 lia pmittebat. **Ysa. j.** Si audieritis me bo. ter.
 come. Et attẽde q̃ omnes tã noui q̃ vete. te-
 sta. qui sic deo seruiẽrũt 7 seruiũt. s. timore pe-
 ne. 7 ppter bona tpalia. solũ sunt serui ex agar
 ancilla nati. 7 de carnis corruptõẽ q̃ caro pe-
 nas abhorret 7 dulcia querit 7 p ysmabel de-
 signant. **Sia** ho no. te. liberos parit. q̃ ex dei
 dilectõẽ seruiunt nõ ex amore carnis. Et ido
 omnes tã noui q̃ ve. te. qui deo ex amore ser-
 uierũt 7 seruiũt. 7 nõ ppter tpalia cõmoda sũt
 filij ex sara libera nati. i. de ecclia noui te. quia
 oẽs tales ad nouũ ptinẽt test. 7 p ysaac signi-
 ficant. **Yo. j.** Dedit eis po. si. di. h. q̃ nõ ex san-
 neq̃ ex vo. ca. zc. s. ex deo na. f. **Un** 7 p̃es ve-
 te. te. qui sic deo seruiẽrũt. dicunt p̃es filioũ
 no. te. vt abrahã. ysaac et iacob. **Oẽs** em̃ t̃les
 p̃ g̃iam di nati sunt. 7 a deo ab eterno electi. **j.**
Cor. x. Patres ñi oẽs sub nube fuerũt. Et
 hoc ẽ qd̃ ip̃e dicit. qui aut̃ de libera natus est
 p̃ repromissione. i. p̃ virtutem et g̃iam repro-
 mittẽtis sub figura veritatẽ. **Quis** ei impos-
 sibilis s̃m naturam crederet 7 que suauia sũt
 in p̃iti p̃temneret nisi virtus dei hoc oparet̃
 in eo. **Taliter** g̃ generãtur xp̃iani quoz p̃ces-
 sit typus in ysaac **Ysmabel** aut̃ designat iude-
 orum natiuitatem et omniũ eoz qui serui sũt
 peccati. Sic ancilla et libera signãt duo testa-
 mẽ. vnũ quidẽ. s. vetus te. datũ ẽ in mõte sing-
 qd̃ interpretatur mãdatum. generans hoies in
 seruitutem. i. p̃stituens hoies seruos. qz iudei
 ex timore seruebãt. qd̃ seruoẽ ẽ. vel serui pec-
 catierant. qz vt d̃ **Ro. vij.** Occasione aut̃ ac-
 cepta peccatũ p̃ mãdatũ opatum ẽ in me om-
 ne p̃cupiam. **Lex** ei vetus ondebãt peccatũ.
 7 nõ p̃ferebat g̃iam ad vitãdũ peccatum. Et
 ido incitabat hoies occasionaliter ad peccatũ.
 eo q̃ nitimur 7 inclinamur in vetitum. 7 p̃ p̃se-
 quẽs lex p̃stituebat hoies peccatores 7 facie-
 bat a peccatis ex timore caneri. qui aut̃ nõ ex
 timore seruebãt neq̃ serui peccati erãt nõ s̃ẽ
 p̃ illud testa. serui p̃stituti. **Qd̃** testa. ẽ agar.
 id ẽ significat p̃ agar seruã. Et hoc p̃grue. qz
 sina mons ẽ in arabia. in quo datũ fuit ve. te.
Qd̃ em̃ datũ fuit in terra p̃missionis vbi iudi
 quasi filij fuerũt. s̃ in arabia vbi serui fuerunt
 7 alieni. qz ve. te. nõ filios: s̃ seruos pariebat.
Et ido ve. te. optime cõpetit p̃lo cui datũ ẽ

7 q̃stũ ad p̃lũ qui in arabia terra seruiuit.
 7 q̃stũ ad p̃lũ qui nũc seruit in hierlũm cuius
 omniũ filijs suis iudeis. **Redacti** ei i seruitu-
 tem erãt: 7 hoc ẽ qd̃ subdit. **Qui** cõuctus est
 ei que nũc ẽ hierlũm. i. ve. te. datũ in mõte ara-
 bie p̃iunctuz 7 simile ẽ p̃ omnia ei hierlũm que
 nũc ẽ. i. iudaico p̃lo qui nũc ẽ in hierlũm qui. s.
 terrena diligit 7 p̃ terrenis seruit cũ filijs suis.
 qui p̃ls ẽ synagoga que sub peccato generat
 filios. totus quidem p̃ls mater. quilibet aut̃
 deo populo filius est. **Uetus** aut̃ te. d̃ ẽ p̃iun-
 ctum 7 simile illi populo quia sicut ve. test. pe-
 nas minabat et tpalia p̃mittebat. ita ille po-
 pulus timore pene 7 amore tpalium seruebãt.
¶ Deinde cuz dicit. **Ysa** aut̃ que sursum est
 hierlũm. adaptat generatõẽ ysaac p̃lo xp̃ia-
 no generato ab ecclia. **Ecclia** ei mater ẽ xp̃ia-
 noz 7 quilibet xp̃ianus filius ecclie. **Dicit** g̃
 sic. **Synagoga** que nũc ẽ in hierlũm timore pe-
 ne vl̃ sub peccato seruit. **Sed** illa hierlũm que
 sursum ẽ. i. ecclia de g̃etibus p̃gregata. que
 cũ deo gaudet in spe 7 in celestibz p̃ desiderũ
 habitat. **Iuxta** illud philip. iij. **Rostra** puer.
 in celis ẽ. **Uel** sursum ẽ s̃m potõẽm sui p̃tes.
 scz s̃m illos qui triũphãt et gaudet libera est.
 quia ex amore seruit qui liberũ facit. **Cor.**
ij. **Ubi** spiritus d̃ni ibi libertas. **Que** est ma-
 ter ña fouens nos amore dulci. 7 i filia nos
 ducẽs nõ onerãs nos iugo p̃ceptõum legis.
Et hoc p̃bat p̃ **Ysaia. liij. c.** vbi scriptũ ẽ. **Le-**
tare sterilis que non parit. s. m̃o. erumpe p̃ si-
 gna leticie 7 clama p̃ gaudij uehemẽtia. que ñ
 pturis. s. m̃o. **Hoc** ẽ dicere. **O** tu ecclia genti-
 um et de g̃etibz p̃gregãda que m̃o sterilis es.
 7 nõ parit filios. letare et erũpe i signa leticie.
 7 decanta laudes. quoniã multi filij deserte q̃
 m̃o sine viro es. magis q̃ ei. s. synagoge que
 m̃o habet virũ. s. ip̃m deum. **Reg. ij.** **Donec**
 sterilis pepit plurimos. 7 que m̃tos habebat
 filios infirmata ẽ. **Un** ve. em̃ te. qñ **Ysaia** bec
 dixit. ecclia nõ habebat virũ: sed diuersos de-
 os colebat. et sterilis erat nec filios generabat
 legitimos: s̃ spurios. quia deserto deo p̃p̃no
 sp̃so anime. cum diuersis demonibus formi-
 cabatur. 7 spurios generabat. s̃ postq̃ xp̃o p̃
 fidem tãq̃ sp̃so ẽ p̃iuncta plures filios q̃ si-
 nagoga generauit. quia plures sunt xp̃iani in
 deis. **Synagoga** aut̃ fuit que habuit virũ. de-
 serta ho et vaga et sine vlla lege viuens gen-
 tium multitudo. **Et** sic patet secũdũ. **¶** **Ter-**
cio ostẽdit q̃ omnes iusti et fideles sunt filij p̃

missionis p̄ spiritū sc̄m in filios dei adoptati. et p̄ditōes que inter ysmabel et ysaac fuerūt adhuc inter electos et reprobos eē demōstrat. **Dicit** ḡ. duob; filijs respōdet duplex p̄ls et duab; matr; duo te. p̄ que deus filios generat. Sed nos fratres qui geniti sumus a deo ī eadē fide sumus filij p̄missionis fm̄ ysaac. id ē ad similitudinē ysaac geniti. s. mirabiliter et p̄ solā dei gr̄am et misericordiā in dei filios adoptati. **Lyrum. ij.** Rō ex opi. iij. que fe. n. s. fm̄ su. mi. sal. n. fe. p̄ la. rege. et r̄no. sp. s. **Ro. ix.** Rō em̄ oēs qui sunt ex isrl̄ israhelite sunt: s. q̄ sūt filij p̄missionis estimant̄ in semine. **¶** Cōsequēter ostēdit p̄ditōes que erāt inter ysmabel et ysaac adhuc eē inter electos et reprobos di. Sed quō tūc is qui fm̄ carnē nat⁹ fuerat. s. ysmabel p̄sequēbat̄ euz. s. ysaac qui fm̄ spiritū natus erat. i. p̄ sp̄sc̄i op̄atōem. ita et nūc qui sunt fm̄ carnē nati et fm̄ carnē viuūt p̄sequunt̄ eos qui sunt fm̄ spiritū nati. et fm̄ spiritū viuunt. **Aug.** Qui fm̄ carnē nati dilectores mundi. qui fm̄ spiritū nati sunt amatores regni celoz et dilectores xp̄i desiderantes vitā eternā. gratis colētes deū. **Iudei** etiā sūt fm̄ carnē nati. q̄a p̄sequunt̄ nos qui sum⁹ fm̄ spiritū nati. quia legē fm̄ spiritū. et nō fm̄ carnē custodimus. **Et nota** q̄ p̄ hoc q̄ patimur p̄bamur filij p̄missionis et filij dei. vt dic̄ glo. **Heb. xij.** Rō si extra disciplinā estis: ḡ adulteri et nō filij estis. Quē ei diligit dñs castigat. sicut om̄. si. quem re. **Hiero.** Rō puto nos inuenire posse vbi ysmabel p̄secutus fuerit ysaac: sed hoc solū q̄ cum ysmabel ludēt cum ysaac indignata sit sara. **Aug.** vidit pueros ludētes simul et dixit. **Eijce ancillā et filium eius.** Quid est hoc. quid em̄ mali fecerat ysmabel puero ysaac: ludebat cum illo. Sed illa lusio illusio erat. illa lusio deceptōem significabat. **Illū ludum** Sara intellexit quē apostolus vocat p̄secutōnem. quia vt dicit maḡ in hystorijs. trahēbat eum ad ydolā adorandū. **Ergo** mali p̄sequunt̄ bonos dñi eos inclinant et ad malū trahunt v̄l male agere cogūt vel p̄sequūtur iniurijs. vt p̄ impatientiā frangant: s. de tali p̄secutōe nō ē curandum quia scriptura refert saram sp̄sc̄o inspiratā. vel deū dixisse abrahe. **Bene. xxj.** **Eijce ancillam** scz agar que ve. te. significat. et filiū eius. s. ysmabel p̄ quē et omnes mali et fm̄ carnem nati. qui ad ve. te. p̄tinent intelligūtur. **Non enī**

erit heres filius ancille cuz filio libere. id ē mali cum bonis. iudei ad ve. te. pertinentes. cum christianis ad no. te. pertinentibus. quia sicut nunc sunt dissimiles in cōuersatione ita erunt et in futuro in retributōe. **Aug.** Sed hoc quō dicit eijce quādo erit. **Hoc** erit cum area ceperit ventilari. **Itaq;** qui p̄tinent ad agar et ysmabel. i. lex et iudei eiecti sunt de ecclesia et a gratia patris. nec nō et heretici et filij eorum omnes. etiā qui in ecclesia a domino terrenam querunt felicitatē adhuc ad ysmabel p̄tinent et sicut isti p̄tinet ad ysmabel et ad ve. te. ita et antiqui ve. te. ministri gratiam querentes filij p̄missionis sunt ad no. testa. p̄tinetes. vt dicit **Aug.** Et sic patet terciū. **¶** **Quarto** adoptionem filiorum et libertatem quā habent iusti per christum factam fore affirmat: di. **Itaq;** fratres mei in fide christi nos q̄ adoptati sumus per spiritum sanctū in filios dei et ex amore deo seruimus. non sumus ancille filij. quia non sumus serui peccati vel legis. vt peccatores et iudei: sed sumus filij libere scilicet celestis hierusalem. quia sumus filij ecclesie militantis que est filia ecclesie triumphantis. vt euacuatis illis ceremonialib; ex amore seruiamus qui est lex libertatis qua filij seruiunt. **Et non proprijs** meritis vel alia libertate sumus filij libere. nisi in ea libertate qua christ⁹ id est per quam christus nos liberauit. **Libertas** autem qua liberati sumus a christo. est remissio omnium peccatorum. quia qui facit peccatum seruus est peccati. **Jo. viij.** Et fidei per dilectōem operātis iustificatio. **Job. viij.** Si filius vos liberauerit veri liberi eritis. **¶** **Moraliter** ad edificationem nostram duo in hac ep̄la videamus. **De** duobus ei tota hec ep̄stola loquitur. s. de libertate et gaudio iustorum. **Unde** ait. **Letare** sterilis que nō parit. **Et iterum.** **Iam** non sumus ancille filij: s. libere. **Et** de seruitute et miseria peccatorum. **Unde** ait. **Eijce ancillam** et filiū eius. **¶** **Notandum** ergo q̄ omnis iustus de duobus summe debet gaudere. **Primo** de bonis que habet in p̄nti. **Secundo** de bonis que habiturus ē in futuro. **Bona** de quibus iustus p̄ gaudere in p̄nti sunt. x. et quia p̄traria iuxta se posita magis elucescunt. iō dicendo gaudij iustoz: tangemus miseriam peccatorū. **¶** **Primum** ergo gaudium iustorum est cum summo bono coniunctio. **Iustus** enī intime

12.
unctus e deo. **N**ā habet caritatem p quam
deus in eo et in deo ipse manet. **J. Yo. iij.** Qui
manet in caritate in deo manet et deus in eo.
Peccator aut nō manet in deo. nec deus i eo
sed in dyabolo et dyabolus in eo. **Sapient. j.**
Pec hi. m. cor. sub peccatis. **C**arissimi si quis
eēt summe unctus cum papa vel cum rege
aliquo magno vel impatore quātū gauderet
vel gaudiū haberet. **S**ecūndum est summe
honoris adeptio. **I**pe em̄ est summi regis fi-
lius in fratrem xpi p spiritūsanctū adoptat⁹
J. Joh. iij. Videte qualem ca. de. no. de. vt fil.
de. no. 7 si. **E**t iō sicut filius dei cuz magna di-
ligentia ab angelis custodit. et in magna reue-
rentia in celi curia ab omnibus sanctis habe-
tur. **I**n hac etiam vita solus iustus dignus ē
honore. **E**st em̄ honor fm phm reuerentia i
testimoniū virtutis. **S**olus aut iustus habz
virtutes ergo ipse solus ē honorādus. **P**ecca-
tor aut ē filius imo seruus dyaboli 7 i magno
vitupio pstitutus. 7 nūq̄ verum sed falsū ha-
bet honorem 7 non a magnis personis sed a
vilibus honoratur. **T**ercium ē veri boni pos-
sessio. **R**am bona gratie 7 virtutum que ius-
tus possidet sunt optima et vera bona quod
patet. quia bonū faciunt possessorem et ab eo
auferrī nō possunt. quia a solo deo ei donant.
Iac. j. Omne datum op. 7 o. to. pfe. desur. est
desce. a pa. lu. **B**ona aut fortune in quibz pec-
catores frequēter abundant sunt fallacia bo-
na que nec bonum faciunt habentem 7 ab eo
auferentur. 7 per multas iniusticias acquirū-
tur. vera aut bona nō habet. **Q**uartum ē
perfecte libertatis habitio. quia iustus libe-
ram matrē habet eccliam. et liberum patrem
xpm. vt in hac epla patet. **I**n magna etiam li-
bertate viuit. quia seruire do regnare ē. vt di-
cit **Grego.** **A**ug. etiā dicit q iusto qui subest
iugo xpi omnia subsunt et omnia ei seruiunt.
7 ipse omnibus dominatur. **E**t pbs. d. q liber
ē qui est causa sui: 7 sibi opatur. **Q**uod cōpe-
tit iusto. **P**eccator autē in vltima seruitute ē
vt dicit **Boe.** **R**am auarus seruus ē pecu-
nie. et superbus honoris. et gulosus ventris.
Pbi. ij. **Q**uorū deus venter ē. **Q**uintus
est magni lucri pgregatio. **I**ustus em̄ 7 d ma-
lis et de bonis 7 de omni re lucratur. **R**o. viij.
Diligētibz deam om. co. in bo. glo. etiaz ma-
la p occasionem. **R**am pscntōes 7 flagella 7
tribulatōes cedunt iusto ad lucrū. **D**e rabie
em̄ tyrannorum multum lucrati sunt marti-

res. **L**ucratur etiam iustus de omni bono qd
in ecclesia agitur. **P**sal. **P**articeps ego sum
om. ti. te. 7 cul. mā. t. **L**ucratur etiam iustus p
omni actu bono vitam eternam. **E**t etiam p-
ticeps meriti passionis xpi et omnium sancto-
rum. **P**eccator autē ē in vltima paup̄tate. qd
de omni re pdit. 7 omnia ei cedunt in malum.
7 bona nature 7 bona fortune. 7 de nullo bo-
no quod fit in mundo lucratur. ac etiam pro-
pria bona pdit. **M**at. xxv. **O**mni habētū da-
bitur 7 abun. ei aut qui nō habet et qd videt
habere auferetur ab eo. **E**t passio xpi 7 men-
ta omnū sanctorum cedunt ei in malū. **S**e-
xtū est omnis pacis fruitio. **I**ustus em̄ habet
pacem cum deo et cum seip̄o et cū pximo. **Y**o
hā. xiiij. **P**acem meā do vobis zc. **R**o. **C**um
omnibus hominibus pacem habentes. **P**ecca-
tor aut nullam pacem habet. **I**sa. lviij. **N**ō
ē pax impijs dicit dominus. **P**acem ei quas
peccatores vidētur habere ē pax feda 7 igno-
minia plena ac si homo haberet pacem cū pe-
diculis 7 pulicibus qui euz comedunt. sic pec-
catores habent pacem cum vitijs et carne
que comedunt animam ip̄oz. **S**eptimum ē
omnis mortis euasio. quia iustus pp̄ie loquē
do nulla morte moritur quia nec morte culpe
nec morte eterne pene. **I**n morte enī nature
transit de morte ad vitam. quia tunc beate vi-
uere incipit. 7 ideo mors iustorum vocat̄ dor-
mitio et requies. **P**s. **I**n pace in idipm dor-
7 requi. **P**eccator aut omni morte moritur. 7
iō mors peccatorum pessima **P**s. **Q**cta-
uum ē gloriose resurrectōis firma spes 7 expe-
ctatio. **I**ustus em̄ firmiter sperat in anima et
corpore resuscitari 7 ad gloriā ineffabilem pue-
nire qd ei magnum debet gaudium ministrare.
Pbil. iij. **S**alua. expe. qui refo. cor. hu. no-
stre pfi. cor. cla. sue. **F**rater em̄ 7 caro noster iā
intrauit possessionem p nobis et ad parandū
7 apiendum nobis civitatem nostram pces-
sit. **J**oh. xiiij. **E**go vado pare vo. lo. **S**ic p-
cessit ioseph. fratres suos in egyptū. **G**en. xliij.
Nolite timere. pro salute em̄ vestra misit me
dūs ante vos. **P**eccatores aut nō resurgent
gloriosi: sed pōderosi et infirmi nec gloriā dei
sunt aliquando visuri. **I**sa. xxx. **C**ollatur im-
pius ne videat gloriā dei. **Q**uoniam ē vie il-
luminatio et abbreviatio 7 virtutis ad eandū
collatio. **M**axime em̄ gaudet iustus pntis tē-
poris. quia ad illam etatem puenit. 7 ad illud
tempus i quo via ad civitatē nostrā redeūdi

est secreta et luminosa. In *ve. em. testa.* erat tota dubia et obscura. quia oia in figura cōtin-
gebāt illis et in nebulis quōdammodo. *f. Coz. x.*
Ros autē in magno lumine ambulat. **P**ro-
pterea xpc ad ambulandū nos confortat. *d.*
Jo. xij. Ambulate dñi lucez habetis. **C**hris-
tū em qui lux est semp cum iustis gradit. **Mat.**
xxvii. Ecce ego vo. sum o. d. v. ad cō. se. **I**tez
via est abbreviata. quia olim ad paradisum eū-
tes circūbant p infernū et vinebant homines
octingentis aut quingentis annis. sed modo
via recto tramite tendit ad celum et hoies nō
plus vel rāto ad centum annos viuunt. et ma-
tor ps non attingit ad .xl. annos. **H**oc fuit fi-
guratum in circuitu filioz israhel. dñi veniret
in terram pmissionis. quia viam .xl. diez pfe-
cerūt in .xl. annis. **I**tem nūc ex passione chri-
sti maxima virt^o emanat volentibz in celestēz
hierusalem ambulare. q̄ olim non emanabat.
In cuius virtute ad celū possumus faciliē p-
uenire. **H**oc fuit figuratū in pane succinēco
quē angelus dedit helie. **I**n cuius virtute vs-
qz ad montem dei ambulauit. *iiij. Regum. xix.*
Peccator autē semp ambulat p vias tenebro-
sam iuxta illud **Ps.** In tenebrosis et in um-
bra mortis. **I**tem sp a via salutē elōgat iuxta
illud **Psalmiste.** Longe a pec. sa. **I**tem vir-
tutem passionis chrisi non recipit. qz est mē-
brum precisum a corpe xpi. et ideo sicut pal-
mes precisus mittit foras et arefcit. **Job. xx.**
Decimū est peccatorz conuersio. **M**ultuz
em debent omnes iusti maxime ex illo tpe gau-
dere. qz peccatores conantur ad deuz redire.
et penitentiam agunt et ab illicitis magis mo-
te solito abstinet et de fidelibus nō vident sic
alio tpe tantam stragē fieri. **A**lio em tpe dya-
bolus omni die maximā stragem facit. **U**nd
quidam mortuus apparuit cuidam et dixit qz
illis de inferno videbat qz oī die mundus de-
ficeret tot em descendebant illuc. **M**odo autē
dyabolus de fidelibz nō solum tantā stragem
non facit s̄ p̄da ei auferet quā alio tpe acqui-
siuit. **Eccles. iij.** Tempus spargendi et tps col-
ligendi. **M**odo ecclesia colligit filios suos qz
dyabolus alio tpe captiuando disperat. **L**a-
rimū bec sunt summe desiderabilia et penit^o
gaudiofa. et ideo omnes iusti maximā habēt
modo materiam cōgaudendi. quibz ap̄s ait.
Gaudete in dño semp itez di. gau. **Philip.**
ultimo. **P**ecor autē de nullo potest gaudere. et
si gaudet habet gaudiū frenetici qui ridet im-

minente morte. **Job. xx.** Gaudiū ypocrite ad
instar puncti. **S**ecundo debent et possunt
gaudere de innumerabilibz bonis q̄ in illa vi-
ta beata sunt vltimo pcepturi. **N**am p̄termis-
so illo substantiali et ineffabili gaudio beato-
rum quod nec in cor hois potest ascendē nec
lingua narzari. nā vt autor libri de causis dic.
a narzatione prime cause oēs lingue deficiunt
Decem maxima gaudia habebunt iusti in
vita beata que ex redūdantia illius sumi gau-
diū in iustos effluent sine fine que totam dei ci-
uitatem leticia adimplebūt. **Ps.** Flumis im-
pe. le. ci. dei. **T**antū em gaudiuz ex dei visione
erumpet in animā qz ex illo impetu decem ma-
xima gaudia in beatos vndiqz redundabunt.
Primū est pfecta sanitas sine omī infirmi-
tate. **Ps.** Qui sa. o. infir. t. **M**odo em multz
infirmatibus impugnamur et tandē morte.
sed ibi neqz luct. neqz cla. neqz vllus do. neqz
mors amplius erit. vt dicit **Apoc. xxij. et Ysa.**
xxv. Precipitabit dñs mortem in sempiter-
num. **S**ecundū est iuuetus sine senio. **Ps.**
Renouabit vt aq. iij. t. **D**ēs em in etate. **xxx.**
an. resurgem^o in qua xps resurrexit. et primus
homo fuit creatus. **Eph. iij.** Donec occurra-
mus omnes in virū pfectum in mensurā eta-
tis plenitudinis chrisi. **T**ercū est satietas
sine fastidio. **H**ic oculus non faciat visu. nec
auris auditu impletur nec appetitus desiderij
quiescit. **S**ed ibi omnia erunt impleta et sati-
ata. **Ps.** Satiabor cuz apparuerit gloria tua
Gregorius. Cū puenerimus ad te fontes vi-
uum impssa erit nobis sitz simul et satietas. **S**
lōge erit a siti necessitas et a satietate fastidiū
qz sitiētes satiabimur et satiati satiemus. **N**ō
tamen satietas et abundantia quam saraceni.
ponunt ibi erit. scz de fluminibz lactis et mel-
lis et de pluralitate vxoz. quia deficiente sine
deficiunt ea q̄ sunt ad finem. **S**ed act^o vxozū
ad filiozum generatōem ordinat. que ibi non
erit. ergo nec talis actus. et ideo nec nubēt uee
nubentur. s̄ erunt sicut angeli dei. **Matth. xxij.**
Dēs tñ sensus et interiores et exteriores sem-
per erunt in actu suarū delectationū. **N**ā gu-
stus olfatus visus auditus tactus sēp erunt
actu in delectatōibz suis. **S**emp em erat qdā
summa dulcedo in faucibz beatorum. et sic de
alijs sensibus. **Q**uartū est libertas et agili-
tas sine pondere. **Aug.** **U**bi volet spūs ibi p-
tinus erit et corpus. **M**odo maximā fuitutē
et grauedinem patit a corpe sua. **E**t non qd

bonū vult agit. sed malū opat' qd' odit vt dicit
apls ad Ro. vii. Corpus em̄ qd' corrumpit
aggrauat aiā et depumit terrena inhabita-
tio sensum multa cogitantē Sap. ix. Qui
tam ē pulcritudo sine oī deformitate. Mat. h.
xiiij. Fulgebūt iusti sicut sol. immo centies cla-
rius q̄ sol. Pbi. iij. Sal. expe. q' refor. cor. hu-
mi. n. pfigur. cor. clar. f. Non tamen oēs erunt
equalit' in corpe pulcri sicut nō oēs erūt eq̄l'r
bri in aiā. j. Co. xv. Stella differt a stella i cla-
sic et resur. mor. Similit' nec oēs equales tele-
ctatōez in corpe possidebūt. ¶ Sextū est im-
passibilitas sine lesione. Sicut em̄ interius nō
poterūt infirmari. sic nec exterius ledi. qz nec
ignis. nec aqua nec aliquid aliud poterit cor-
pora beatorū ledere quoquō. Et quid miruz
hoc cū hō si nō peccasset etiā h' donū habuissz
nulluz em̄ lesiūū sensisset. et tñ mundus pmā-
sisset. ¶ Septimū ē pax sine oī timore et p̄tur-
batōe. Nam ibi ent ppetua pax beatorū ad
deū. et beatorū ad inuicē. et aiē ad corp'. Job
xxv. Qui facit p̄cordiā in sublimibz suis. Psa.
xxxij. Sedebit p̄pls mens in pulcritudine pa-
cis. in tabernaculis fiducie. in requie opulenta
¶ Octauū est gloria absqz ignomia. Omnis
em̄ creatura beatis exhibebit reuerentiā 7 ho-
norē. Col. iij. Cū aut' xpc apparuerit vita v̄ra.
tūc et vos apparabit' cū ipso in gloria. i. ille ho-
nor et reuerentia vobis exhibebitur qui et ipi
xpc. Jo. xvij. Volo vt vbi ego suz. et ipi sint
mecum. Item Lu. xxij. Ego dispono vo. sic.
dispo. mi. p. m. re. ¶ Nonū ē gaudiū sine tri-
sticia. Psa. xxxv. Gaudiū et le. obti. fugiet do-
lor et gemitus. De oī em̄ re beati gaudebunt.
ac etiā de filiis 7 pentibz damnatis. nec quicqz
eos poterit cōtristari. Job. xvj. Gaudiu 7 ve-
ne. to. a vobis. ¶ Decimū ē scientia sine igno-
rantia. Dia em̄ sciēt maxime q' homo modo
scire desiderat. Greg'. Quid ē qd' nesciat. q'
videntē omnia videt. Et sic p̄tz totū de epla.
¶ Dñica in passiōe dñi de euangelio.

Sermo. xli.

Quis ex vobis

Qarguet me de pctō Joh. viij. Ista
dñica vocat' dñica de lazaro. 7 do-
minica de passiōe dñi. Dñica de lazaro voca-
tur p̄pter illud famosum miraculū qd' xpc fe-
cit lazaro suscitando. qd' sexta feria ante hanc
dñicam fuit lectuz et sili tpe celebratū. s. p. xv.
dies ante xpi passionem. Dñica vō de passio

ne dicit. quia p̄pter illud famosum miraculū
deliberauerūt iudei xpm et lazaro interficē vt
p̄tz. Joh. xij. Et iō euangelii in quo dicit q'
iudei xpm lapidare voluerūt hodie in ecclesia
recitat. et p̄pter hoc ecclia dñice passiōi ap-
propinquās qndā nouū merorez assumit dū
gloria pri in fine responsioz nō dicit. nec et
in missa in quo omēs fideles instruit vt de-
iceps vsqz ad pascha amplius solito in lamen-
tis p̄nie se cōstringant artiorē vitā aliquātū-
lum assumētes. Et ideo cantat. Ipsi sunt dies
quos obseruare debetis. P̄fens aut' euāge-
lium nō est hystoriale. sed p̄ oia doctrinale. In
quo quedā disputatio 7 collocutio. quā chri-
stus cū iudeis habuit cōtinet. In quo chris-
tus duo ostēdit. q' boies marie scire desiderat. scz
an sint in grā dei et in bono statu et quilibz de-
siderat nūqz mori. Hec autem duo chris-
tus in hoc euangelio docet. In quo quidem euā-
gelio duo principaliter cōtinentur. Primuz
est xpi innocentia et bonitas admiranda. que
p̄ totum euāgelium apparet. Secundū est iu-
deoz malicia et pueritas detestanda. que sūt
in euāgelio patet. Nā iuxta vñū bonū quod
hic narrat' de xpo. cōtinetur aliud maluz qd' in-
feritur de iudeis. Et quia p̄tes sunt mixte ido
nō possunt cōgruenter et ordinate signari. s.
dicendo xpi virtutes vbi cōtinetur tangem'
p̄tes. Et silit' de iudeoz vicis faciemus. Et
qz iudei deliberauerunt xpm occidere. iō chri-
stus in hoc euangelio suam innocentia demō-
strat. Et p̄bat q' p̄pter nullā rem dignus est
morte. nec est de numero illoz. qui in lege 7 p̄
legem mandabant' occidi. s. null' debebat oc-
cidi nisi p̄ legem et fm̄ legem cōdemnatus. s.
nullo modo debebat occidi. ¶ Primo namqz
in lege mandabantur occidi malefactores cō-
tra legem dei agentes. Hebr. x. Iritā qz sa-
ciēs legē moysi sine vlla miseratiōe duobz vel
tribz testibz morit'. An 7 ille q' h' mādātū dñi
inuētus ē die sabbati ligna colligere iustus ē
a dño lapidari. vt p̄tz Queri. xv. H' xpc nūqz
peccauit. nec h' mādātū di vl' legē fec' qn pot'
legē in oibz adimplevit. Mat. v. Nō rei legē
sol. s. adim. Et h' ē qd' ait. Quis ex vo. ar. me.
de p. q. d. Si peccani nō recuso mortē. Et iō
q̄cūqz v̄m vlt me d' pctō arguē 7 accusare ac-
cedat. ego ei pat' suz meā innocentia d̄fensare.
Si at' inocēs sū n̄ det' me vt ipius p̄denare.
Gre. P̄fate māfuetudinē dei q' veniat ita-
xā pctā. n̄ d' digt' ex rōe oūdē se pctōre nō ēē